

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020

Αξιολογήσεις Αποδοτικότητας / Αποτελεσματικότητας για το Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»

2ο Παραδοτέο : Έκθεση Αξιολόγησης
αποδοτικότητας/αποτελεσματικότητας για RIS3/
Επιχειρηματικότητα που αφορά τους Θ.Σ. 1, 2, 3, 8

Νοέμβριος 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	4
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	4
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» – ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	9
1.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	9
1.2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠ / ΘΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	11
1.2.1 ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠ 1 - ΘΣ1,2,3 (ΕΤΠΑ).....	17
1.2.2 ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠ4 - ΘΣ8 (ΕΚΤ)	19
2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ / ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ RIS3 / ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	20
2.1 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΕΠ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗ 2020.....	20
2.2 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ Η ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΕΙ ΣΤΗ ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014 – 2020»	24
2.3 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΠ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΕΘΕΙ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΚΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	34
2.3.1 Βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών ΕΤΠΑ (ΘΣ1,2,3)	34
2.3.2 Βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών ΕΚΤ (ΘΣ8)	45
2.4 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ RIS3 ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ	48
2.4.1 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΉΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	48
2.4.2 ΥΛΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΉΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	48
2.4.3 ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΉΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	52
2.5 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ Η ΕΠΙΤΕΥΞΗ Η ΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΕΘΕΙ..	53
2.6 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΑΝ ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΥΝΑΔΟΥΝ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ RIS3.....	55
2.7 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ 1,2,3 (ΕΤΠΑ) ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ 8 (ΕΚΤ).....	56
2.8 ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Ο ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ.....	58
2.9 ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΑΝ ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ .	61
2.10 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΥΧΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	63
2.11 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΣΑΝ - ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΘΕΝΤΕΣ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	63
2.12 ΒΑΘΜΟΣ ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΚΛΠ) ΚΑΙ ΤΥΧΟΝ ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ.....	64
2.13 ΚΡΙΝΕΤΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΕ ΠΟΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ;.....	68
3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΉΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ – ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ.....	69

3.1	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ RIS3	69
3.2	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ RIS3	72
3.2.1	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ SWOT	72
3.2.2	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ «ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΟΥ» ΟΡΑΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	74
3.2.3	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΎΕΥΠΝΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	74
3.2.4	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΎΕΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	76
3.3	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ	77
3.3.1	Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ.....	77
3.3.2	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ	78
3.4	ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ RIS3	80
4	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	81

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Χρηματοδότηση εγκεκριμένου ΕΠ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020	9
Πίνακας 2: Παρουσίαση Αξόνων Προτεραιότητας ΕΠ – Θεματικών Στόχων, πηγή χρηματοδότησης, πόροι	11
Πίνακας 3: Παρουσίαση Αξόνων Προτεραιότητας ΕΠ/ Θεματικών Στόχων και πόρων του ΕΠ για την Περιφερειακή RIS3/ Επιχειρηματικότητα	12
Πίνακας 4: Πορεία υλοποίησης ΕΠ ανά ΘΣ σε σχέση με την Περιφερειακή RIS3/ Επιχειρηματικότητα	13
Πίνακας 5: Πορεία υλοποίησης ΕΠ ανά ΘΣ και Επενδυτική Προτεραιότητα σε σχέση με την Περιφερειακή RIS3/ Επιχειρηματικότητα	13
Πίνακας 6: Πορεία υλοποίησης ανά πρόσκληση σχετικά με την Περιφερειακής RIS3/ Επιχειρηματικότητας	15
Πίνακας 7: Προτεραιότητες και Εμβληματικές πρωτοβουλίες Ε2020	20
Πίνακας 8: Στόχοι Ε2020	21
Πίνακας 9: Μήτρα συνάφειας ΕΠ με Ε2020	22
Πίνακας 10: Λογική της παρέμβασης ΑΠ1 (ΘΣ1,2,3) και ΑΠ4 (ΘΣ8)	25
Πίνακας 11: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΘΣ1,2,3 (ΕΠΤΑ)	35
Πίνακας 12: Πορεία υλοποίησης δεικτών αποτελεσμάτων ΘΣ1,2,3 (ΕΠΤΑ)	42
Πίνακας 13: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΘΣ8 (ΕΚΤ)	45
Πίνακας 14: Πορεία υλοποίησης δεικτών αποτελεσμάτων ΘΣ8 (ΕΚΤ)	46
Πίνακας 15: Στοιχεία για τη συμμετοχή δικαιούχων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος σε επιλεγμένες δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ	50
Πίνακας 16: Συμμετοχή των φορέων της Δυτικής Ελλάδας σε επιλεγμένα προγράμματα του Ορίζοντα 2020 τη χρονική περίοδο 2014-2018	51
Πίνακας 17: Μήτρα συνάφειας προγραμμάτων χρηματοδότησης και στόχων SIS3 Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	56
Πίνακας 18: Μήτρα για την εξέταση της συνέργειας μεταξύ των παρεμβάσεων των ΘΣ1,2,3 (ΕΠΤΑ) και ΘΣ8 (ΕΚΤ)	57
Πίνακας 19: Επάρκειας προϋπολογισμού σε επίπεδο Θ.Σ./ Επ.Προτ. του ΕΠ	58
Πίνακας 20: Επάρκεια προϋπολογισμού σε επίπεδο πεδίων παρέμβασης	59
Πίνακας 21: Αποδοτικότητα παρεμβάσεων σε σχέση με το κόστος	62
Πίνακας 22: Ανταπόκριση φορέων στη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης	64
Πίνακας 23: Ανταπόκριση φορέων στις προσκλήσεις που εκδόθηκαν ως αποτέλεσμα της «επιχειρηματικής ανακάλυψης»	65
Πίνακας 24: Αναθεωρημένη ανάλυση SWOT	72
Πίνακας 25: Προτεινόμενες (αναθεωρημένες) Περιοχές Προτεραιότητας της RIS3	76
Πίνακας 26: Βασικά στοιχεία για την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης στην ΠΔΕ	79

Κατάλογος Σχημάτων

Σχήμα 1: Σύνδεση των Στρατηγικών Στόχων του ΕΠ με τους Θεματικούς Στόχους της Ε2020	10
---	----

Συντομογραφίες

Συντομογραφία Ορισμός

ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΠ	Άξονας Προτεραιότητας
ΓΓΕΤ	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ.Δ.	Δημόσια Δαπάνη
Ε&Α	Έρευνα και Ανάπτυξη
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε&Κ	Έρευνα και Καινοτομία
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Επ.Πα	Επιτροπή Παρακολούθησης
Επ.Προτ.	Επενδυτική Προτεραιότητα
ΕΠΑΝΕΚ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία»
ΕΣΠΑ 2014-2020	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔ ΕΠ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος
ΕΦΔ	Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης
ΘΣ	Θεματικός Στόχος
ΚΕ	Κρατικές Ενισχύσεις
ΠΔΕ	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΠ	Προγραμματική Περίοδος
ΠΣΕΚ	Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας Καινοτομίας

Συντομογραφία Ορισμός

ΠΣΚΕ Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων

RIS3 Research and Innovation Strategy for Smart Specialization

ΤΕΠΙΧ Ταμείο Επιχειρηματικότητας

ΤΠΕ Τεχνολογία Πληροφοριών και Επικοινωνίας

Εισαγωγή

Το παρόν Παραδοτέο εκπονείται στο πλαίσιο του έργου «Αξιολογήσεις Αποδοτικότητας / Αποτελεσματικότητας για το Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»», σύμφωνα με την από 27/08/2019 Σύμβαση μεταξύ της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και της εταιρείας ΕΕΟ GROUP Α.Ε. (εφεξής και Σύμβουλος).

Αντικείμενο του έργου είναι η εκπόνηση των κάτωθι αξιολογήσεων σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020:

- Αξιολόγηση αποδοτικότητας/αποτελεσματικότητας για RIS3/ Επιχειρηματικότητα που αφορά τους Θ.Σ. 1,2,3,8.
- Αξιολόγηση αποδοτικότητας/αποτελεσματικότητας για τις παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ: α) Περιβάλλον που αφορά τους Θ.Σ. 4, 5, 6, β) Μεταφορές που αφορά τον Θ.Σ.7, γ) Υποδομές Παιδείας Πρόνοιας που αφορά τους Θ.Σ. 9,10, δ) Τεχνικής Βοήθειας του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα 2014-2020».

Τα παραδοτέα του έργου είναι τα εξής τέσσερα:

- **1ο παραδοτέο:** «Μεθοδολογία αξιολόγησης».
- **2ο παραδοτέο:** «Έκθεση Αξιολόγησης αποδοτικότητας/αποτελεσματικότητας για RIS3/ Επιχειρηματικότητα που αφορά τους Θ.Σ. 1, 2, 3, 8».
- **3ο παραδοτέο:** «Έκθεση Αξιολόγησης αποδοτικότητας/αποτελεσματικότητας για τις παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ: α) Περιβάλλον που αφορά τους Θ.Σ. 4, 5, 6, β) Μεταφορές που αφορά τον Θ.Σ.7, γ) Υποδομές Παιδείας Πρόνοιας που αφορά τους Θ.Σ. 9, 10, δ) Τεχνικής Βοήθειας του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα 2014-2020».
- **4ο παραδοτέο:** Τελική προσαρμογή.

Η παρούσα έκθεση αποτελεί το **2^ο παραδοτέο** του έργου και αφορά την «Έκθεση Αξιολόγησης αποδοτικότητας/αποτελεσματικότητας για RIS3/ Επιχειρηματικότητα που αφορά τους Θ.Σ. 1, 2, 3, 8». Η συγκεκριμένη αξιολόγηση περιλαμβάνει δύο σκέλη:

- Το πρώτο σκέλος αποσκοπεί στην αξιολόγηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης της Στρατηγικής. Με δεδομένο ότι βασικός πυλώνας χρηματοδότησης της Στρατηγικής αποτελεί το ΕΠ Δυτική Ελλάδα, η εν λόγω αξιολόγηση εστιάζει στην αποτίμηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των Θεματικών Στόχων 1, 2 και 3 (Άξονας Προτεραιότητας 1 του ΕΠ) καθώς και του Θεματικού Στόχου 8 (Άξονας Προτεραιότητας 4 του ΕΠ), από τους οποίους κατά κύριο λόγο χρηματοδοτείται.
- Το δεύτερο σκέλος αποσκοπεί στην αξιολόγηση της επικαιρότητας της Στρατηγικής, την αποτίμηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης και τη διατύπωση προτάσεων για την ανάγκη αναθεώρησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Με βάση τα ανωτέρω, το παρόν παραδοτέο περιλαμβάνει τα ακόλουθα κεφάλαια:

- Την -παρούσα- **Εισαγωγή** στην οποία γίνεται συνοπτική παρουσίαση **του αντικειμένου του έργου** και παράλληλα έχει το **ρόλο ενός σύντομου οδηγού** στα περιεχόμενα του παραδοτέου για τη διευκόλυνση του αναγνώστη.
- Το **πρώτο κεφάλαιο** στο οποίο γίνεται **σύντομη παρουσίαση του ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»**, καθώς και **παρουσίαση της πορείας υλοποίησής του** ως προς τους Άξονες Προτεραιότητας και Θεματικούς Στόχους της **Περιφερειακής RIS3/ Επιχειρηματικότητας**.
- Το **δεύτερο κεφάλαιο** στο οποίο παρουσιάζεται η **αξιολόγηση της αποδοτικότητας / αποτελεσματικότητας για RIS3 / επιχειρηματικότητα**.
- Το **τρίτο κεφάλαιο** στο οποίο αξιολογείται η επικαιρότητα της **Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και γίνεται αποτίμηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης**.
- Το **τέταρτο κεφάλαιο** στο οποίο διατυπώνονται **συμπεράσματα και προτάσεις**.

Ολοκληρώνοντας την εισαγωγική αυτή ενότητα, σημειώνεται ότι για την αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020» σε επίπεδο φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία ΟΠΣ με σημείο αναφοράς 23/10/2019. Άλλες πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τις ανάγκες του παραδοτέου, συνοπτικά, έχουν ως ακολούθως:

- ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 (2^η αναθεώρηση)
- Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης Έτους 2018 (ΕΕΥ 2018)
- Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
- Υλικό από τα εργαστήρια Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (στο πλαίσιο της Στρατηγικής RIS3).
- Κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (για Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, για νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 κλπ.)
- Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ, 2η Έκθεση Προόδου ΕΣΠΑ 2014-2020, Αύγουστος 2019
- Στοιχεία από ΕΥΔ ΕΠ Δυτικής Ελλάδας
- Στοιχεία Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης
- Στοιχεία Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας
- Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ και Eurostat
- Στοιχεία από διαδικτυακό τόπο: anaptytchi.gov.gr
- Στοιχεία από διαδικτυακούς τόπους λοιπών εμπλεκόμενων (Δικαιούχοι, Υπουργεία κλπ.).
- Vasileios Rizos, Katja Tuokko, and Arno Behrens., The Circular Economy: A review of definitions, processes and impacts, CEPS, 2017

1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» – ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1.1 Συνοπτική περιγραφή εγκεκριμένου Προγράμματος

Το ΕΠ «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» (ή ΠΕΠ ΔΕ) **εγκρίθηκε το έτος 2014** με βάση την απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2014) 10161 final/18-12-2014. Η συνολική δημόσια δαπάνη του Προγράμματος ήταν 490.985.732 Ευρώ, εκ των οποίων 392.788.583 Ευρώ αφορούσαν την συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 98.197.149 Ευρώ την Εθνική συμμετοχή.

Το έτος 2017 έγινε η 1η αναθεώρηση του ΠΕΠ ΔΕ στο πλαίσιο της διαδικασίας τεχνικής προσαρμογής για το έτος 2017 σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ.3 του Καν 1303/2013. Στο πλαίσιο της εν λόγω Αναθεώρησης έγινε κατανομή πρόσθετων πόρων ύψους 13.396.091 Ευρώ Κοινοτικής Συνδρομής, εκ των οποίων 2.122.491 Ευρώ προήλθαν από το ΕΤΠΑ και 11.273.600 Ευρώ από το ΕΚΤ. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν αλλαγές στο τμήμα του Προγράμματος που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, πέραν αυτών που ήταν αποτέλεσμα των πρόσθετων πόρων. Η εν λόγω αναθεώρηση εγκρίθηκε με βάση την απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2017) 8464 final/6-12-2017. Ως εκ τούτου η συνολική Δημόσια Δαπάνη του ΕΠ είναι πλέον **507.730.846 Ευρώ**, εκ των οποίων 406.184.674 Ευρώ αφορούσαν τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 101.546.172 Ευρώ την Εθνική συμμετοχή.

Το έτος 2018 έγινε η 2η αναθεώρηση του ΠΕΠ ΔΕ η οποία περιλάμβανε γενικότερες τροποποιήσεις σε θέματα που άπτονταν μετακινήσεων πόρων, δεικτών, πλαισίου επίδοσης, ειδικών στόχων/επενδυτικών προτεραιοτήτων κλπ., σύμφωνα και με τα περιεχόμενα της με ΑΠ 55523/ΕΥΣΣΑ 963/23.5.2018 εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης/Γενική Γραμματεία Δημόσιων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με τίτλο «Οδηγίες για την «Αναθεώρηση των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 για το έτος 2018»». Η εν λόγω αναθεώρηση εγκρίθηκε με βάση την απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2018)8831/12-12-2018.

Αναλυτικά η χρηματοδότηση του ΠΕΠ ΔΕ έχει ως ακολούθως:

Πίνακας 1: Χρηματοδότηση εγκεκριμένου ΕΠ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020

Πηγή Χρηματοδότησης	Πόροι (€)
ΕΤΠΑ	328.391.892
ΕΚΤ	77.792.782
Εθνικοί Πόροι	101.546.172
Σύνολο	507.730.846

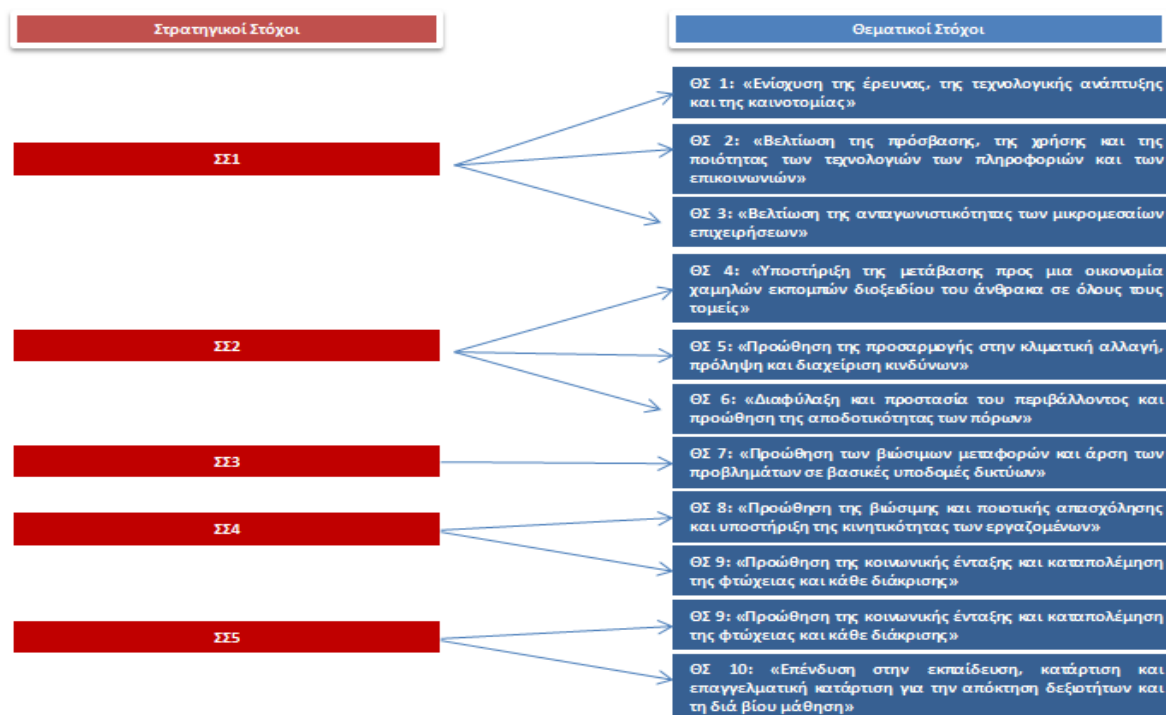
Σε ότι αφορά το **Αναπτυξιακό Όραμα** της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 έχει ως ακολούθως:

«Αυτοτροφοδοτούμενη, εξωστρεφής και αειφορική ανασυγκρότηση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εστιασμένη στην παγκόσμια ταυτότητά της, στις αξίες για τον άνθρωπο και το περιβάλλον»

Για την προαγωγή του αναπτυξιακού οράματος της Περιφέρειας επιλέχθηκαν για το ΕΠ Δυτική Ελλάδα **πέντε στρατηγικοί στόχοι (ΣΣ)**:

- **ΣΣ 1:** Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας
- **ΣΣ 2:** Προστασία του Περιβάλλοντος - μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον
- **ΣΣ 3:** Ανάπτυξη - εκσυγχρονισμός - συμπλήρωση μεταφορικών υποδομών
- **ΣΣ 4:** Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων
- **ΣΣ 5:** Ανάπτυξη - εκσυγχρονισμός - συμπλήρωση κοινωνικών υποδομών, υποδομών υγείας και εκπαίδευσης

Κάθε Στρατηγικός Στόχος συνδέεται με συγκεκριμένους Θεματικούς Στόχους (ΘΣ) οι οποίοι ικανοποιούν την εθνική στρατηγική όπως αυτή εκφράζεται από το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 και την ευρωπαϊκή στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη (Ευρώπη 2020). Στο σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η σύνδεση των Στρατηγικών Στόχων του ΕΠ με τους Θεματικούς Στόχους της Ε2020.

Σχήμα 1: Σύνδεση των Στρατηγικών Στόχων του ΕΠ με τους Θεματικούς Στόχους της Ε2020

Επιπρόσθετα κάθε Στρατηγικός Στόχος αντιστοιχίζεται με έναν Άξονα Προτεραιότητας του Προγράμματος. Ως εκ τούτου το ΕΠ «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» έχει συνολικά επτά (7) Άξονες Προτεραιότητας, εκ των οποίων οι πέντε (5) εξυπηρετούν τους αντίστοιχους Στρατηγικούς Στόχους που προαναφέρθηκαν και οι δύο (2) αφορούν την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) του ΕΠ, οι Θεματικοί Στόχοι ανά ΑΠ, η πηγή χρηματοδότησης και η συνολική δημόσια δαπάνη αυτών.

Πίνακας 2: Παρουσίαση Αξόνων Προτεραιότητας ΕΠ – Θεματικών Στόχων, πηγή χρηματοδότησης, πόροι

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικοί Στόχοι	Πηγή Χρηματοδότησης	Δημόσια Δαπάνη (€)
1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας	ΘΣ1, 2, 3	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	70.390.886
2 - Προστασία του Περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον	ΘΣ4, 5, 6	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	160.238.844
3 - Ανάπτυξη - Εκσυγχρονισμός – Συμπλήρωση μεταφορικών υποδομών	ΘΣ7	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	121.460.848
4 - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων	ΘΣ8, 9	ΕΚΤ Εθνικοί Πόροι	95.710.629
5 - Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση κοινωνικών υποδομών, υποδομών υγείας και εκπαίδευσης	ΘΣ9, 10	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	50.893.093
6 - Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ		ΕΚΤ Εθνικοί Πόροι	1.530.349
7 - Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ		ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	7.506.197
Σύνολο			507.730.846

Σημειώνεται ότι μέχρι και την ημερομηνία υποβολής του παρόντος παραδοτέου, είναι σε εξέλιξη η 3η αναθεώρηση του ΕΠ, η οποία συνδέεται με την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης. Από την εν λόγω αναθεώρηση δεν επηρεάζονται οι Άξονες Προτεραιότητας και κατ' επέκταση οι Θεματικοί Στόχοι που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας αξιολόγησης.

1.2 Παρουσίαση της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος ως προς τους ΑΠ/ΘΣ αναφοράς

Αντικείμενο της παρούσας αξιολόγησης αποτελούν οι ΑΠ 1 (ΘΣ1, 2, 3) και 4 (ΘΣ8) του ΕΠ Δυτική Ελλάδα, οι οποίοι συνεισφέρουν κατά κύριο λόγο στην Περιφερειακή Στρατηγική RIS3 και περιλαμβάνουν δράσεις στήριξης της Επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια.

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται αποτύπωση των ΑΠ/ Θεματικών Στόχων και των πόρων που διατίθενται για το σκοπό αυτό.

Πίνακας 3: Παρουσίαση Αξόνων Προτεραιότητας ΕΠ/ Θεματικών Στόχων και πόρων του ΕΠ για την Περιφερειακή RIS3/ Επιχειρηματικότητα

Άξονας Προτεραιότητας/ Θεματικός Στόχος	Δημόσια Δαπάνη (€)
1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας	70.390.886,00
ΘΣ1	10.735.113,00
ΘΣ2	6.877.449,00
ΘΣ3	52.778.324,00
4 - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων	7.951.216,00
ΘΣ8	7.951.216,00
Σύνολο	78.342.102,00

Βάσει των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι το 15,4% περίπου των πόρων του ΕΠ Δυτική Ελλάδα έχει διατεθεί για τη στήριξη της Περιφερειακής Στρατηγικής RIS3/ Επιχειρηματικότητας, με μεγαλύτερη συνεισφορά να έχουν οι πόροι που προέρχονται από το ΕΤΠΑ (ΑΠ1).

Σε ότι αφορά την πορεία ενεργοποίησης των παραπάνω Θεματικών Στόχων (βλ. και πίνακα 4), συνοπτικά έχει ως ακολούθως (με στοιχεία ΟΠΣ έως 23/10/2019):

- Οι προσκλήσεις που έχουν εκδοθεί για την ενεργοποίηση δράσεων RIS3/ Επιχειρηματικότητας αντιστοιχούν στο 79,5% της συνολικής διαθέσιμης δημόσιας δαπάνης (ΘΣ1,2,3,8). Το εν λόγω ποσοστό θεωρείται ικανοποιητικό για το χρονικό διάστημα υλοποίησης του Προγράμματος.
- Οι εντάξεις έργων ανέρχονται στο 51,31% της συνολικής διαθέσιμης δημόσιας δαπάνης, ποσοστό που θεωρείται ικανοποιητικό για το χρονικό σημείο υλοποίησης του ΕΠ. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι στον ΘΣ8 δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα.
- Οι νομικές δεσμεύσεις ανέρχονται στο 46,92% της συνολικής διαθέσιμης δημόσιας δαπάνης (επίδοση που χαρακτηρίζεται ως ικανοποιητική) και στο 91,4% της Δ.Δ. των ενταγμένων έργων (υψηλή επίδοση).
- Οι πληρωμές ανέρχονται στο 3,52% της συνολικής διαθέσιμης δημόσιας δαπάνης και στο 6,86% σε σχέση με τη Δ.Δ. των ενταγμένων έργων. Σε κάθε περίπτωση η επίδοση αυτή κρίνεται ως χαμηλή.

Συνολικά η πορεία υλοποίησης των δράσεων RIS3/ Επιχειρηματικότητας του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας κρίνεται ως ικανοποιητική για το χρονικό διάστημα υλοποίησης του ΕΠ λαμβανομένων υπόψη των προβλημάτων που αντιμετωπίστηκαν από την έναρξη της περιόδου υλοποίησης. Ειδικότερα, υπήρξε μια σειρά παραγόντων οι οποίοι επηρέασαν σε πολύ σημαντικό βαθμό την επίδοση του Προγράμματος σε σχέση με τους υπό αξιολόγηση ΑΠ/ Θ.Σ. και για τους οποίους αναφορά γίνεται σε επόμενες υποενότητες του παραδοτέου.

Ακολούθως γίνεται παρουσίαση της πορείας υλοποίησης των δράσεων RIS3/ Επιχειρηματικότητας του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα, καθώς και ανά πρόσκληση.

Πίνακας 4: Πορεία υλοποίησης ΕΠ ανά ΘΣ σε σχέση με την Περιφερειακή RIS3/ Επιχειρηματικότητα

ΑΠ	Θεματικός Στόχος		Προσκλήσεις			Ενταγμένα Έργα			Νομικές Δεσμεύσεις		Πληρωμές	
	Θ.Σ.	ΔΔ Θ.Σ.	Αριθμός	Π/Υ Προσκλήσεων	% ΔΔ Θ.Σ.	Αριθμός	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Ενεργοποίησης (%)	Νομικές Δεσμεύσεις (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Συμβασιοποίησης (%)	Πληρωμές (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Απορρόφησης (%)
1	1	10.735.113,00 €	7	14.799.941,34 €	137,86%	66	13.904.775,61 €	129,53%	13.904.775,61 €	129,53%	255.371,99 €	2,38%
	2	6.877.449,00 €	3	3.000.000,00 €	43,62%	14	3.437.570,13 €	49,98%	0,00 €	0,00%	0,00 €	0,00%
	3	52.778.324,00 €	6	38.276.324,00 €	72,52%	85	22.851.664,57 €	43,30%	22.851.664,57 €	43,30%	2.500.000,00 €	4,74%
4	8	7.951.216,00 €	1	6.205.279,00 €	78,04%	0	0,00 €	0,00%	0,00 €	0,00%	0,00 €	0,00%
Σύνολο		78.342.102,00 €	17	62.281.544,34 €	79,50%	165	40.194.010,31 €	51,31%	36.756.440,18 €	46,92%	2.755.371,99 €	3,52%

Πηγή στοιχείων: ΟΠΣ, 23/10/2019

Πίνακας 5: Πορεία υλοποίησης ΕΠ ανά ΘΣ και Επενδυτική Προτεραιότητα σε σχέση με την Περιφερειακή RIS3/ Επιχειρηματικότητα

Προγραμματικά Στοιχεία				Προσκλήσεις			Ενταγμένα Έργα			Νομικές Δεσμεύσεις		Πληρωμές	
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Προτ.	Π/Υ ΔΔ ΕΠ (€)	Αριθμός	Π/Υ Προσκήσεων	% ΔΔ ΕΠ	Αριθμός	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Ενεργοποίησης (%)	Νομικές Δεσμεύσεις (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Συμβασιοποίησης (%)	Πληρωμές (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Απορρόφησης (%)
1	1	1b	10.735.113,00	7	14.799.941,34	137,86%	66	13.904.775,61	129,53%	13.904.775,61	129,53%	255.371,99	2,38%
	2	2b	3.877.449,00	0	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
		2c	3.000.000,00	3	3.000.000,00	100,00%	14	3.437.570,13	114,59%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	3	3a	45.278.324,00	6	35.276.324,00*	77,91%	76	21.869.353,18	48,30%	21.869.353,18	48,30%	2.500.000,00	5,52%
		3c	6.000.000,00	0	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
		3d	1.500.000,00	2**	3.000.000,00	200,00%	9	982.311,39	65,49%	982.311,39	65,49%	0,00	0,00%
Σύνολο (ΕΤΠΑ)			70.390.886,00	16	56.076.265,34	79,66%	165	40.194.010,31	57,10%	36.756.440,18	52,22%	2.755.371,99	3,91%

Προγραμματικά Στοιχεία				Προσκλήσεις			Ενταγμένα Έργα			Νομικές Δεσμεύσεις		Πληρωμές	
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Προτ.	Π/Υ ΔΔ ΕΠ (€)	Αριθμός	Π/Υ Προσκήσεων	% ΔΔ ΕΠ	Αριθμός	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Ενεργοποίησης (%)	Νομικές Δεσμεύσεις (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Συμβασιοποίησης (%)	Πληρωμές (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Απορρόφησης (%)
4	8	8i	3.000.000,00	0	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
		8iii - 8v***	4.951.216,00	1	6.205.279,00	125,33%	0	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Σύνολο (ΕΚΤ)			7.951.216,00	1	6.205.279,00	78,04%	0	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Σύνολο			78.342.102,00	17	62.281.544,34	79,50%	165	40.194.010,31	51,31%	36.756.440,18	46,92%	2.755.371,99	3,52%

Πηγή στοιχείων: ΟΠΣ, 23/10/2019

* Στο πλαίσιο της Επ.Προτ.3α έχει εκδοθεί η Πρόσκληση ΠΔΕ0103-4 «Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα» η οποία αφορά και την 4b. Η συνολική ΔΔ αυτής είναι 4.578.324,00€, ωστόσο για τις ανάγκες της παρούσας αξιολόγησης λαμβάνεται υπόψη μόνο ο π/υ που αφορά την 3α (δηλ. 2.476.324,00€).

**Στην Επ.Προτ.3d έχουν εκδοθεί δύο προσκλήσεις οι οποίες περιλαμβάνουν και την 3α.Ως εκ τούτου στους ανωτέρω υπολογισμούς (συνολικά αθροίσματα) οι εν λόγω προσκλήσεις υπολογίζονται μια φορά. Επίσης, σημειώνεται ότι η 2^η πρόσκληση εκδόθηκε μετά τη λήξη της 1^{ης}, εξού και ο φαινομενικά αυξημένος βαθμός ενεργοποίησης της εν λόγω επενδυτικής.

*** Οι Επ.Προτ. 8iii & 8v αντιμετωπίζονται από κοινού, καθώς και οι δύο ενεργοποιήθηκαν μέσω μιας πρόσκλησης (ΠΔΕ0408-1: Επιχειρηματική Εκκίνηση Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας).

Πίνακας 6: Πορεία υλοποίησης ανά πρόσκληση σχετικά με την Περιφερειακής RIS3/ Επιχειρηματικότητα

	Προσκλήσεις					Επ.Προτ.	Ενταγμένα Έργα			Νομικές Δεσμεύσεις		Πληρωμές	
A/A	Τίτλος	Κωδικός	Π/Υ Προσκήσεων (€)	Έναρξη	Λήξη πρόσκλησης	Κωδικός	Αριθμός	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%
1	Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έτους 2019	ΠΔΕ0101C-3	500.000,00	12/12/2018	14/1/2019	1b	2	388.900,00	77,78%	388.900,00	77,78%	0,00	0,00%
2	Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	ΠΔΕ0101C-1	1.500.000,00	25/4/2017	12/5/2017	1b	5	1.132.219,75	75,48%	1.132.219,75	75,48%	99.692,00	6,65%
3	Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έτους 2018	ΠΔΕ0101C-2	995.745,00	20/2/2018	30/3/2018	1b	4	995.745,00	100,00%	995.745,00	100,00%	58.880,00	5,91%
4	Ενίσχυση Επιχειρήσεων για ερευνητικά έργα στους τομείς Μικροηλεκτρονική και των προηγμένων υλικών	ΠΔΕ0101B-1	2.048.668,73	29/9/2016	7/11/2016	1b	11	2.048.668,73	100,00%	2.048.668,73	100,00%	96.799,99	4,73%
5	Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Τεχνολογίες Πληροφορικής Επικοινωνιών	ΠΔΕ0101B-2	3.385.003,36	4/6/2018	31/12/2018	1b	16	3.385.003,36	100,00%	3.385.003,36	100,00%	0,00	0,00%
6	Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Ενεργειακές Εφαρμογές	ΠΔΕ0101B-3	2.000.000,00	16/7/2018	31/1/2019	1b	7	1.583.714,52	79,19%	1.583.714,52	79,19%	0,00	0,00%
7	Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Αγροδιατροφή	ΠΔΕ0101B-4	4.370.524,25	10/7/2018	31/1/2019	1b	21	4.370.524,25	100,00%	4.370.524,25	100,00%	0,00	0,00%
8	Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών	2.γ.1.1	1.600.000,00	26/11/2018	10/5/2019	2c	6	1.971.930,13	123,25%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
9	Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών στα πλαίσια στρατηγικών ΟΧΕ	2.γ.1.1.β	700.000,00	8/10/2018	10/5/2019	2c	3	865.640,00	123,66%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Α/Α	Προσκλήσεις					Επ.Προτ.	Ενταγμένα Έργα			Νομικές Δεσμεύσεις		Πληρωμές	
	Τίτλος	Κωδικός	Π/Υ Προσκήσεων (€)	Έναρξη	Λήξη πρόσκλησης	Κωδικός	Αριθμός	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%
10	Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών στα πλαίσια στρατηγικών ΒΑΑ	2.γ.1.1.α	700.000,00	8/10/2018	10/5/2019	2c	5	600.000,00	85,71%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
11	Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	ΠΔΕ0103-1	4.000.000,00	4/6/2018	31/12/2018	3a - 3d	9	982.311,39	24,56%	982.311,39	24,56%	0,00	0,00%
12	Ενίσχυση των δημιουργικών επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας	ΠΔΕ0103-2	7.800.000,00	2/4/2019	25/11/2019	3a	0	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
13	Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έτους 2019	ΠΔΕ0103-3	4.000.000,00	9/4/2019	18/11/2019	3a - 3d	0	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
14	Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα	ΠΔΕ0103-4	2.476.324,00	10/9/2019	15/11/2019	3a - 4b*	0	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
15	Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	012KE	10.000.000,00	18/12/2017	15/5/2018	3a	75	11.869.353,18	118,69%	11.869.353,18	118,69%	0,00	0,00%
16	Συμμετοχή Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Περιφερειών στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II Β κύκλος	097	10.000.000,00	14/2/2018	28/2/2018	3a	1	10.000.000,00	100,00%	10.000.000,00	100,00%	2.500.000,00	25,00%
17	Επιχειρηματική Εκκίνηση Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας	ΠΔΕ0408-1	6.205.279,00	21/5/2019	02/12/2019	8iii - 8v	0	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Σύνολο			62.281.544,34	-	-	-	165	40.194.010,31	64,54%	36.756.440,18	59,02%	2.755.371,99	4,42%

Πηγή στοιχείων: ΟΠΣ, 23/10/2019

* Η εν λόγω πρόσκληση αφορά τις Επ.Προτ. 3a και την 4b και έχει συνολική ΔΔ 4.476.324,00€. Ωστόσο για τις ανάγκες της εν λόγω αξιολόγησης (η οποία δεν αφορά τον ΘΣ4) λαμβάνεται υπόψη μόνο η ΔΔ που συνδέεται με την 3a.

1.2.1 Πορεία υλοποίησης ΑΠ 1 - ΘΣ1,2,3 (ΕΤΠΑ)

Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και περιλαμβάνει τρεις Θεματικούς Στόχους και συνολικά έξι Επενδυτικές Προτεραιότητες¹:

Θεματικός Στόχος 01 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

- i. 1b - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυσούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής

Θεματικός Στόχος 02 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών

- ii. 2b - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ
- iii. 2c - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας

Θεματικός Στόχος 03 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)

- iv. 3a - Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων
- v. 3c - Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών
- vi. 3d - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας

Μέχρι 23/10/2019 (στοιχεία ΟΠΣ) καταγράφονται τα εξής σε ότι αφορά την ενεργοποίηση των ανωτέρω ΘΣ/Επ.Προτ.:

- Έχουν εκδοθεί 16 προσκλήσεις π/υ 56,1εκ€ που αντιστοιχεί στο 79,7% της συνολικής διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης των ΘΣ1,2,3.
- Έχουν ενταχθεί 165 πράξεις συνολικής Δ.Δ 40,2εκ. (57,10% των διαθέσιμων πόρων των ΘΣ1,2,3).

¹ Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της 2^{ης} αναθεώρησης του ΕΠ καταργήθηκε η Επ.Προτ.1α, η οποία ωστόσο για τεχνικούς λόγους παρέμεινε στο Πρόγραμμα χωρίς πόρους.

- Οι νομικές δεσμεύσεις ανέρχονται σε 36,76εκ.€ ή στο 52,22% της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης των ΘΣ1,2,3.
- Οι πληρωμές ανέρχονται σε 2,75εκ.€ ή στο 3,91% της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης των ΘΣ1,2,3.

Επιπρόσθετα, αναφέρονται τα εξής:

- Ο ΘΣ1 (και κατ' επέκταση η Επ.Προτ. 1b) παρουσιάζει τη μεγαλύτερη ενεργοποίηση σε επίπεδο ενταγμένων έργων με το συνολικό π/υ αυτών να ανέρχεται στο 129,53% της διαθέσιμης Δ.Δ. του εν λόγω ΘΣ. Ωστόσο καταγράφεται πολύ χαμηλός ρυθμός δαπανών (2,38% της διαθέσιμης Δ.Δ.).
- Ακολουθεί ο ΘΣ2 με ενεργοποίηση της τάξης του 50% περίπου σε σχέση με τη διαθέσιμη Δ.Δ. αυτού. Σε επίπεδο Επ.Προτ. έχει ενεργοποιηθεί πλήρως η 2c με τον π/υ των ενταγμένων έργων να ανέρχεται στο 114,59% της διαθέσιμης Δ.Δ. αυτής. Σημειώνεται ωστόσο ότι δεν καταγράφονται νομικές δεσμεύσεις. Αυτό δύναται να οφείλεται στο γεγονός ότι οι εντάξεις των έργων (πρόκειται για έργα μη Κρατικών Ενισχύσεων²) πραγματοποιήθηκαν σχετικά πρόσφατα (Ιούλιο και Αύγουστο του 2019) συνεπώς οι Δικαιούχοι δεν έχουν ολοκληρώσει ακόμα τις διαδικασίες συμβασιοποίησής τους.
- Ο ΘΣ3 ο οποίος είναι ο θεματικός στόχος με τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα (52,7εκ.€ από τα 78,3εκ.€ που διατίθενται συνολικά για RIS3/Επιχειρηματικότητα), παρουσιάζει ενεργοποίηση 43,3% σε σχέση με τη διαθέσιμη Δ.Δ. αυτού και αντίστοιχο βαθμό νομικών δεσμεύσεων. Ωστόσο ο ρυθμός των δαπανών είναι χαμηλός (4,74% της διαθέσιμης Δ.Δ.). Επίσης, αναφέρεται ότι δεν έχει εκδοθεί κάποια πρόσκληση στο πλαίσιο της Επ.Προτ. 3c.
- Σε ότι αφορά συνολικά τους διαθέσιμους πόρους του ΕΤΠΑ (70,4εκ.€) για την RIS3/Επιχειρηματικότητα δεν έχουν ενεργοποιηθεί (με την έννοια να έχουν εκδοθεί προσκλήσεις) πόροι ύψους 10εκ.€ Δ.Δ. στο πλαίσιο των Επ.Προτ. 2b και 3c.
- Οι πρώτες εντάξεις έργων στον ΑΠ1 πραγματοποιήθηκαν το έτος 2018. Ως εκ τούτου στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν ολοκληρωμένα έργα.
- Οι περισσότερες δαπάνες (2,5εκ.€) προέρχονται από την Επ.Προτ.3a και το έργο που αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο ΤΕΠΙΧ II.
- Σε επίπεδο προσκλήσεων:
 - Από τις 16 προσκλήσεις που έχουν εκδοθεί, ενεργές μέχρι και τον Νοέμβριο 2019 είναι 3 (αφορούν τον ΘΣ3), συνολικής Δ.Δ. 14,3εκ.€. Ως εκ τούτου σε αυτές οι πρώτες εντάξεις έργων προβλέπεται να γίνουν αρχές του 2020.
 - Από τις λοιπές 13 προσκλήσεις, καταγράφονται σε όλες ενταγμένα έργα, ωστόσο σε 3 από αυτές δεν υπάρχουν νομικές δεσμεύσεις. Οι εν λόγω συνδέονται με την Επ.Προτ. 2c για την οποία σχετική αναφορά έγινε παραπάνω.
 - Τέλος, δαπάνες καταγράφονται σε μόλις 4 προσκλήσεις από τις 10 που διαθέτουν έργα με νομικές δεσμεύσεις (οι 3 συνδέονται με την 1b και 1 με την 3a).

² Τα έργα ΚΕ έχουν την ιδιότητα αυτόματα με την ένταξη να αποκτούν και νομική δέσμευση.

1.2.2 Πορεία υλοποίησης ΑΠ4 - ΘΣ8 (ΕΚΤ)

Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και περιλαμβάνει δύο Θεματικούς Στόχους (ΘΣ8 και ΘΣ9), ωστόσο αντικείμενο της παρούσας αξιολόγησης αποτελεί μόνο ο ΘΣ8 ο οποίος περιλαμβάνει τρεις Επενδυτικές Προτεραιότητες.

Θεματικός Στόχος 08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

- i. 8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
- ii. 8iii - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
- iii. 8v - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές

Μέχρι 23/10/2019 (στοιχεία ΟΠΣ) καταγράφονται τα εξής σε ότι αφορά την ενεργοποίηση του εν λόγω ΘΣ:

- Έχει εκδοθεί μια (1) πρόσκληση π/υ 6,2εκ€ που αντιστοιχεί στο 78% της συνολικής διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΘΣ8 και μέσω αυτής ενεργοποιούνται πλήρως οι Επ.Προτ. 8iii & 8v (αθροιστικής Δ.Δ. 4,95εκ.€).
- Δεν έχει ενεργοποιηθεί η Επ.Προτ. 8i (3εκ.€ Δ.Δ.), με την έννοια να έχει εκδοθεί κάποια πρόσκληση.
- Δεν καταγράφονται ενταγμένα έργα στον ΘΣ8, δεδομένου ότι η μοναδική πρόσκληση που έχει εκδοθεί είναι ακόμα ενεργή (καταληκτική ημερομηνία 12/2019). Ως εκ τούτου δεν υπάρχουν νομικές δεσμεύσεις και δαπάνες στο πλαίσιο του ΘΣ8.

2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ / ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ RIS3 / ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

2.1 Συνεισφορά του ΕΠ στους στόχους της στρατηγικής Ευρώπη 2020

Η Στρατηγική Ευρώπη 2020 (ή E2020) προτάσσει τρεις αλληλοενισχυόμενες προτεραιότητες:

- ❖ **Έξυπνη ανάπτυξη:** ανάπτυξη μιας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία.
- ❖ **Διατηρήσιμη ανάπτυξη:** προώθηση μιας πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων, πιο πράσινης και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας.
- ❖ **Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς:** μια οικονομία με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Οι εν λόγω προτεραιότητες εξειδικεύονται σε επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες οι οποίες θα ενεργήσουν ως καταλύτες για την επίτευξη προόδου σε κάθε βασική προτεραιότητα (βλ. πίνακα που ακολουθεί).

Πίνακας 7: Προτεραιότητες και Εμβληματικές πρωτοβουλίες E2020

Προτεραιότητες E2020	Εμβληματικές Πρωτοβουλίες
Έξυπνη ανάπτυξη	1) <u>«Ένωση καινοτομίας»</u>, για τη βελτίωση των συνθηκών-πλαίσιο και της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για την έρευνα και καινοτομία ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι καινοτόμες ιδέες θα μπορέσουν να μετατραπούν σε προϊόντα και υπηρεσίες που θα δημιουργήσουν ανάπτυξη και θέσεις εργασίας. 2) <u>«Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη»</u>, για την επίσπευση της ανάπτυξης των υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας και την άντληση οφελών από μια ψηφιακή ενιαία αγορά για νοικοκυριά και επιχειρήσεις. 3) <u>«Νεολαία σε κίνηση»</u>, για την ενίσχυση των επιδόσεων των εκπαιδευτικών συστημάτων και τη διευκόλυνση της εισόδου των νέων στην αγορά εργασίας.
Διατηρήσιμη ανάπτυξη	4) <u>«Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους»</u>, για την αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων, τη στήριξη της μετάβασης σε οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, την αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τον εκσυγχρονισμό του τομέα των μεταφορών και την ενθάρρυνση της ενεργειακής αποδοτικότητας. 5) <u>«Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης»</u>, για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ιδίως για τις ΜΜΕ, και τη στήριξη της ανάπτυξης μιας ισχυρής και βιώσιμης βιομηχανικής βάσης, ικανής να ασκεί ανταγωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο.
Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς	6) <u>«Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας»</u>, για τον εκσυγχρονισμό των αγορών εργασίας και την παροχή δυνατοτήτων στους πολίτες μέσω της δια βίου ανάπτυξης δεξιοτήτων με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και την καλύτερη αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων και μέσω της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού. 7) <u>«Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας»</u>, για τη διασφάλιση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, ούτως ώστε να εξαπλωθούν ευρέως τα οφέλη της ανάπτυξης και της απασχόλησης και τα άτομα που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού να αποκτήσουν τα μέσα αξιοπρεπούς διαβίωσης και να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία.

Για την παρακολούθηση της Ε2020 έχουν τεθεί από την Ένωση πέντε στόχοι σε συγκεκριμένους τομείς προς επίτευξη μέχρι το 2020 και κάθε κράτος-μέλος έχει υιοθετήσει τους δικούς του εθνικούς στόχους σε κάθε έναν από αυτούς τους τομείς (βλ. πίνακα που ακολουθεί).

Πίνακας 8: Στόχοι Ε2020

Στόχοι	Στόχοι Στρατηγικής Ε2020	Εθνικοί Στόχοι
Απασχόληση	Το 75% του πληθυσμού μεταξύ 20-64 ετών πρέπει να έχει απασχόληση.	Το 70% του πληθυσμού της χώρας (ηλικίας 20-64 ετών) πρέπει να έχει απασχόληση
Έρευνα και Ανάπτυξη (Ε&Α)	Το 3% του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να επενδύεται σε Ε&Α.	Το 1,2% του ΑΕΠ της χώρας να επενδύσεις σε Ε&Α.
Κλιματική Αλλαγή / Ενέργεια	Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 20% (ή 30% εάν οι συνθήκες το επιτρέψουν) σε σχέση με το 1990	Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 4% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990
	Το 20% της μικτής τελικής κατανάλωσης ενέργειας να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές.	Ποσοστό συμμετοχής των ΑΠΕ στην Ακαθάριστη Τελική Κατανάλωση Ενέργειας: 18%
	Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης κατά 20%, που αντιστοιχεί σε μείωση της πρωτογενούς ενεργειακής κατανάλωσης κατά 368 Mtoe (εκατομμύρια τόνοι ισοδυνάμου πετρελαίου)	Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 24,7 Mtoe
Εκπαίδευση	Μείωση ποσοστού εγκατάλειψης σχολείου κάτω από 10%	Μείωση ποσοστού εγκατάλειψης σχολείου κάτω από 10% (ποσοστό πληθυσμού 17-24 ετών).
	Τουλάχιστον 40% των νέων ηλικίας 30-34 να έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση	Το 32% των νέων ηλικίας 30-34 να ολοκληρώνουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση
Φτώχεια Κοινωνικός αποκλεισμός	Μείωση του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού κατά 20 εκατομμύρια.	Μείωση του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού κατά 450.000 σε σχέση με το 2008.

Το ΕΠ Δυτικής Ελλάδας σχεδιάστηκε έτσι ώστε αφενός να ανταποκρίνεται στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της Περιφέρειας, αφετέρου να συμβάλλει στις προτεραιότητες και τους στόχους της Ε2020. Στη συνέχεια χρησιμοποιούνται Μήτρες Συνάφειας για την ποιοτική και ποσοτική εκτίμηση της συνεισφοράς του ΕΠ στην Ε2020. Επίσης, γίνεται ξεχωριστή αναφορά στη συμβολή του ΕΠ στους εθνικούς στόχους που έχουν τεθεί στο πλαίσιο αυτής.

Διευκρινίζεται ωστόσο το εξής: Λόγω του ότι η παρούσα αξιολόγηση αφορά συγκεκριμένους ΑΠ/ΘΣ του ΕΠ, η εν λόγω προσέγγιση της συνεισφοράς περιορίζεται σε αυτούς. Η συμβολή των υπολοίπων ΑΠ/ΘΣ εξετάζεται στα επόμενα παραδοτέα του έργου.

Πίνακας 9: Μήτρα συνάφειας ΕΠ με Ε2020

ΕΠ Δυτική Ελλάδα		Ευρώπη 2020: Προτεραιότητες και εμβληματικές πρωτοβουλίες							ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΟΙ ΠΟΡΟΙ (€) ΕΠ	
		Έξυπνη Ανάπτυξη			Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη		Ανάπτυξη χωρίς Αποκλεισμούς			
ΑΠ	ΘΣ	1. Ένωση Καινοτομίας	2. Νεολαία σε Κίνηση	3. Ψηφιακό Θεματολόγιο	4. Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους της	5. Μια Βιομηχανική ή Πολιτική για την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης	6. Ατζέντα για Νέες Δεξιότητες και Θέσεις Εργασίας	7. Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας	Προγραμματική Δ.Δ. ΕΠ	Δ.Δ. Υλοποιούμενη (εντάξεις)
ΑΠ1	ΘΣ1	✓✓✓	✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓		10.735.113,00 €	13.904.775,61 €
	ΘΣ2	✓✓✓	✓	✓✓✓		✓✓	✓✓		6.877.449,00 €	3.437.570,13 €
	ΘΣ3	✓✓✓	✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓		52.778.324,00 €	22.851.664,57 €
ΑΠ4	ΘΣ8	✓✓	✓	✓✓		✓✓	✓✓✓		7.951.216,00 €	0,00 €
Σύνολο									78.342.102,00 €	40.194.010,31 €

✓ Χαμηλή συνάφεια
✓✓ Μεσαία συνάφεια
✓✓✓ Υψηλή συνάφεια

Με βάση τον παραπάνω πίνακα σημειώνονται τα εξής:

- Το σύνολο των υπό αξιολόγηση Θεματικών Στόχων του ΕΠ Δυτική Ελλάδα συνεισφέρει και στις τρεις Προτεραιότητες της Ε2020 και μάλιστα με υψηλό βαθμό συνάφειας.
- Σε ποσοτικούς όρους οι εν λόγω ΘΣ συμβάλλουν με 78,3εκ.€ Δ.Δ. σε προγραμματικό επίπεδο και με 40,2εκ.€ σε όρους υλοποίησης (Δ.Δ. ενταγμένων έργων). Σε επίπεδο έργων, συμβάλλουν τα 165 (μέχρι σήμερα) ενταγμένα έργα στο πλαίσιο των ΘΣ1,2,3.
- Σε ότι αφορά την «Έξυπνη Ανάπτυξη»:
 - Στην εν λόγω προτεραιότητα συνεισφέρουν κατά κύριο λόγο οι ΘΣ1,2,3 δεδομένου ότι εξυπηρετούν στρατηγικές όπως η Περιφερειακή RIS3 (στην οποία ως οριζόντια προτεραιότητα έχουν αναδειχθεί οι ΤΠΕ και οι Ενεργειακές Εφαρμογές) και η Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική.
 - Σε ότι αφορά την εμβληματική πρωτοβουλία «Νεολαία σε Κίνηση» χαρακτηρίζεται ως χαμηλή η συνάφεια των υπό εξέταση ΘΣ, γεγονός που θεωρείται λογικό καθώς είναι άλλη η κύρια στόχευση των εν λόγω ΘΣ και των δράσεων που περιλαμβάνουν.
- Σε ότι αφορά την «Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη»:
 - Στην εν λόγω προτεραιότητα συνεισφέρει μεν το σύνολο των υπό εξέταση θεματικών στόχων, ωστόσο με μεσαία κατά κύριο λόγο συνάφεια και η οποία αφορά την 5^η εμβληματική πρωτοβουλία («Μια Βιομηχανική Παγκοσμιοποίησης»). Στην εν λόγω πρωτοβουλία την υψηλότερη συνάφεια έχει ο ΘΣ3.
 - Στην 4^η εμβληματική πρωτοβουλία («Μια Ευρώπη ... πόρους της»), συμβάλλουν (με μεσαία συνάφεια) οι ΘΣ1 και 3, δεδομένου ότι στο πλαίσιο αυτών έχουν ενεργοποιηθεί συναφείς δράσεις [ΘΣ1: Ενίσχυση σχεδίων

έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Ενεργειακές Εφαρμογές, ΘΣ3 «Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα» (στην οποία συνεισφέρει χρηματοδοτικά μαζί με τον ΘΣ4)].

- Σε ότι αφορά την «Ανάπτυξη χωρίς Αποκλεισμούς»:
 - Στην εν λόγω προτεραιότητα συνεισφέρει μεν το σύνολο των υπό εξέταση θεματικών στόχων, ωστόσο η συμβολή αφορά μόνο την 6^η εμβληματική πρωτοβουλία («Ατζέντα θέσεις εργασίας»). Στην εν λόγω πρωτοβουλία την υψηλότερη συνάφεια έχει ο ΘΣ8.
 - Σε ότι αφορά τη συμβολή (με μεσαία συνάφεια) των ΘΣ1, 2 και 3 έγκειται κυρίως στα εξής: Στο πλαίσιο του ΘΣ1 προσδιορίζεται το νέο αναπτυξιακό περιβάλλον της περιφέρειας (Περιφερειακή Στρατηγική RIS3) και δημιουργούνται απαιτήσεις σε συγκεκριμένες δεξιότητες. Επίσης, στο πλαίσιο των έργων έρευνας δημιουργούνται / στηρίζονται θέσεις εργασίας ερευνητών. Στο πλαίσιο των ΘΣ2 και ΘΣ3 και των επενδυτικών σχεδίων που θα υλοποιηθούν, περιλαμβάνεται ως στόχος η αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται (κοινός δείκτης εκρών CO08).

Επιπρόσθετα, σε ότι αφορά τη συνεισφορά του ΕΠ Δυτική Ελλάδα στους εθνικούς στόχους που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της E2020, σημειώνονται τα εξής:

1. Για τον εθνικό στόχο των επενδύσεων σε Ε&Α:

Σε εθνικό επίπεδο, οι Δαπάνες σε Ε&Α το 2016 αντιπροσώπευαν το 0,99% ως ποσοστό του εθνικού ΑΕΠ. Το 2017, με το ΑΕΠ της χώρας να αυξάνεται κατά 1,5%, οι Δαπάνες για Ε&Α αυξήθηκαν κατά 284,26 εκ.€ (+16,2%), αντιπροσωπεύοντας το 1,13% του ΑΕΠ. Έτσι το 2017, η Ελλάδα έχει καλύψει το 94,2% του εθνικού στόχου³.

Σε ότι αφορά την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, οι Δαπάνες σε Ε&Α⁴ για το έτος 2016 ανήλθαν στο 1,28% ως ποσοστό του ΑΕΠ σε περιφερειακό επίπεδο, ενώ για το έτος 2017 αυξήθηκε κατά 0,03% φτάνοντας το 1,31%. Επίσης, αναφέρεται ότι οι δαπάνες για Ε&Α στον τομέα των επιχειρήσεων⁵ ως ποσοστό (%) του ΑΕΠ σε περιφερειακό επίπεδο για το έτος 2017 ανέρχονται σε 0,23%, αυξημένες σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2016, 0,17%).

Στο συγκεκριμένο στόχο της E2020, χρηματοδοτικά στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα συνεισφέρει κατά κύριο λόγο η Επ.Προτ. 1b, με προγραμματική Δ.Δ. 10,7εκ.€. Σε επίπεδο υλοποίησης, μέχρι τον Οκτώβριο του έτους 2019 έχουν ενταχθεί 66 ερευνητικά έργα με συνολικό π/υ επένδυσης 16,3εκ.€ εκ των οποίων η συγχρηματοδοτούμενη Δ.Δ. ανέρχεται στα 13,9εκ.€ και οι ιδιωτικοί πόροι σε 2,4εκ.€.

2. Για τον εθνικό στόχο της απασχόλησης (ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας 20-64):

Σε εθνικό επίπεδο⁶, το 2018 ο αριθμός των απασχολούμενων ηλικίας 20-64 ετών αυξήθηκε κατά 1,9% από το προηγούμενο έτος (3,669 εκ. απασχολούμενοι το έτος 2017), φτάνοντας

³ Πηγή: Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ, 2^η Έκθεση Προόδου ΕΣΠΑ 2014-2020, Αύγουστος 2019

⁴ <https://metrics.ekt.gr/datatables/289>

⁵ <https://metrics.ekt.gr/datatables/290>

⁶ Πηγή: Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ, 2^η Έκθεση Προόδου ΕΣΠΑ 2014-2020, Αύγουστος 2019

τους 3,737 εκ. εργαζόμενους. Έτσι, το ποσοστό απασχόλησης ανήλθε σε 59,5%, καλύπτοντας το 85% του εθνικού στόχου.

Σε περιφερειακό επίπεδο, το ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας 20-64 ετών ανήλθε στο 53,7% του πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2018, αυξημένο κατά 0,1% από το προηγούμενο έτος και μόλις 4% μεγαλύτερο από την έναρξη της προγραμματικής περιόδου το έτος 2014 (49,7%)⁷.

Στον εν λόγω στόχο της Ε2020, χρηματοδοτικά συνεισφέρει κατά κύριο λόγο ο ΘΣ8 του ΕΠ με προγραμματική Δ.Δ. στα 7,9εκ€. Στην παρούσα φάση έχει ενεργοποιηθεί - μέσω έκδοσης πρόσκλησης - η δράση με τίτλο «Επιχειρηματική Εκκίνηση Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας» με π/υ πρόσκλησης, 6,2εκ.€ Δ.Δ. (αφορά τις Επ.Προτ. 8iii και 8v). Επίσης, θετική συμβολή στην προώθηση στην απασχόληση έχουν και οι ΘΣ2 και 3 με έμφαση στις Επ.Προτ. 2b (3,8εκ.€ Δ.Δ.) και 3a (45,3εκ.€ Δ.Δ.) στις οποίες περιλαμβάνεται ως δείκτης ο CO08 «Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται» με συνολικό στόχο (και για τις δύο Επ.Προτ.) 690 ισοδύναμα πλήρους χρόνου απασχόλησης.

3. Για τον εθνικό στόχο για την εκπαίδευση:

Στον εν λόγω στόχο, συνεισφέρει ο ΘΣ10 του ΕΠ Δυτική Ελλάδα, ο οποίος δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας αξιολόγησης.

4. Για τον εθνικό στόχο της μείωσης των ατόμων σε κατάσταση ή κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού:

Στον εν λόγω στόχο, το ΕΠ συμβάλλει μέσω του ΘΣ9 ο οποίος δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας αξιολόγησης.

5. Για τον εθνικό στόχο της μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας, της μείωσης των εκπομπών αερίου και της κατανάλωσης ενέργειας από ΑΠΕ:

Στον εν λόγω στόχο, συμβάλλει κατά κύριο λόγο ο ΑΠ2 του ΕΠ που δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας αξιολόγησης. Ωστόσο συμβολή έχουν και οι ΘΣ1 και 3 (του ΑΠ1) μέσω των δράσεων «Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Ενεργειακές Εφαρμογές και «Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα», συνολικής Δ.Δ. 4,5εκ.€ (π/υ σε επίπεδο προσκλήσεων).

2.2 Εξέταση του βαθμού στον οποίο η μέχρι σήμερα υλοποίηση των παρεμβάσεων συνεισφέρει στη λογική της παρέμβασης του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα 2014 – 2020»

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η λογική της παρέμβασης των υπό αξιολόγηση ΑΠ/Θ.Σ. του ΕΠ Δυτική Ελλάδα. Στη συνέχεια εξετάζεται η συνάφεια των δράσεων του ΕΠ (τόσο των προγραμματικών όσο και αυτών που υλοποιούνται) με τους ειδικούς στόχους και δείκτες που έχουν τεθεί, καθώς και τις ανάγκες που καλύπτουν.

⁷ Employment rates by sex, age and NUTS 2 regions (%),Eurostat (last update 21/09/2019)

Πίνακας 10: Λογική της παρέμβασης ΑΠ1 (ΘΣ1,2,3) και ΑΠ4 (ΘΣ8)

ΑΠ 1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΜΕ ΑΙΧΜΗ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ					
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
1) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για δαπάνες σε Ε&Κ που θα ανέρχονται στο 1.2% του ΑΕΠ για το 2020 2) Ιδιαίτερα χαμηλή συμμετοχή του επιχειρηματικού τομέα στην ερευνητική δραστηριότητα όπως αυτή εκφράζεται από τις δαπάνες των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ 3) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για αναχαίτιση του μεταναστευτικού ρεύματος κυρίως νέου επιστημονικού δυναμικού ("Brain Drain"), για ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας στον επιχειρηματικό τομέα και για ενίσχυση της συνδεσιμότητας της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό της ΠΔΕ 4) Ανταπόκριση στην 1η προτεραιότητα χρηματοδότησης του ΣΕΣ 2014-2020 . 5) Εξυπηρετεί την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΔΕ και την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ του Ιουνίου του 2014.	ΘΣ1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας ΕΠ1.β. «Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξης δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξης της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής	ΕΣ 1β.1.Αύξηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην έρευνα και καινοτομία	Ειδικοί Δείκτες T1804 Δαπάνες των επιχειρήσεων για έρευνα και καινοτομία (% επί του περιφερειακού ΑΕΠ)	1.β.1.1. «Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας σε επιχειρήσεις και συνεργατικούς σχηματισμούς τους (clusters)» 1.β.1.2. «Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης & καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της RIS3» 1.β.1.3. «Πρώθηση Διεθνικών ερευνητικών έργων για ΜΜΕ»	Κοινοί Δείκτες Εκροής CO26 Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα CO02 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται Ειδικοί Δείκτες Εκροής -
1) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για πλήρη ενσωμάτωση των ΤΠΕ για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών σε σημαντικούς τομείς της περιφερειακής οικονομίας (τουρισμός, αγροτική οικονομία κλπ.)	ΘΣ 2 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών ΕΠ2.β.Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ	ΕΣ 2β.1. Αύξηση των επιχειρήσεων που εκσυγχρονίζονται ως προς την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ	Ειδικοί Δείκτες T1805 Επιχειρήσεις που επένδυσαν σε ΤΠΕ	2.β.1.1. «Αξιοποίηση των ΤΠΕ για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών σε δυναμικούς παραγωγικούς τομείς της περιφερειακής οικονομίας με προτεραιότητα στις αρχές του Ανοικτού Λογισμικού	Κοινοί Δείκτες CO28 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που

ΑΠ 1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΜΕ ΑΙΧΜΗ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
2) Χαμηλό ποσοστό επιχειρήσεων της Περιφέρειας που επενδύουν σε ΤΠΕ. 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» 4) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.				(πολιτισμός, τουρισμός, αγροτική οικονομία κλπ.)»	ενισχύονται CO08 Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται CO02 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις Ειδικοί Δείκτες -
1) Χαμηλές επιδόσεις της ΠΔΕ στην χρήση Η/Υ και Διαδικτύου 2) Βελτίωση των επιδόσεων της ΠΔΕ σε ότι αφορά τις παρεχόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε πολίτες και επιχειρήσεις. 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» 4) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.	ΘΣ 2 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών ΕΠ 2.γ. Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας	ΕΣ 2γ.1 Αύξηση των προσφερόμενων υπηρεσιών ΤΠΕ σε επιχειρήσεις και πολίτες	Ειδικοί Δείκτες T1806 Χρήστες ηλεκτρονικών υπηρεσιών και εφαρμογών του δημοσίου	2.γ.1.1.«Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών»	Κοινοί Δείκτες - Ειδικοί Δείκτες SO007 Ψηφιακές υπηρεσίες που δημιουργούνται/αναβαθμίζονται
1) Ανάγκη ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με αναδιάρθρωση, εκσυγχρονισμό και οικονομική διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας. 2) Πρόβλημα πρόσβασης στην εξασφάλιση	ΘΣ3 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)	ΕΣ 3α.1. Ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των ΜΜΕ σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης	Ειδικοί Δείκτες T1807 Κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής	3.α.1.1 Στήριξη επιχειρήσεων (υφιστάμενων και νέων) & ειδικών μορφών επιχειρηματικότητας	Κοινοί Δείκτες CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται CO02 Αριθμός επιχειρήσεων που

ΑΠ 1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΜΕ ΑΙΧΜΗ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
κεφαλαίων για την διατήρηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ανεξαρτήτου του είδους της ΜΜΕ 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» 4) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης και την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ του Ιουνίου του 2014	ΕΠ3.α. Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων	εξειδίκευσης	έξυπνης εξειδίκευσης		λαμβάνουν επιχορηγήσεις CO08 Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται CO28 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά CO03 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων Ειδικοί Δείκτες -
1) Στην ΠΔΕ χωροθετούνται σημαντικοί ερευνητικοί και τεχνολογικοί φορείς το ανθρώπινο δυναμικό των οποίων μπορεί να συμβάλει στο μετασχηματισμό της μεταποιητικής παραγωγικής βάσης της ΠΔΕ προς νέα ή διαφοροποιημένα διεθνώς ανταγωνιστικά προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας 2) Στην ΠΔΕ έχει ενεργοποιηθεί η ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών (clusters), ενώ υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης παρόμοιων σχηματισμών. 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση	ΘΣ3 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ) 3.γ. Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών	ΕΣ 3γ.1 Αύξηση των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε επιχειρηματικούς σχηματισμούς	Ειδικοί Δείκτες T1808 Μέλη συνεργατικών σχηματισμών	3.γ.1.1 «Υποστήριξη σε υπάρχοντα και νέα cluster επιχειρήσεων»	Κοινοί Δείκτες CO02 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται CO04 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη Ειδικοί Δείκτες -

ΑΠ 1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΜΕ ΑΙΧΜΗ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ					
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΦΡΑΣ
στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» 4) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.					
1) Αδυναμία των επιχειρήσεων που ανήκουν σε δυναμικούς τομείς της περιφερειακής οικονομίας για συστηματική προώθηση των προϊόντων τους, γεγονός που αποτελεί κύριο εμπόδιο για την ανάπτυξή τους 2) Αναπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» 3) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.	ΘΣ3 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ) ΕΠ 3.δ. Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας	ΕΣ 3δ.1. Αύξηση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ που συνδέονται με τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	Ειδικοί Δείκτες Τ1809 Αξία εξαγωγών των ΜΜΕ στους τομείς της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	3.δ.1.1 «Ενέργειες διεθνοποίησης και εξαγωγών των επιχειρήσεων»	Κοινοί Δείκτες CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται CO02 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις Ειδικοί Δείκτες -
ΑΠ 4: ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ					
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΦΡΑΣ
1) Συμβολή στον εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για 70% ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20-64) για το 2020 2) Περαιτέρω επιδείνωση των συνθηκών της αγοράς εργασίας λόγω της οικονομικής ύφεσης 3) Ραγδαία αύξηση της ανεργίας και	ΘΣ 8: Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού ΕΠ 8.ι Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς	ΕΣ 8.1.1. Αύξηση των ευκαιριών πρόσβασης στην απασχόληση ανέργων της Περιφέρειας με έμφαση σε αυτούς με υψηλά τυπικά προσόντα	Κοινός Δείκτης CR03 Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	8.1.1.1 Δράσεις βελτίωσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού μέσω προγραμμάτων κατάρτισης 8.1.1.2 Προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας για ανέργους με υψηλά τυπικά προσόντα σε επιχειρήσεις που	Κοινός Δείκτης CO01 Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων Ειδικός Δείκτης 10801 Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού

ΑΠ 1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΜΕ ΑΙΧΜΗ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ					
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
μεταναστευτικό ρεύμα, κυρίως νέου επιστημονικού δυναμικού 4) Ασθενής διασύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και χαμηλή διασύνδεση της παραγωγής με την εκπαίδευση και την Ε&Α 5) Κάλυψη αναγκών Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης σε ότι αφορά το ανθρώπινο δυναμικό. 6) Συνάφεια με την προτεραιότητα του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού-ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»	εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού			δραστηριοποιούνται σε τομείς με συγκριτικό πλεονέκτημα για την Περιφέρεια. 8.1.1.3 Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Διάγνωσης αναγκών αγοράς εργασίας
1) Ανάγκη τόνωσης της επιχειρηματικότητας και δημιουργία νέων επιχειρήσεων καθώς και λήψη πλέγματος υποστηρικτικών δράσεων για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας 2) Η παρατεταμένη οικονομική κρίση δυσκολεύει την εύρεση μισθωτής απασχόλησης ενώ δημιουργεί ευκαιρίες στην ανάπτυξη νέων επιχειρηματιών 3) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης σε ότι αφορά το ανθρώπινο δυναμικό και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής οικονομίας 4) Συνάφεια με την προτεραιότητα του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού-ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»	ΘΣ 8: Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων ΕΠ8.iii Αυτο-απασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	ΕΣ 8.3.1. Αύξηση των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών σε τομείς που έχουν αναδειχθεί στο πλαίσιο της Περιφερειακής Έξυπνης Εξειδίκευσης.	Ειδικός Δείκτης 11305 Αριθμός επιχειρήσεων που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα χρόνο μετά τη λήξη της παρέμβασης	8.3.1.1 Προγράμματα για τη δημιουργία νέων (start up) και καινοτόμων επιχειρήσεων σε τομείς που έχουν αναδειχθεί στο πλαίσιο της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	Κοινός Δείκτης - Ειδικός Δείκτης T4218 Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων

ΑΠ 1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΜΕ ΑΙΧΜΗ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ					
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΦΡΑΣ
1) Ανάγκη προσαρμογής των επιχειρήσεων στο περιβάλλον που δημιουργείται από την εφαρμογή της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και αναβάθμισης του εργατικού δυναμικού με νέες δεξιότητες. 2) Ανάγκη ενίσχυσης της ευελιξίας των εργαζομένων λόγω της εργασιακής ανασφάλειας. 3) Συνάφεια με την προτεραιότητα του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού-ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»	ΘΣ 8: Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού ΕΠ 8.ν Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	ΕΣ 8.5.1 «Ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρηματιών στο περιβάλλον της έξυπνης εξειδίκευσης»	Κοινός Δείκτης - Ειδικός Δείκτης T1837 Επιχειρήσεις με βελτιωμένη κατάσταση επιχειρησιακής λειτουργίας ένα έτος μετά τη λήξη της ενίσχυση τους	8.5.1.1. Προγράμματα υποστήριξης εργαζομένων και επιχειρηματιών σε τομείς της οικονομίας που περιλαμβάνονται στην περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης	Κοινός Δείκτης CO23 Αριθμός υποστηριζόμενων ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας).

Ανά Θ.Σ. και Επενδυτική Προτεραιότητα διαπιστώνονται τα εξής:

Θεματικός Στόχος 01

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 1b

- Η λογική της παρέμβασης παραμένει επίκαιρη. Ο δείκτης αποτελεσμάτων T1804 είναι κατάλληλος και εξυπηρετεί τη λογική της παρέμβασης.
- Οι δείκτες εκρών CO01, CO02 και CO26 είναι κατάλληλοι και συμβάλουν στην επίτευξη του ΕΣ.
- Στο πλαίσιο της 1b:
 - Έχουν προκηρυχθεί οι κάτωθι 7 δράσεις:
 - 1) Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (έτος 2017)
 - 2) Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έτους 2018
 - 3) Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έτους 2019
 - 4) Ενίσχυση Επιχειρήσεων για ερευνητικά έργα στους τομείς Μικροηλεκτρονική και των προηγμένων υλικών
 - 5) Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Τεχνολογίες Πληροφορικής Επικοινωνιών
 - 6) Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Ενεργειακές Εφαρμογές
 - 7) Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Αγροδιατροφή
 - Έχουν ενταχθεί 66 ερευνητικά έργα ΜΜΕ, τα οποία συνεισφέρουν στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της εν λόγω Επ.Προτ.
- Βάσει των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν, συμβάλλουν στη λογική της παρέμβασης της Επ.Προτ..

Θεματικός Στόχος 02

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 2b

- Η λογική της παρέμβασης παραμένει επίκαιρη. Ο δείκτης αποτελεσμάτων T1805 είναι κατάλληλος και εξυπηρετεί τη λογική της παρέμβασης.
- Επίσης, διαπιστώνεται συνάφεια με την Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική και κυρίως με τον τομέα παρέμβασης 3 «Ωθηση του κλάδου ΤΠΕ για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας και της απασχόλησης».
- Οι δείκτες εκρών CO01, CO02, CO08 και CO28 είναι κατάλληλοι και συμβάλουν στην επίτευξη του ΕΣ.
- Στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 2c

- Η λογική της παρέμβασης παραμένει επίκαιρη. Ο δείκτης αποτελεσμάτων T1806 είναι κατάλληλος και εξυπηρετεί τη λογική της παρέμβασης.
- Επίσης, διαπιστώνεται συνάφεια με την Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική και κυρίως με τον τομέα παρέμβασης 5 «ΡΙζική αναθεώρηση του τρόπου παροχής Ψηφιακών Υπηρεσιών του Δημοσίου» και ειδικότερα την προτεραιότητα 5.6 Ολοκληρωμένες υπηρεσίες προς πολίτες και επιχειρήσεις.

- Ο ειδικός δείκτης εκρών SO007 είναι κατάλληλος και συμβάλει στην επίτευξη του ΕΣ.
- Στο πλαίσιο της 2c:
 - Έχουν προκηρυχθεί οι κάτωθι 3 δράσεις:
 - 1) Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών
 - 2) Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών στα πλαίσια στρατηγικών ΟΧΕ
 - 3) Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών στα πλαίσια στρατηγικών ΒΑΑ
 - Έχουν ενταχθεί 14 έργα ΤΠΕ, τα οποία συνεισφέρουν στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της εν λόγω Επ.Προτ.
- Βάσει των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν, συμβάλλουν στη λογική της παρέμβασης της Επ.Προτ..

Θεματικός Στόχος 03

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 3a

- Η λογική της παρέμβασης παραμένει επίκαιρη. Ο δείκτης αποτελεσμάτων T1807 είναι κατάλληλος και εξυπηρετεί τη λογική της παρέμβασης.
- Οι δείκτες εκρών CO01, CO02, CO03, CO08 και CO28 είναι κατάλληλοι και συμβάλλουν στην επίτευξη του ΕΣ.
- Στο πλαίσιο της 3a:
 - Έχουν προκηρυχθεί οι κάτωθι 6 δράσεις (οι δύο εξ αυτών είναι κοινές με την 3d):
 - 1) Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
 - 2) Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έτους 2019
 - 3) Ενίσχυση των δημιουργικών επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας
 - 4) Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα
 - 5) Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
 - 6) Συμμετοχή Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Περιφερειών στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II Β κύκλος
 - Έχουν ενταχθεί 76 έργα (75 αφορούν τη στήριξη νέων ΜΜΕ στον τουριστικό τομέα και τα 1 τη στήριξη επιχειρήσεων μέσω του ΤΕΠΙΧ II), τα οποία συνεισφέρουν στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της εν λόγω Επ.Προτ..
- Βάσει των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι σε γενικές γραμμές οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν, συμβάλλουν στη λογική της παρέμβασης της Επ.Προτ.. Προσοχή εφιστάται για τη δράση που αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο ΤΕΠΙΧ, καθώς οι επιχειρήσεις που θα επιλεγούν θα πρέπει να συμβάλλουν στον ΕΣ 3α.1. «Ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των ΜΜΕ σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης».

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 3c

- Η λογική της παρέμβασης παραμένει επίκαιρη. Ο δείκτης αποτελεσμάτων T1808 είναι κατάλληλος και εξυπηρετεί τη λογική της παρέμβασης.
- Οι δείκτες εκρών CO01, CO02 και CO04 είναι κατάλληλοι και συμβάλλουν στην επίτευξη του ΕΣ.
- Στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 3d

- Η λογική της παρέμβασης παραμένει επίκαιρη. Ο δείκτης αποτελεσμάτων T1809 είναι κατάλληλος και εξυπηρετεί τη λογική της παρέμβασης.
- Οι δείκτες εκροών CO01 και CO02 είναι κατάλληλοι και συμβάλουν στην επίτευξη του ΕΣ.
- Στο πλαίσιο της 3d:
 - Έχουν προκηρυχθεί οι κάτωθι 2 δράσεις (είναι κοινές με την 3a):
 - 1) Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
 - 2) Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έτους 2019
 - Έχουν ενταχθεί 9 έργα, τα οποία συνεισφέρουν στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων της εν λόγω Επ.Προτ.
- Βάσει των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν, συμβάλλουν στη λογική της παρέμβασης της Επ.Προτ..

Θεματικός Στόχος 08**❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 8i**

- Η λογική της παρέμβασης παραμένει επίκαιρη. Σημειώνεται ότι σε ότι αφορά τον δείκτη αποτελεσμάτων, αυτός συνδέεται μόνο με τον τύπο δράσης «Δράσεις βελτίωσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού μέσω προγραμμάτων κατάρτισης».
- Οι δείκτες εκροών CO01 και 10801 (ειδικός) είναι κατάλληλοι και συμβάλουν στην επίτευξη του ΕΣ.
- Στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 8iii

- Η λογική της παρέμβασης παραμένει επίκαιρη. Ο δείκτης αποτελεσμάτων 11305 είναι κατάλληλος και εξυπηρετεί τη λογική της παρέμβασης.
- Ο δείκτης εκροών T4218 «Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων» είναι κατάλληλος και συμβάλει στην επίτευξη του ΕΣ. Ωστόσο για λόγους ομογενοποίησης των δεικτών στα ΕΠ του ΕΣΠΑ προτείνεται να αλλάξει κωδικοποίηση και να γίνει 11304 (αντί T4218).
- Στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Ωστόσο έχει εκδοθεί πρόσκληση, κοινή με την 8ν (και είναι ακόμα ενεργή), που αφορά «Επιχειρηματική Εκκίνηση, Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση, πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας» και συμβάλλει στους δείκτες της Επ.Προτ.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 8ν

- Η λογική της παρέμβασης παραμένει επίκαιρη. Ο δείκτης αποτελεσμάτων T1837 είναι κατάλληλος και εξυπηρετεί τη λογική της παρέμβασης.
- Ο δείκτης εκροών CO23 είναι κατάλληλος και συμβάλει στην επίτευξη του ΕΣ.
- Στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Ωστόσο όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, έχει εκδοθεί πρόσκληση, κοινή με την 8iii, που αφορά «Επιχειρηματική

Εκκίνηση, Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση, πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας» και συμβάλλει στους δείκτες της Επ.Προτ..

Τέλος σημειώνεται ότι για τις περιπτώσεις εκείνες όπου στα ενταγμένα έργα διαπιστώνονται και δείκτες πρόσθετοι σε σχέση με αυτούς του ΕΠ, σχετικός σχολιασμός γίνεται στην επόμενη υποενότητα όπου παρουσιάζεται αναλυτικά η πρόοδος των δεικτών.

2.3 Εξέταση του βαθμού στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι του ΕΠ σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων

2.3.1 Βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών ΕΤΠΑ (ΘΣ1,2,3)

Στο πλαίσιο της παρούσας υπο-ενότητας εξετάζεται η πρόοδος των δεικτών των ΘΣ1,2,3 οι οποίοι χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Ειδικότερα εξετάζονται τόσο οι δείκτες σε επίπεδο ΕΠ (επιχειρησιακοί δείκτες), όσο και τυχόν πρόσθετοι δείκτες που έχουν χρησιμοποιηθεί στις σχετικές προσκλήσεις και περιλαμβάνονται στα ενταγμένα έργα.

Για τους δείκτες εκροών πηγή άντλησης στοιχείων είναι το ΟΠΣ. Ωστόσο βάσει του κανονιστικού πλαισίου της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, οι δείκτες του ΕΤΠΑ λαμβάνουν τιμή επίτευξης στο ΟΠΣ όταν έχει υλοποιηθεί πλήρως το φυσικό αντικείμενο (χωρίς κατ' ανάγκη να έχουν ολοκληρωθεί και οι πληρωμές). Κατά συνέπεια μπορεί ένα έργο να είναι σε πλήρη εξέλιξη, ωστόσο η τιμή του δείκτη εκροών να είναι μηδέν. Επιπρόσθετα, οι Δικαιούχοι για τα Έργα ευθύνης τους, έχουν υποχρέωση υποβολής Δελτίου Επίτευξης Δεικτών το πρώτο Δεκαήμερο του Ιανουαρίου κάθε έτους (το οποίο θα αφορά το προηγούμενο έτος), με αποτέλεσμα τα στοιχεία του ΟΠΣ για τους δείκτες εκροών να ενημερώνονται περί τον Ιανουάριο κάθε έτους. Απόρροια των ανωτέρω είναι ότι τα στοιχεία του ΟΠΣ σε ότι αφορά τους δείκτες εκροών, δεν αντανακλούν πάντα την πραγματική εικόνα της προόδου των έργων.

Σε ότι αφορά τους δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΤΠΑ, κατά την ΠΠ 2014-2020, αποτελούν μεταβλητές που εκφράζουν την αλλαγή σε μια περιοχή ή σε ένα τομέα, που προκαλείται ως αποτέλεσμα των υλοποιούμενων παρεμβάσεων αλλά και άλλων εξωγενών (ως προς το Πρόγραμμα) παραγόντων. Ως εκ τούτου οι δείκτες αυτοί δεν παρακολουθούνται από το ΟΠΣ αλλά από άλλες πηγές (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο οικείο ΕΠ). Για την άντληση στοιχείων αναφορικά με τις τιμές επίτευξης των δεικτών αποτελεσμάτων των ΘΣ1,2,3 αξιοποιήθηκε κάθε διαθέσιμο μέσο (όπως ετήσια έκθεση υλοποίησης έτους 2018, στατιστικά στοιχεία κλπ.).

Δείκτες εκρών

Πίνακας 11: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκρών ΘΣ1,2,3 (ΕΤΠΑ)

ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 23.10.2019)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ – ΣΤΟΧΟ 2023	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΟΠΣ 23.10.2019)	% ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023
1	1	1b	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	60	59	98,33%	0	0,00%
1	1	1b	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	60	59	98,33%	0	0,00%
1	1	1b	CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	επιχειρήσεις	55	82	149,09%	0	0,00%
1	1	1b	05802*	Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο της δράσης	Αριθμός	-	10	-	0	-
1	2	2b	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	41	0	0,00%	0	0,00%
1	2	2b	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	41	0	0,00%	0	0,00%
1	2	2b	CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	ισοδύναμα πλήρους χρόνου απασχόλησης	45	0	0,00%	0	0,00%
1	2	2b	CO28	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά	επιχειρήσεις	41	0	0,00%	0	0,00%
1	2	2c	T1801	Ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές που δημιουργούνται	Αριθμός	10	46	460,00%	0	0,00%

ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 23.10.2019)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ – ΣΤΟΧΟ 2023	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΟΠΣ 23.10.2019)	% ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023
1	3	3a	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	497	175	35,21%	0	0,00%
1	3	3a	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	317	75	23,66%	0	0,00%
1	3	3a	CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	ισοδύναμα πλήρους χρόνου απασχόλησης	645	195	30,23%	0	0,00%
1	3	3a	CO28	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά	επιχειρήσεις	6	0	0,00%	0	0,00%
1	3	3a	CO03	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων	επιχειρήσεις	180	100	55,56%	0	0,00%
1	3	3a	CO05*	Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	-	75	-	0	-
1	3	3a	CO06*	Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη επιχειρήσεων επιχορηγήσεις	Ευρώ	-	11.869.353,57	-	0	-
1	3	3a	CO07*	Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη επιχειρήσεων μη επιχορηγήσεις	Ευρώ	-	15.000.000,00	-	0	-
1	3	3c	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	83	0	0,00%	0	0,00%
1	3	3c	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	3	0	0,00%	0	0,00%

ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 23.10.2019)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ – ΣΤΟΧΟ 2023	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΟΠΣ 23.10.2019)	% ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023
1	3	3c	CO04	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη	επιχειρήσεις	80	0	0,00%	0	0,00%
1	3	3d	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	13	9	69,23%	0	0,00%
1	3	3d	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	13	9	69,23%	0	0,00%

*Πρόσθετοι δείκτες.

❖ **Επ.Προτ. 1b**

- Στο πλαίσιο της εν λόγω Επενδυτικής έχουν ενταχθεί 66 έργα τα οποία είναι σε εξέλιξη. Ως εκ τούτου δεν καταγράφεται τιμή υλοποίησης στους δείκτες εκροών. Συνεπώς η εκτίμηση της προόδου των δεικτών όπως και της επιτευξιμότητας των στόχων θα γίνει σε σχέση με τον στόχο των ενταγμένων.
- Στο δείκτη CO26 συνεισφέρουν και τα 66 ενταγμένα έργα με συνολική τιμή στόχο 82 επιχειρήσεις έναντι 55 που είναι ο στόχος σε επίπεδο Προγράμματος. Ως εκ τούτου, εφόσον τα εν λόγω έργα ολοκληρωθούν στο σύνολό τους, αναμένεται υπερεπίτευξη του στόχου του δείκτη (149%).
- Στο δείκτη CO02 συνεισφέρουν 46 έργα με συνολική τιμή στόχο που καλύπτει το 98,33% του στόχου του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος. Συνεπώς με την ολοκλήρωση των έργων αναμένεται να επιτευχθεί και ο δείκτης. Κρίνεται ωστόσο σκόπιμο να αναφερθεί ότι θα πρέπει να εξεταστεί εάν και τα 66 έργα της 1b θα έπρεπε να συμβάλλουν στην τιμή του δείκτη. Σημειώνεται επίσης, ότι ο CO02 συμμετέχει στο Πλαίσιο Επίδοσης του ΑΠ1 και ως εκ τούτου η επίτευξη του προγραμματικού στόχου του δείκτη κρίνεται ως ιδιαίτερης σημασίας για την αποφυγή αστοχιών σε επίπεδο Πλ. Επίδοσης σε ότι αφορά το στόχο του 2023.
- Ο δείκτης CO01 είναι υποχρεωτικός εφόσον χρησιμοποιείται ο CO02 και αποτελεί υπερσύνολο αυτού. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της εν λόγω επενδυτικής τροφοδοτείται από τον ίδιο αριθμό έργων και την ίδια στόχευση. Ισχύουν τα ίδια σχόλια με τον CO02 (πλην της αναφοράς για το Πλ. Επίδοσης).
- Ο δείκτης 05802 είναι πρόσθετος και χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο τριών προσκλήσεων εκ των οποίων, οι δύο αφορούν την ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στους τομείς της RIS3 αγροδιατροφή και ενεργειακές εφαρμογές, αντίστοιχα και η τρίτη αφορά την Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (έτους 2019). Στον εν λόγω δείκτη συμβάλλουν 10 έργα, με την ολοκλήρωση των οποίων αναμένονται 10 Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε εθνικό επίπεδο.

❖ **Επ.Προτ. 2b**

- Η εν λόγω επενδυτική – όπως αναφέρθηκε και παραπάνω – δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμα και ως εκ τούτου δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Κατ' επέκταση δεν καταγράφεται πρόοδος στους δείκτες αυτής (CO01, CO02, CO08, CO28).
- Σημειώνεται ότι ο CO02 συμμετέχει στο Πλαίσιο Επίδοσης του ΑΠ1 και ως εκ τούτου η επίτευξη του προγραμματικού στόχου του δείκτη κρίνεται ως ιδιαίτερης σημασίας για την αποφυγή αστοχιών σε επίπεδο Πλ. Επίδοσης σε ότι αφορά το στόχο του 2023.

❖ **Επ.Προτ. 2c**

- Ο δείκτης T1801 αντικαταστάθηκε στο πλαίσιο της 2ης αναθεώρησης του ΕΠ από τον SO007 «Ψηφιακές υπηρεσίες που δημιουργούνται/αναβαθμίζονται»

(για λόγους ομογενοποίησης των δεικτών στα ΕΠ του ΕΣΠΑ). Ως εκ τούτου, θα πρέπει στα ενταγμένα έργα να συμπεριληφθεί ο νέος δείκτης του ΕΠ.

- Σε ότι αφορά την πρόοδο του δείκτη, έχουν ενταχθεί 14 έργα με συνολική τιμή στόχο 46 υπηρεσίες/ εφαρμογές, έναντι προγραμματικής τιμής στόχου 10. Με την ολοκλήρωση των έργων αναμένεται η υπερεπίτευξη του δείκτη (κατά 4,5 φορές περίπου) σε επίπεδο Προγράμματος. Σε ότι αφορά ενδεχόμενη αλλαγή του στόχου του δείκτη στο Πρόγραμμα, θα πρέπει να εξεταστεί εφόσον ξεκινήσει η υλοποίηση των έργων αυτών (στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν νομικές δεσμεύσεις) και με την προϋπόθεση ότι υλοποιούνται χωρίς προβλήματα.

❖ **Επ.Προτ. 3α**

- Στο πλαίσιο της εν λόγω Επενδυτικής έχουν ενταχθεί 76 έργα τα οποία είναι σε εξέλιξη και προέρχονται από δύο προσκλήσεις⁸. Διευκρινίζεται ότι τα 9 έργα που έχουν ενταχθεί στο πλαίσιο της πρόσκλησης «Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» η οποία είναι κοινή για τις Επ.Προτ. 3α – 3d, αφορούν την 3d⁹ και ως εκ τούτου δεν λαμβάνονται υπόψη τυχόν δείκτες αυτών που έχουν συμπληρωθεί στο ΟΠΣ για την 3α. Επιπρόσθετα, με δεδομένο ότι τα έργα της 3α είναι σε εξέλιξη, δεν καταγράφεται τιμή υλοποίησης στους δείκτες εκροών. Συνεπώς η εκτίμηση της προόδου των δεικτών όπως και της επιτευξιμότητας των στόχων, θα γίνει σε σχέση με τον στόχο των ενταγμένων.
- Στο δείκτη CO02 συνεισφέρουν 75 έργα με συνολική τιμή στόχο που καλύπτει το 35,2% του στόχου του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος. Συνεπώς για την επίτευξη του στόχου του δείκτη απαιτείται η ένταξη και άλλων έργων. Σημειώνεται ότι ο CO02 συμμετέχει στο Πλαίσιο Επίδοσης του ΑΠ1 και ως εκ τούτου η επίτευξη του προγραμματικού στόχου του δείκτη κρίνεται ως ιδιαίτερης σημασίας (ισχύουν τα ίδια σχόλια που έγιναν και παραπάνω).
- Στο δείκτη CO03 ο οποίος συνδέεται με τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο ΤΕΠΙΧ II, συνεισφέρει 1 έργο με συνολική τιμή στόχο 100 έναντι 180 που είναι ο στόχος του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος (δηλ. κάλυψη του προγραμματικού στόχου κατά 55,6%). Συνεπώς για την επίτευξη του στόχου του δείκτη απαιτείται η ένταξη και άλλων έργων.
- Ο δείκτης CO01 είναι υπερσύνολο των CO02 και CO03 και χρησιμοποιείται υποχρεωτικά με αυτούς. Ως εκ τούτου τροφοδοτείται από το σύνολο των έργων των εν λόγω δεικτών (76 έργα) με τιμή στόχο 175 έναντι προγραμματικού στόχου 497. Η επίτευξη του δείκτη εξαρτάται από την πρόοδο των επιμέρους δεικτών που τον απαρτίζουν.
- Στο δείκτη CO08 συνεισφέρουν και τα 76 έργα της επενδυτικής και ο συνολικός στόχος των ενταγμένων έργων καλύπτει το 30,23% της προγραμματικής τιμής στόχου του δείκτη. Για την επίτευξη του δείκτη απαιτείται η ένταξη και άλλων έργων στην επενδυτική.

8 α) Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, και β) Συμμετοχή Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Περιφερειών στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II Β κύκλος

9 Κατόπιν πληροφοριών από την ΕΥΔ ΕΠ Δυτικής Ελλάδας

- Σε ότι αφορά τον δείκτη CO28 δεν καταγράφεται πρόοδος καθώς δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Σημειώνεται ωστόσο ότι ο εν λόγω δείκτης συνδέεται με τη δράση "Ενίσχυση των δημιουργικών επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας" για την οποία έχει εκδοθεί σχετική πρόσκληση (είναι ενεργή μέχρι τον 11/2019). Ως εκ τούτου εντός του 2020 αναμένεται η ενεργοποίηση του δείκτη, αλλά στην παρούσα φάση δεν μπορούν να γίνουν ασφαλείς εκτιμήσεις για την επιτευξιμότητά του.
- Τέλος στο πλαίσιο των ενταγμένων έργων καταγράφονται και 3 πρόσθετοι δείκτες, ως ακολούθως:
 - Ο CO05 ο οποίος περιλαμβάνεται σε 75 έργα με συνολική τιμή στόχο 75. Δεδομένου ότι ο εν λόγω δείκτης συνδέεται με δράση που αφορά την ίδρυση νέων τουριστικών ΜΜΕ προτείνεται να εξεταστεί να γίνει και δείκτης του Προγράμματος καθόσον παρέχει σημαντική πληροφορία για το είδος των επιχειρήσεων που χρηματοδοτούνται.
 - Ο CO06 περιλαμβάνεται σε 75 έργα (είναι τα ίδια που αφορούν τους (CO02, CO05) και έχει τιμή συνολική τιμή στόχο 11.869.353,57€. Με δεδομένο ότι συνδέεται με μια δράση ΚΕ, δεν κρίνεται σκόπιμο να γίνει και δείκτης του ΕΠ.
 - Ο CO07 περιλαμβάνεται σε 1 έργο το οποίο συνδέεται με το ΤΕΠΙΧ II και έχει τιμή στόχο 15εκ.€. Δεν κρίνεται σκόπιμο να γίνει και δείκτης του ΕΠ.

❖ **Επ.Προτ. 3c**

- Η εν λόγω επενδυτική – όπως αναφέρθηκε και παραπάνω – δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμα και ως εκ τούτου δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Κατ' επέκταση δεν καταγράφεται πρόοδος στους δείκτες αυτής (CO01, CO02, CO04).
- Σημειώνεται ότι ο CO02 συμμετέχει στο Πλαίσιο Επίδοσης του ΑΠ1 και ως εκ τούτου η επίτευξη του προγραμματικού στόχου του δείκτη κρίνεται ως ιδιαίτερης σημασίας (ισχύουν τα ίδια σχόλια που έγιναν και παραπάνω).

❖ **Επ.Προτ. 3d**

- Στην εν λόγω επενδυτική έχουν ενταχθεί 9 έργα τα οποία (όπως αναφέρθηκε και παραπάνω) αφορούν κοινή πρόσκληση με την 3a. Τα έργα αυτά είναι σε εξέλιξη και ως εκ τούτου για την πρόοδο των δεικτών θα ληφθεί υπόψη η τιμή των ενταγμένων έργων.
- Για τον δείκτη CO02 ο συνολικός στόχος των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 9 και καλύπτει το 69,23% της προγραμματικής τιμής στόχου. Σημειώνεται δε ότι στην παρούσα φάση είναι ενεργή σχετική πρόσκληση (κοινή με την 3a) οπότε εκτιμάται ότι θα ενταχθούν και νέα έργα στην επενδυτική τα οποία θα συμβάλλουν στην επίτευξη του προγραμματικού στόχου του δείκτη. Σημειώνεται ότι ο CO02 συμμετέχει στο Πλαίσιο Επίδοσης του ΑΠ1 και ως εκ τούτου η επίτευξη του προγραμματικού στόχου του δείκτη κρίνεται ως ιδιαίτερης σημασίας (ισχύουν τα ίδια σχόλια που έγιναν και παραπάνω).
- Ο δείκτης CO01 χρησιμοποιείται μαζί με τον CO02. Ισχύουν τα ίδια σχόλια με τον CO02 (πλην της αναφοράς για το ΠΛ. Επίδοσης).

Δείκτες αποτελεσμάτων

Σε ότι αφορά τους δείκτες αποτελεσμάτων του ΑΠ1 (ΘΣ1,2,3) παρουσιάζεται στη συνέχεια η πρόοδός τους μέχρι το πλέον πρόσφατο ολοκληρωμένο ημερολογιακό έτος.

Όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω, οι δείκτες ΕΤΠΑ δεν εστιάζουν στις παρεμβάσεις του ΕΠ, αλλά στη γενικότερη κατάσταση του τομέα στην Περιφέρεια. Ωστόσο στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται μια σύντομη αναφορά κα στα έργα του ΕΠ που συμβάλλουν στον κάθε δείκτη. Σημειώνεται δε, ότι στην παρούσα φάση που δεν υπάρχουν ολοκληρωμένα (και σε κάποιες περιπτώσεις ενταγμένα) έργα, συνεπώς η όποια μεταβολή/ εξέλιξη της τιμής του δείκτη δεν οφείλεται στο Πρόγραμμα.

Πίνακας 12: Πορεία υλοποίησης δεικτών αποτελεσμάτων ΘΣ1,2,3 (ΕΤΠΑ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			Συμβολή ΕΠ στον δείκτη
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΟ	
1	1	1b	T1804	Δαπάνες των επιχειρήσεων για έρευνα και καινοτομία (% επί του περιφερειακού ΑΕΠ)	Ποσοστό	0,12	2011	0,24	Eurostat	0,23%	2017	Η μέτρηση του δείκτη γίνεται με βάση τα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης ("Metrics"). Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία η διαχρονική εξέλιξη του δείκτη έχει ως εξής: 2015 = 0,18%, 2016 = 0,17%, 2017 = 0,23%. Από την εξέλιξη του δείκτη εκτιμάται ότι ο επιτευχθεί πλήρως ο στόχος του 2023.	Εκτιμάται ότι και τα 66 ενταγμένα έργα με την ολοκλήρωσή τους θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος
1	2	2b	T1805	Επιχειρήσεις που επένδυσαν σε ΤΠΕ	Ποσοστό	33,3	2013	36,9	ΕΛΣΤΑΤ	-	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την μέτρηση του δείκτη. Συνεπώς δεν μπορούν να γίνουν ασφαλείς εκτιμήσεις για την επιτευξιμότητα του δείκτη το 2023.	Δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Συνεπώς δεν υπάρχει συμβολή του ΕΠ στο δείκτη
1	2	2c	T1806	Χρήστες ηλεκτρονικών υπηρεσιών και εφαρμογών του δημοσίου	Αριθμός	229.715,00	2013	255000	ΕΛΣΤΑΤ	253.149,00	2018	Για την μέτρηση του δείκτη λαμβάνεται υπόψη ο πληθυσμός 16-74 της ΠΔΕ (509.347) και το μέσο ποσοστό πρόσβασης στο διαδίκτυο για ηλεκτρονική διακυβέρνηση βάσει ΕΛΣΤΑΤ (Γράφημα 7 - Ηλεκτρονική διακυβέρνηση, 2012 – 2018_ https://www.statistics.gr/el/statistics/ -	Εκτιμάται ότι και τα 14 ενταγμένα έργα με την ολοκλήρωσή τους θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			Συμβολή ΕΠ στον δείκτη
												/publication/SFA20/2018) . Σύμφωνα με την ΕΕΥ18 η διαχρονική εξέλιξη του δείκτη έχει ως εξής: 2014: 229.715,00, 2015: 236.340,00, 2016: 249.074,00, 2017: 241.434,00, 2018: 253.149,00. Από την επίδοση του δείκτη εκτιμάται ότι δύναται να επιτευχθεί πλήρως ο στόχος του 2023.	
1	3	3a	T1807	Κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	εκ. ευρώ	789,99	2008	872,64	ΕΛΣΤΑΤ (Μητρώο Επιχειρήσεων)	1.043,06	2016	Η μέτρηση βασίστηκε σε στοιχεία του Μητρώου Επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ (Πίνακας 07/ Περιλαμβάνονται οι διψήφιοι κλάδοι: Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες , Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια, Βιομηχανία τροφίμων, Ποτοποιία, Καταλύματα και Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης, Τηλεπικοινωνίες, Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη και Δραστηριότητες μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες). Σύμφωνα με τη ΕΕΥ18 η διαχρονική εξέλιξη του δείκτη έχει ως εξής: 2014: 1.687,97, 2015: 995,03. Ως εκ τούτου διαπιστώνεται ότι ο δείκτης από το 2014 και	Εκτιμάται ότι και τα 76 ενταγμένα έργα με την ολοκλήρωσή τους θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			Συμβολή ΕΠ στον δείκτη
												έπειτα κυμαίνεται σε επίπεδα ανώτερα της τιμής στόχου για το 2023. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται σκόπιμο να επανεξεταστούν οι τιμές βάσης και στόχου σε επίπεδο Προγράμματος.	
1	3	3c	T1808	Μέλη συνεργατικών σχηματισμών	Αριθμός	171	2010	250	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	-	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την μέτρηση του δείκτη. Συνεπώς δεν μπορούν να γίνουν ασφαλείς εκτιμήσεις για την επιτευξιμότητα του δείκτη το 2023.	Δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Συνεπώς δεν υπάρχει συμβολή του ΕΠ στο δείκτη
1	3	3d	T1809	Αξία εξαγωγών των ΜΜΕ στους τομείς της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	εκ. ευρώ	488,27	2014	523	ΕΛΣΤΑΤ	-	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την μέτρηση του δείκτη. Συνεπώς δεν μπορούν να γίνουν ασφαλείς εκτιμήσεις για την επιτευξιμότητα του δείκτη το 2023.	Εκτιμάται ότι και τα 9 ενταγμένα έργα με την ολοκλήρωσή τους θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος

2.3.2 Βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών ΕΚΤ (ΘΣ8)**Δείκτες εκροών****Πίνακας 13: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΘΣ8 (ΕΚΤ)**

ΑΠ	Θ. Σ.	Επ.Πρ. οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 23.10.2019)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΟΠΣ 23.10.2019)	% ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023
4	8	8i	CO01	Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	αριθμός	1.000	0	0,00%	0	0,00%
4	8	8i	10801	Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης αναγκών αγοράς εργασίας	αριθμός	1	0	0,00%	0	0,00%
4	8	8iii	T4218	Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων	αριθμός	80	0	0,00%	0	0,00%
4	8	8v	CO23	Αριθμός υποστηριζόμενων ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συνεταρυστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας).	αριθμός	163	0	0,00%	0	0,00%

❖ Επ.Προτ. 8i

- Η εν λόγω επενδυτική – όπως αναφέρθηκε και παραπάνω – δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμα και ως εκ τούτου δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Κατ' επέκταση δεν καταγράφεται πρόοδος στους δείκτες αυτής (CO01, 10801).

❖ Επ.Προτ. 8iii-8v

- Για τους δείκτες στις εν λόγω επενδυτικές δεν καταγράφεται μεν πρόοδος, ωστόσο έχει εκδοθεί σχετική πρόσκληση η οποία είναι ενεργή (μέχρι 12/2019). Ως εκ τούτου εκτιμάται ότι οι δείκτες θα ενεργοποιηθούν εντός του 2020. Σε κάθε περίπτωση στην παρούσα φάση δεν μπορούν να γίνουν ασφαλής εκτιμήσεις για την επιτευξιμότητα του δείκτη το 2023.

Δείκτες αποτελεσμάτων

Οι δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΚΤ συνδέονται άμεσα με τους δείκτες εκροών. Σε ότι αφορά τον ΘΣ8 με δεδομένο ότι δεν έχουν ενταχθεί έργα σε αυτόν δεν έχουν ενεργοποιηθεί και οι δείκτες εκροών αυτού και κατ' επέκταση και δεν υπάρχει πρόοδος και στους δείκτες αποτελεσμάτων (βλ. και πίνακα που ακολουθεί).

Πίνακας 14: Πορεία υλοποίησης δεικτών αποτελεσμάτων ΘΣ8 (ΕΚΤ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			Συμβολή ΕΠ στον δείκτη
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΟ	
4	8	8i	CR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	αριθμός	684	2013	450	ΟΠΣ, microdata	0	2018	Ο δείκτης συνδέεται άμεσα με τον δείκτη εκροών CO01 ο οποίος δεν έχει ακόμα ενεργοποιηθεί. Ως εκ τούτου δεν μπορεί να γίνει στην παρούσα φάση ασφαλής εκτίμηση για την επιτευξιμότητα του δείκτη το 2023.	Δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα.
4	8	8iii	11305	Αριθμός επιχειρήσεων που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα χρόνο μετά τη λήξη της παρέμβασης	αριθμός	69	2014	60	ΠΣΚΕ	0	2018	Ο δείκτης συνδέεται άμεσα με τον δείκτη εκροών ο οποίος δεν έχει ακόμα ενεργοποιηθεί. Ως εκ τούτου δεν μπορεί να γίνει στην παρούσα φάση ασφαλής εκτίμηση για την επιτευξιμότητα του δείκτη το 2023.	Δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			Συμβολή ΕΠ στον δείκτη
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΟ	
4	8	8v	T1837	Επιχειρήσεις με βελτιωμένη κατάσταση επιχειρησιακής λειτουργίας ένα έτος μετά τη λήξη της ενίσχυση τους	αριθμός	98	2013	120	Διαχειριστι- κή Αρχή- ΟΑΕΔ	0	2018	Ο δείκτης συνδέεται άμεσα με τον δείκτη εκροών ο οποίος δεν έχει ακόμα ενεργοποιηθεί. Ως εκ τούτου δεν μπορεί να γίνει στην παρούσα φάση ασφαλής εκτίμηση για την επιτευξιμότητα του δείκτη το 2023.	Δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα.

2.4 Εξέταση του βαθμού στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι της στρατηγικής RIS3 μέσω των παρεμβάσεων που υλοποιούνται

2.4.1 Οι στόχοι της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Οι στόχοι της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι τέσσερις, κατ' αντιστοιχία με τις τέσσερις Στρατηγικές Προτεραιότητες της, που αναφέρονται στην Ενότητα 3.1 της παρούσας έκθεσης. Οι στόχοι αυτοί είναι οι εξής:

- **Στόχος 1:** Η ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) και των δυνατοτήτων αριστείας στον τομέα της Ε&Κ καθώς και προώθησης κέντρων επάρκειας, η προώθηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, και διασύνδεση και συνέργεια ανάμεσα στις επιχειρήσεις τα κέντρα Ε&Κ και την τριτοβάθμια εκπαίδευση και η ανάπτυξη της διασύνδεσης και των συνεργειών με το Πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 με στόχο την προώθηση των τεχνολογικών, τομεακών και διατομεακών περιοχών προτεραιότητας της ΠΔΕ
- **Στόχος 2:** Η επέκταση των ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων και ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και δικτύων για την ψηφιακή οικονομία, η ανάπτυξη νέων καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και η ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ στις περιοχές προτεραιότητας για την έξυπνη εξειδίκευση της ΠΔΕ
- **Στόχος 3:** Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με αναδιάρθρωση, εκσυγχρονισμό και οικονομική διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας προσανατολισμένη στις τεχνολογικές, τομεακές και διατομεακές περιοχές προτεραιότητας έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ
- **Στόχος 4:** Η βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας μέσω της αξιοποίησης των φυσικών και πολιτιστικών της πόρων, της ενεργειακής αναβάθμισης καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος. Ειδικότερα θα επιδιωχθεί η ανάδειξη και αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής ταυτότητας σε σημαντικό πόλο έλξης της ΠΔΕ, η υποστήριξη της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, η βελτίωση του ενεργειακού αποτυπώματος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από τις δημόσιες υποδομές συμπεριλαμβανομένου των δημοσίων κτιρίων.

2.4.2 Υλοποιούμενες παρεμβάσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Οι κύριες πηγές χρηματοδότησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος είναι α) το αντίστοιχο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, β) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Επιχειρηματικότητα, Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑΝΕΚ) και γ) το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα HORIZON 2020 (Ορίζοντας 2020).

Οι δράσεις του ΠΕΠ που υποστηρίζουν τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελούν το κυρίως αντικείμενο της παρούσας έκθεσης και παρουσιάζονται εκτενώς σε όλα τα κεφάλαιά της. Για το λόγο αυτό στη συνέχεια γίνεται αναφορά στις άλλες δύο κύριες πηγές χρηματοδότησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Η συμμετοχή των επιχειρήσεων και των πανεπιστημίων /ερευνητικών κέντρων της Δυτικής Ελλάδας σε δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ που συνάδουν με τους στόχους της Περιφερειακής

Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί. Σημειώνεται ότι από τις δράσεις αυτές η δράση «Ερευνών – Δημιουργώ – Καινοτομώ» και οι Ειδικές Δράσεις «Υδατοκαλλιέργειες» - «Βιομηχανικά Υλικά» - «Ανοιχτή Καινοτομία στον Πολιτισμό» εντάσσονται στον Θεματικό Στόχο 1, η δράση «Ψηφιακό Άλμα» στον Θεματικό Στόχο 2, η δράση «Νεοφυής Επιχειρηματικότητα στον Θεματικό Στόχο 8 και όλες οι υπόλοιπες δράσεις στον Θεματικό Στόχο 3.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα οι πόροι που «αντλεί» η ΠΔΕ από το ΕΠΑΝΕΚ στο πλαίσιο της Δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» (Θεματικός Στόχος 1) ανέρχονται στα 8,5 εκατομμύρια ευρώ περίπου ποσό απόλυτα συγκρίσιμο με τον προϋπολογισμό του Θεματικού Στόχου 1 στο πλαίσιο του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδος που ανέρχεται σε 10,7 εκατομμύρια ευρώ περίπου (τα ποσά αφορούν την επιλέξιμη δημόσια δαπάνη).

Αξιόλογα ποσά «αντλούν» οι επιχειρήσεις της ΠΔΕ στο πλαίσιο και άλλων δράσεων του ΕΠΑΝΕΚ και ιδιαίτερα των δράσεων α) η Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και β) Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους σε νέες αγορές. Γενικότερα, η συνολική συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη για τις δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 3 ανέρχεται σε 35,2 εκατομμύρια ευρώ περίπου, ποσό που αντιστοιχεί στο 67% των αντίστοιχων πόρων του Θεματικού Στόχου 3 του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας.

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στη χρηματοδότηση του Πανεπιστημίου Πατρών από το ΕΠΑΝΕΚ στο πλαίσιο του «Ενδεικτικού Πολυετούς Σχεδίου Χρηματοδότησης των Εθνικών Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας». Το σχέδιο αυτό εκπονήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας για την κάλυψη της θεματικής εκ των προτέρων αιρεσιμότητας 1.2, η οποία αντιστοιχεί στην επενδυτική προτεραιότητα 1α του ΕΤΠΑ¹⁰. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών είναι ο συντονιστής της ερευνητικής υποδομής “Food Innovation RI: Research Infrastructure on Food Bioprocessing Development and Innovation Exploitation”, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της αγροδιατροφής που είναι τομέας προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

¹⁰ Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (2016), Ενδεικτικό Πολυετές Σχέδιο Χρηματοδότησης των Εθνικών Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας, (Διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles20203/ex-ante-1-2_Nov%202016%20V.11.pdf

Πίνακας 15: Στοιχεία για τη συμμετοχή δικαιούχων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος σε επιλεγμένες δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ

Τίτλος Δράσης	Αριθμός έργων	Συν. Π/Υ Έργων (€)	Π/Υ (Συνchr. ΔΔ) (€)	Ιδιωτική Συμμετοχή (€)	% Ιδ. Συμμετοχής	Πληρωμές (€)
«ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»	24	12.363.042,00	8.540.466,00	3.822.576,00	30,92%	695.078,00
Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων	36	4.881.893,00	2.487.068,00	2.394.825,00	49,06%	0,00
ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΛΜΑ-Τρίτη (3η) Τροποποίηση	15	2.407.446,00	1.194.802,00	1.212.644,00	50,37%	0,00
ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ	12	4.376.112,00	2.188.055,00	2.188.057,00	50,00%	210.713,00
Ειδικές Δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»	2	399.946,00	399.946,00	0,00	0,00%	0,00
Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	95	29.183.816,00	14.591.889,00	14.591.927,00	50,00%	61.150,00
ΝΕΟΦΥΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ- 7η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ	72	4.079.393,00	4.079.393,00	0,00	0,00%	1.480.028,00
Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους σε νέες αγορές	250	27.606.253,00	13.216.557,00	14.389.696,00	52,12%	3.568.702,00
Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών	49	5.915.594,00	2.730.321,00	3.185.273,00	53,85%	931.847,00
Σύνολο	555	91.213.495,00	49.428.497,00	41.784.998,00	45,81%	17.967.757,00

Πηγή: anapyxi.gov.gr (8-11-2019)

Η συμμετοχή των φορέων της ΠΔΕ στα επιμέρους προγράμματα του **Ορίζοντα 2020**, τα οποία είναι σχετικά με τους τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 16: Συμμετοχή των φορέων της Δυτικής Ελλάδας σε επιλεγμένα προγράμματα του Ορίζοντα 2020 τη χρονική περίοδο 2014-2018

Πρόγραμμα	Αριθμός Συμμετοχών σε έργα	% στο σύνολο των ελληνικών συμμετοχών	Εγκεκριμένη χρηματοδότηση ΕΕ (€)	% στο σύνολο της χρηματοδότησης ελληνικών οργανισμών
Secure, Clean and Efficient Energy	6	2,1%	2.646.326	3,3%
European Research Council	3	8,6%	314.588	0,9%
Future and Emerging Technologies	3	3,8%	1.447.410	4,1 %
Information & Communication Technologies	30	5%	17.614.442	8,5%
Europe in a changing world: Inclusive and Reflective Societies	2	1,4%	272.541	0,9%
Science with and for Society	1	1,5%	341.375	3,5%
ΣΥΝΟΛΟ	45		22.636.682	

Πηγή: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (<https://metrics.ekt.gr/eu-participation/publications>)

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι η συμμετοχή των φορέων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στον Ορίζοντα 2020 είναι αξιόλογη. Η συνολική εγκεκριμένη χρηματοδότηση για τα προγράμματα που αναφέρονται στον προηγούμενο πίνακα υπερβαίνει το διπλάσιο της προϋπολογιζόμενης δημόσιας δαπάνης για το Θεματικό Στόχο 1 του ΠΕΠ.

Λόγω του τρόπου που σχεδιάζεται και υλοποιείται το πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 είναι δύσκολο να επιτευχθούν σε προγραμματικό επίπεδο συνέργειες των δράσεων που χρηματοδοτούν τα ΕΔΕΤ με αυτές του Ορίζοντα 2020 προς την κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Ωστόσο, ακόμα και στην περίπτωση που οι συνέργειες αυτές δεν είναι εξαρχής αντικείμενο σχεδιασμού, η χρηματοδότηση των ερευνητικών κέντρων της ΠΔΕ από το πρόγραμμα αυτό έχει πολλαπλά οφέλη για την Περιφέρεια. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί το έργο “FUTURING” (<http://www.futuring-project.eu/the-project>), το οποίο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Ορίζοντα 2020 από ομάδα εταιρών από διάφορες Ευρωπαϊκές Χώρες με συντονιστή το Πανεπιστήμιο Πατρών. Σκοπός του έργου είναι η ανάπτυξη τεκμηριωμένων προτάσεων πολιτικής για την επανα-εκβιομηχάνιση (re-industrialisation) της Ευρώπης στο πλαίσιο μιας κυκλικής οικονομίας. Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου από τον παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας μπορεί να βοηθήσει στην αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων συμβάλλοντας ουσιαστικά στην επίτευξη των στόχων της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Σε κάθε περίπτωση, τα έργα του Ορίζοντα 2020 που υλοποιούνται στη Δυτική Ελλάδα ενισχύουν τις ερευνητικές υποδομές της Περιφέρειας (καλύπτοντας το κενό που δημιουργείται από τη μη χρηματοδότησή τους από το ΠΕΠ) καθώς και τις δυνατότητες αριστείας.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι στο πλαίσιο του Ορίζοντα 2020 καταγράφονται και δύο συμμετοχές επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας με χρήση του “SME Instrument.

Εκτός από τον Ορίζοντα 2020 υπάρχουν και άλλες πηγές χρηματοδότησης που αξιοποιούνται από φορείς της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Το Πανεπιστήμιο Πατρών συμμετέχει ως συντονιστής στην πρόσφατα συσταθείσα κοινότητα καινοτομίας “EIT Manufacturing”¹¹ του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)¹². Η Κοινότητα συνδέει τους κορυφαίους βιομηχανικούς παράγοντες στην Ευρώπη, συγκεντρώνοντας 50 ευρωπαϊκούς εταίρους από τις το χώρο των επιχειρήσεων, της εκπαίδευσης και της έρευνας, που προέρχονται από 17 χώρες και στοχεύοντας στην περαιτέρω επέκτασή της στο μέλλον. Αποστολή της εν λόγω Κοινότητας Καινοτομίας είναι να φέρει μαζί τους παραγωγικούς φορείς της Ευρώπης σε οικοσυστήματα καινοτομίας που προσθέτουν μοναδική αξία στα ευρωπαϊκά προϊόντα, διαδικασίες και υπηρεσίες, εμπνέοντας παράλληλα τη δημιουργία ανταγωνιστικής και αειφόρου βιομηχανίας παγκοσμίως.

2.4.3 Επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Η πρόοδος για την επίτευξη των Στόχων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης δεν εμφανίζει ενιαία εικόνα.

Η καθυστέρηση στην ενεργοποίηση των Θεματικών Στόχων 1, 2 και 3 στο πλαίσιο του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, για τους λόγους που αναφέρονται στην επόμενη ενότητα, είχε ως αποτέλεσμα να μην έχει έγκαιρα η Περιφέρεια στη διάθεσή της το δικό της εργαλείο για την υποστήριξη των στόχων της Στρατηγικής της. Παρόλα αυτά, σε επίπεδο νομικών δεσμεύσεων, η εικόνα στο Θεματικό Στόχο 1 (Επενδυτική Προτεραιότητα 1b) είναι πολύ ικανοποιητική (υπάρχει υπερδέσμευση) με αποτέλεσμα να αναμένεται ότι ο **Στόχος 1** θα υποστηριχθεί, στο μέτρο των χρηματοδοτικών ικανοτήτων του ΠΕΠ, όσον αφορά την προώθηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, και διασύνδεση και συνέργεια ανάμεσα στις επιχειρήσεις, τα κέντρα Ε&Κ και την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σημαντική είναι η υποστήριξη επίσης που παρέχεται από τη δράση «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» (ΕΠΑΝΕΚ).

Το σκέλος του **Στόχου 1** που αφορά ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) και των δυνατοτήτων αριστείας στον τομέα της Ε&Κ υποστηρίζεται επαρκώς τόσο από το ΕΠΑΝΕΚ στο πλαίσιο του «Ενδεικτικού Πολυετούς Σχεδίου Χρηματοδότησης των Εθνικών Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας» όσο και από τα προγράμματα του Ορίζοντα 2020.

Η υποστήριξη του **Στόχου 2** από το ΠΕΠ είναι περιορισμένη λόγω των περιορισμένων πόρων του Θεματικού Στόχου 2 του ΠΕΠ και της μηδενικής ενεργοποίησης της Επενδυτικής

¹¹ <https://eit.europa.eu/our-communities/eit-manufacturing>

¹² <https://eit.europa.eu/>

Προτεραιότητας 2b (Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ), η οποία απευθύνεται σε επιχειρήσεις. Η μικρή χρηματοδότηση από τον Θεματικό Στόχο 2 του ΕΠΑΝΕΚ αλλά κυρίως η σημαντική παρουσία της Περιφέρειας στο πρόγραμμα “Information & Communication Technologies” του Ορίζοντα 2020 αλλάζουν δραστικά προς το καλύτερο την εικόνα.

Επίσης περιορισμένη είναι η συμβολή του Θεματικού Στόχου 3 του ΠΕΠ στην εξυπηρέτηση του **Στόχου 3**, λόγω κυρίως του μικρού ύψους των νομικών δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί. Αντίθετα, μεγαλύτερη είναι η συμβολή των σχετικών δράσεων του ΕΠΑΝΕΚ στοιχείο που δημιουργεί αισιοδοξία για την ουσιαστικότερη υποστήριξη του στόχου αυτού.

Σχετικά με την επίτευξη του **Στόχου 4**, ο οποίος αφορά τη βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας υπάρχουν δράσεις του ΠΕΠ, οι οποίες τον υποστηρίζουν όπως η «Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα» και οι δράσεις «Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών στα πλαίσια στρατηγικών ΟΧΕ και ΒΑΑ. Επιπλέον στην επίτευξη του Στόχου 4 συμβάλλουν και οι δύο δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ που αφορούν τουριστικές επιχειρήσεις (Πίνακας 15) με συνολικό προϋπολογισμό 21,2 εκατομμύρια ευρώ περίπου για την πρώτη και 5, 9 εκατομμύρια ευρώ περίπου για τη δεύτερη δράση. **Ωστόσο λόγω του πολυσχιδούς χαρακτήρα αυτού του Στόχου η εκτίμηση του βαθμού υποστήριξής του θα γίνει στο τελικό (4^ο) παραδοτέο μετά την αξιολόγηση της υλοποίησης των υπολοίπων Θεματικών Στόχων που προβλέπονται στην περιγραφή του παρόντος έργου όπως π.χ. οι Θεματικοί Στόχοι 4 και 6.**

Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι, με βάση τις εντάξεις / νομικές δεσμεύσεις του ΠΕΠ και του ΕΠΑΝΕΚ αλλά και της συμμετοχής της ΠΔΕ στον Ορίζοντα 2020, ο βαθμός επίτευξης των στόχων της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι **ικανοποιητικός** και μπορεί να αυξηθεί περαιτέρω με την ανάληψη νομικών δεσμεύσεων και για το υπόλοιπο του διαθέσιμου προϋπολογισμού των Θεματικών Στόχων 2 και 3 του ΠΕΠ.

2.5 Παράγοντες στους οποίους οφείλεται η επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί

Στο πλαίσιο των υπό εξέταση Θ.Σ., γενική διαπίστωση αποτελεί η καθυστέρηση στην ενεργοποίησή τους, με τα πρώτα έργα να εντάσσονται στο ΕΠ μόλις το 2018 δηλ. στο 5ο έτος εφαρμογής του και τα οποία αφορούν τον ΘΣ3. Στον ΘΣ2 οι πρώτες εντάξεις έγιναν τον 7/2019, ενώ στον ΘΣ8 ακόμα δεν έχουν ενταχθεί έργα (τα πρώτα έργα αναμένεται να ενταχθούν το 2020 στο πλαίσιο πρόσκλησης που στην παρούσα φάση είναι ενεργή). Η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε μια σειρά παραγόντων που επηρέασαν την έγκαιρη ενεργοποίηση δράσεων στο ΕΠ Δυτική Ελλάδα. Ακολουθεί συνοπτική παρουσίαση των παραγόντων που επηρέασαν την πορεία υλοποίησης των ΘΣ1,2,3,8, με διαχωρισμό τους σε εσωτερικούς και εξωτερικούς (αν και σε αρκετές περιπτώσεις είναι δύσκολος ο εν λόγω διαχωρισμός καθώς είναι συνδυασμός και των δύο παραμέτρων).

Εξωτερικοί παράγοντες

- Υπήρξε καθυστέρηση στη σύσταση και σύγκληση της Επιτροπής Παρακολούθησης στα ΕΠ του ΕΣΠΑ καθώς και έγκρισης του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, με αποτέλεσμα η ουσιαστική ενεργοποίηση των Προγραμμάτων να ξεκινήσει μετά την 1η Επιτροπή Παρακολούθησης (ΕπΠΑ) που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο 2015 (δηλ.

1,5 έτος αργότερα από την τυπική έναρξη της περιόδου 2014-2020). Έως τότε δεν ήταν εφικτό να ενεργοποιηθούν δράσεις στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα (η παράμετρος αυτή επηρέασε το σύνολο του Προγράμματος).

- Υπήρχε μια σειρά από αιρεσιμότητες και αυτοδεσμεύσεις που έπρεπε να εκπληρωθούν είτε σε εθνικό, είτε σε περιφερειακό επίπεδο, σχεδόν σε όλους τους Θεματικούς Στόχους προκειμένου να καταστεί εφικτό να ενεργοποιηθούν παρεμβάσεις. Σε ότι αφορά τους υπό αξιολόγηση ΘΣ, είχαν ως ακολούθως:
 - ΘΣ1: Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική RIS3. Η εν λόγω αιρεσιμότητα επηρέασε ωστόσο και τον ΘΣ3 σε ότι αφορά τη δυνατότητα προκήρυξης δράσεων καινοτομίας.
 - ΘΣ2: Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική και σύσταση Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Πολιτικής.
 - ΘΣ8: Μελέτη διάγνωσης αναγκών της περιφερειακής αγοράς εργασίας.
- Υπήρξαν θεσμικά θέματα για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων που έπρεπε να επιλυθούν και για το λόγο αυτό η ΕΥΔ ΕΠ είχε συνεχή συνεργασία με την αρμόδια Υπηρεσία (ΕΥΚΕ).
- Υπήρξε καθυστέρηση στην επίλυση θεμάτων μεταξύ Περιφερειακών Διαχειριστικών Αρχών και Κεντρικών Υπηρεσιών, που συνδέονταν με δράσεις κατάρτισης και συμβουλευτικής και ως εκ τούτου καταγράφεται καθυστέρηση στην ενεργοποίηση σχετικών δράσεων στο πλαίσιο ΕΠ (στη συγκεκριμένη περίπτωση επηρέασε τον ΘΣ8).
- Υπήρξαν δυσκολίες στη λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση της προκήρυξης σχετικών δράσεων (επηρέασε κυρίως τον ΘΣ1) από το ΕΠ. Τα προβλήματα μειώθηκαν σημαντικά μετά την αποκατάσταση της εύρυθμης λειτουργίας του ΠΣΚΕ το 2ο εξάμηνο του 2018.
- Επίσης υπήρξε καθυστέρηση στην ενεργοποίηση και λειτουργία του ΠΣΚΕ στον τομέα της παρακολούθησης, υλοποίησης και χρηματοδότησης των ενταγμένων έργων. Η καθυστέρηση αυτή δυσκόλεψε σημαντικά την σωστή και αποδοτική παρακολούθηση των έργων από την ΕΥΔ ΕΠ.
- Έπρεπε να επιλεγούν Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης για τις δράσεις Κρατικών Ενισχύσεων ΜΜΕ (πλην των ερευνητικών έργων). Εντός του 2018 καθορίστηκε μέσω Υπουργικής Απόφασης ότι δύναται να ορίζεται ο ΕΦΕΠΑΕ ως ΕΦΔ κρατικών ενισχύσεων σε Επιχειρησιακά Προγράμματα κατόπιν προγραμματικής συμφωνίας που θα υπογράφεται μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών. Η σχετική διαδικασία εκχώρησης για το ΕΠ Δυτική Ελλάδα προχώρησε κανονικά και στις αρχές του 2019 υπογράφηκε και η απαραίτητη επιχειρησιακή συμφωνία της Περιφέρειας με τον ΕΦΕΠΑΕ. Η εν λόγω παράμετρος επηρέασε τον ΘΣ3.

Εσωτερικοί παράγοντες

- Με την ολοκλήρωση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, έπρεπε να ακολουθηθεί από την ΕΥΔ ΕΠ η διαδικασία της «επιχειρηματικής ανακάλυψης» προκειμένου να εξειδικευθούν δράσεις στο πλαίσιο της Περιφερειακής RIS3. Η εν λόγω παράμετρος καθυστέρησε περαιτέρω την ενεργοποίηση σχετικών δράσεων.
- Η αξιολόγηση των υποβληθέντων προτάσεων για τα ερευνητικά έργα, πραγματοποιήθηκε με τη χρήση εξωτερικών αξιολογητών από το Μητρώο της ΓΓΕΤ. Υπήρξε ωστόσο δυσκολία στην εύρεση κατάλληλων αξιολογητών δεδομένου του

μεγάλου πλήθους των εγγεγραμμένων αξιολογητών στο εν λόγω Μητρώο, τον όγκο εργασιών λόγω της αξιολόγησης προτάσεων από αρκετά Επιχειρησιακά Προγράμματα και τέλος της αρκετά μεγάλης διαφορετικότητας στη θεματολογία των προτάσεων (ΤΠΕ, Ενέργεια, Αγροδιατροφή κλπ).

- Υπήρχε έλλειψη εμπειρίας των στελεχών της ΕΥΔ στην αξιολόγηση και τη διαχείριση ερευνητικών έργων. Τονίζεται ότι πρώτη φορά στελέχη των ΕΥΔ καλούνται να διαχειρισθούν αντίστοιχα έργα μέσω κεντρικού Πληροφοριακού Συστήματος (ΠΣΚΕ).

2.6 Διερεύνηση εάν οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται συνάδουν με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της RIS3

Οι περιοχές προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αναφέρονται στην Ενότητα 3.1 και είναι οι εξής:

- Αγροτική Παραγωγή – Υδατοκαλλιέργειες και τρόφιμα
- Τουρισμός – Πολιτισμός
- Υλικά – Μικροηλεκτρονική
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- Ενεργειακές Εφαρμογές

Οι ανωτέρω περιοχές προτεραιότητας αποτελούν ουσιαστικά ένα υποσύνολο των 8 τομέων προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Σχετικά με τη συνάφεια των υλοποιούμενων δράσεων στη Δυτική Ελλάδα (βλέπε Ενότητα 2.4) με τις ανάγκες και προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, σημειώνονται τα εξής:

Οι δράσεις του ΠΕΠ συνάδουν πλήρως με τις ανάγκες και προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης δεδομένου ότι οι Θεματικοί Στόχοι 1, 2, 3 και 8 σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να υποστηρίξουν τους στόχους της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Μάλιστα οι δράσεις που αφορούν το Θεματικό Στόχο 1 σχεδιάστηκαν με βάση τα αποτελέσματα της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης (βλέπε Κεφάλαιο 3) οπότε λήφθηκαν επιπλέον υπόψη τα ειδικότερα ενδιαφέροντα και οι ανάγκες της επιχειρηματικής και ερευνητικής κοινότητας.

Οι δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ που υλοποιούνται στη Δυτική Ελλάδα (Πίνακας 15) έχουν σε προγραμματικό επίπεδο μία εθνική στόχευση, η οποία όμως ταυτίζεται με την αντίστοιχη στόχευση της Περιφέρειας καθώς, όπως ήδη αναφέρθηκε, οι περιοχές προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελούν ουσιαστικά ένα υποσύνολο των 8 τομέων προτεραιότητας της αντίστοιχης Εθνικής, η οποία υποστηρίζεται χρηματοδοτικά κυρίως από το ΕΠΑΝΕΚ. Επομένως οι προαναφερόμενες του ΕΠΑΝΕΚ δράσεις (Ενότητα 2.4) που υλοποιούνται στη Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας συνάδουν πλήρως με τις ανάγκες και προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Τα προγράμματα του Ορίζοντα 2020 α) Secure, Clean and Efficient Energy και β) Information & Communication Technologies, λόγω του περιεχομένου τους συνάδουν πλήρως με τις ανάγκες και προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Τα υπόλοιπα προγράμματα του Ορίζοντα 2020 που αναφέρονται στον Πίνακα 16 έχουν μία

ευρύτερη στόχευση που δεν ταυτίζεται πάντα με τις προτεραιότητες της Περιφερειακής RIS3 χωρίς αυτό να σημαίνει όμως ότι δεν υποστηρίζουν στόχους της Στρατηγικής αυτής.

Με βάση τα προαναφερόμενα καταρτίζεται ο πίνακας συνάφειας των προγραμμάτων χρηματοδότησης με τους τέσσερις στόχους της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (βλ. Πίνακα που ακολουθεί).

Πίνακας 17: Μήτρα συνάφειας προγραμμάτων χρηματοδότησης και στόχων RIS3 Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Πρόγραμμα Χρηματοδότησης	Στόχοι Περιφερειακής RIS3				
	Στόχος 1	Στόχος 2	Στόχος 3	Στόχος 4	Στόχος 5
ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
ΕΠΑΝΕΚ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
Ορίζοντας 2020: α) Secure, Clean and Efficient Energy και β) Information & Communication Technologies	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
Ορίζοντας 2020 (Λοιπά προγράμματα)	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓

- ✓ Χαμηλή συνάφεια
- ✓✓ Μεσαία συνάφεια
- ✓✓✓ Υψηλή συνάφεια

Από τα ανωτέρω συμπεραίνεται ότι ο βαθμός συνάφειας των υλοποιούμενων δράσεων με τους στόχους της Περιφερειακής RIS3 είναι συνολικά πολύ υψηλός.

2.7 Εξέταση του βαθμού συνέργειας μεταξύ των παρεμβάσεων των Θεματικών στόχων 1,2,3 (ΕΤΠΑ) και του Θεματικού στόχου 8 (ΕΚΤ)

Για την εκτίμηση του βαθμού συνέργειας μεταξύ των παρεμβάσεων των ΘΣ1,2,3 (ΕΤΠΑ) και του ΘΣ8 (ΕΚΤ) λαμβάνονται υπόψη τόσο τα όσα προβλέπονται σε προγραμματικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο παρεμβάσεων που έχουν ενεργοποιηθεί.

Σε προγραμματικό επίπεδο διαπιστώνονται τα εξής:

- Σε ότι αφορά τις ανάγκες που καλύπτει ο ΘΣ8 (όπως αποτυπώνεται και στον πίνακα της λογικής της παρέμβασης παραπάνω) περιλαμβάνεται τόσο η τόνωση της επιχειρηματικότητας και η δημιουργία νέων επιχειρήσεων, όσο και η εξυπηρέτηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Κατ' επέκταση οι Ειδικοί Στόχοι που έχουν τεθεί και οι Τύποι Δράσεων που προβλέπονται, συμβάλλουν στην κάλυψη των ανωτέρω αναγκών.
- Συνεπώς σε προγραμματικό τουλάχιστον επίπεδο υπάρχει υψηλή συνέργεια με μεταξύ των ΘΣ1,2,3 του ΕΤΠΑ και του ΘΣ8 που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ.

Για να εξεταστεί η συνέργεια σε επίπεδο ενεργοποίησης, καταρτίστηκε κατάλληλη μήτρα με τις δράσεις που έχουν προκηρυχθεί (καθώς στον ΘΣ8 δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα) στο πλαίσιο των υπό εξέταση Θ.Σ..

Πίνακας 18: Μήτρα για την εξέταση της συνέργειας μεταξύ των παρεμβάσεων των ΘΣ1,2,3 (ΕΠΤΑ) και ΘΣ8 (ΕΚΤ)

ΕΠ Δυτική Ελλάδα		ΘΣ8
Δράσεις		1) Επιχειρηματική Εκκίνηση, Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση, πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας
ΘΣ1	1) Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (έτος 2017) 2) Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έτους 2018 3) Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έτους 2019 4) Ενίσχυση Επιχειρήσεων για ερευνητικά έργα στους τομείς Μικροηλεκτρονική και των προηγμένων υλικών 5) Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Τεχνολογίες Πληροφορικής Επικοινωνιών 6) Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Ενεργειακές Εφαρμογές 7) Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Αγροδιατροφή	✓✓
ΘΣ2	1) Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών 2) Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών στα πλαίσια στρατηγικών ΟΧΕ 3) Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών στα πλαίσια στρατηγικών ΒΑΑ	✓
ΘΣ3	1) Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2) Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έτους 2019 3) Ενίσχυση των δημιουργικών επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας 4) Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα 5) Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων 6) Συμμετοχή Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Περιφερειών στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II Β κύκλος 7) Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 8) Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έτους 2019	✓✓✓

- ✓ Χαμηλή συνέργεια
 ✓✓ Μεσαία συνέργεια
 ✓✓✓ Υψηλή συνέργεια

Βάσει των ανωτέρω, σημειώνονται τα εξής:

- Η παρέμβαση που ενεργοποιήθηκε στο πλαίσιο του ΘΣ8 παρουσιάζει συνέργεια με το σύνολο των παρεμβάσεων των ΘΣ1,2,3 (ΕΠΤΑ), με διαφορετική ωστόσο ένταση.
- Μεγαλύτερος βαθμός συνέργειας παρουσιάζεται με τις παρεμβάσεις του ΘΣ3, δεδομένου ότι η παρέμβαση του ΘΣ8 είναι της ίδιας φιλοσοφίας με αυτές του ΘΣ3 (στήριξης της επιχειρηματικότητας).

2.8 Εξέταση κατά πόσο ο διαθέσιμος προϋπολογισμός είναι κατάλληλος για την υλοποίηση των δράσεων του ΕΠ

Για την εξέταση του κατά πόσο ο διαθέσιμος προϋπολογισμός των υπό εξέταση Θ.Σ. επαρκεί για την υλοποίηση των δράσεων του ΕΠ, λαμβάνονται υπόψη στοιχεία του προγραμματικού σχεδιασμού καθώς και ενεργοποίησης (σε επίπεδο ενταγμένων έργων).

Πίνακας 19: Επάρκειας προϋπολογισμού σε επίπεδο Θ.Σ./ Επ.Προτ. του ΕΠ

Α.Π.	Θ.Σ.	Προγραμματική ΔΔ Θ.Σ. (€)	Επ.Προτ.	Προγραμματική ή ΔΔ Επ.Προτ. (€)	Εντάξεις	Ενεργές Προσκλήσεις	Υπόλοιπα ποσά προς Διάθεση
					Π/Υ Εντάξεων	Π/Υ "Ενεργών" Προσκλήσεων	Υπ. Ποσό προς Διάθεση ανά Θ.Σ. και Επ.Πρ. (Προγραμ. ΔΔ - Π/Υ Εντάξεων - Π/Υ "Ενεργών Προσκλήσεων")
1	1	10.735.113,00	1b	10.735.113,00	13.904.775,61	0,00	-3.169.662,61
	Σύνολο Θ.Σ.1	10.735.113,00	-	10.735.113,00	13.904.775,61	0,00	-3.169.662,61
	2	6.877.449,00	2b	3.877.449,00	0,00	0,00	3.877.449,00
			2c	3.000.000,00	3.437.570,13	0,00	-437.570,13
	Σύνολο Θ.Σ.2	6.877.449,00	-	6.877.449,00	3.437.570,13	0,00	3.439.878,87
	3	52.778.324,00	3a	45.278.324,00	21.869.353,18	12.976.324,00	10.432.646,82
			3c	6.000.000,00	0,00	0,00	6.000.000,00
			3d	1.500.000,00	982.311,39	1.500.000,00	-982.311,39
	Σύνολο Θ.Σ.3	52.778.324,00	-	52.778.324,00	22.851.664,57	14.476.324,00	15.450.335,43
4	8	7.951.216,00	8i	3.000.000,00	0,00	0,00	3.000.000,00
			8iii - 8v	4.951.216,00	0,00	6.205.279,00	-1.254.063,00
	Σύνολο Θ.Σ.8	7.951.216,00	-	7.951.216,00	0,00	6.205.279,00	1.745.937,00

Βάσει του ανωτέρω πίνακα διαπιστώνονται τα εξής:

- Στον Θ.Σ.1/ Επ.Προτ.1b δεν υπάρχει διαθέσιμη δημόσια δαπάνη και ο π/υ των ενταγμένων έργων υπερ-καλύπτει (κατά 3,2εκ.€) την προγραμματική Δ.Δ.. Συνεπώς ενδεχόμενα απαιτηθεί η χρηματοδοτική ενίσχυση της εν λόγω Επ.Προτ. για την κάλυψη του ανωτέρω ποσού (αυτό θα εξαρτηθεί και από τη ροή των δαπανών). Σημειώνεται επίσης, ότι από τη στόχευση των ενταγμένων έργων καλύπτονται οι προγραμματικοί στόχοι σε επίπεδο δεικτών (τιμή στόχος 60 επιχειρήσεις, έναντι 82 σε επίπεδο ενταγμένων έργων). Ως εκ τούτου δεν απαιτείται ενεργοποίηση νέας δράσης για την κάλυψη των στόχων του ΕΠ. Ωστόσο στην περίπτωση που κριθεί σκόπιμη η προκήρυξη κάποιας νέας δράσης λόγω υψηλού ενδιαφέροντος από επιχειρήσεις, θα απαιτηθούν πρόσθετοι πόροι στην Επ.Προτ..
- Στον Θ.Σ.2:
 - Η Επ.Προτ. 2b δεν έχει ενεργοποιηθεί στην παρούσα φάση, οπότε είναι διαθέσιμο το σύνολο της προγραμματικής Δ.Δ. αυτής.
 - Η Επ.Προτ. 2c έχει ενεργοποιηθεί πλήρως με την έννοια ότι έχει υπερ-καλυφθεί η διαθέσιμη δημόσια δαπάνη. Επίσης από τη στόχευση των ενταγμένων έργων υπερ - καλύπτεται και ο προγραμματικός στόχος για Ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές (τιμή στόχος 10, έναντι 46 σε επίπεδο

ενταγμένων έργων). Συνεπώς με τον διαθέσιμο π/υ σε επίπεδο επενδυτικής διασφαλίζεται η επίτευξη των στόχων του Προγράμματος. Σε περίπτωση που κριθεί σκόπιμη η ενεργοποίηση νέας δράσης θα απαιτηθούν πρόσθετοι πόροι.

- Στον Θ.Σ.3:
 - Στο πλαίσιο της Επ.Προτ. 3α δεν έχει ενεργοποιηθεί το σύνολο των πόρων αυτής. Ειδικότερα, διαθέτει πόρους της τάξης των 10,4εκ.€ για την έκδοση νέων προσκλήσεων προκειμένου να επιτευχθούν οι προγραμματικοί στόχοι (τιμή στόχος 497 επιχειρήσεις, έναντι 175 σε επίπεδο ενταγμένων έργων). Προσοχή ωστόσο απαιτείται στο μέσο κόστος των επενδυτικών σχεδίων για τις νέες αυτές προσκλήσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα ωφεληθεί ο αναγκαίος αριθμός επιχειρήσεων για την κάλυψη των στόχων της επενδυτικής.
 - Η Επ.Προτ. 3c δεν έχει ενεργοποιηθεί στην παρούσα φάση, οπότε είναι διαθέσιμο το σύνολο της προγραμματικής Δ.Δ. αυτής.
 - Η Επ.Προτ. 3d έχει ενεργοποιηθεί πλήρως, ενώ επίκειται ένταξη και νέων έργων στο πλαίσιο της ενεργής πρόσκλησης (η οποία είναι κοινή με την 3α) μέσω των οποίων αναμένεται να επιτευχθούν οι προγραμματικοί στόχοι (τιμή στόχος 13 επιχειρήσεις, έναντι 9 σε επίπεδο ενταγμένων). Δεδομένου ωστόσο ότι η εν λόγω πρόσκληση είναι ανοικτή για υποβολή προτάσεων, δεν μπορούν – στην παρούσα φάση - να γίνουν ασφαλείς εκτιμήσεις για το εάν απαιτείται χρηματοδοτική ενίσχυση της επενδυτικής.
- Στον Θ.Σ.8:
 - Η Επ.Προτ. 8i δεν έχει ενεργοποιηθεί στην παρούσα φάση, οπότε είναι διαθέσιμο το σύνολο της προγραμματικής Δ.Δ. αυτής.
 - Οι Επ.Προτ. 8iii & 8v έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως με την έννοια ότι έχει εκδοθεί μια κοινή πρόσκληση, μέσω της οποίας υπερ-καλύπτεται η διαθέσιμη δημόσια δαπάνη αυτών. Λόγω του ότι η πρόσκληση είναι ενεργή δεν μπορούν να γίνουν ασφαλείς εκτιμήσεις για την επίτευξη των στόχων των Επ.Προτ. (συνολική τιμή στόχος 243 επιχειρήσεις) όπως και για το εάν χρειάζεται χρηματοδοτική ενίσχυση αυτών για την κάλυψη τυχόν υπερ-δεσμεύσεων.

Στη συνέχεια γίνεται εξέταση της επάρκειας πόρων και σε επίπεδο πεδίων παρέμβασης.

Πίνακας 20: Επάρκεια προϋπολογισμού σε επίπεδο πεδίων παρέμβασης

Πεδίο Παρέμβασης	Προγραμματική Δημόσια Δαπάνη (€)		Ενεργές Προσκλήσεις	Δημόσια Δαπάνη Ενταγμένων Έργων (€)	Υπόλοιπο ανά Πεδίο Παρέμβασης (Προγρ. ΔΔ - ΔΔ Ενταγμένων Έργων - Π/Υ Ενεργών Προσκλήσεων) (€)
	ΑΠ1	ΑΠ4 (Θ.Σ.8)	Π/Υ "Ενεργών" Προσκλήσεων		
1 Γενική παραγωγική επένδυση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	40.750.491,60	-	10.500.000,00	22.851.664,57	7.398.827,03
56 Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε ΜΜΕ που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	1.000.000,00	-		4.565.533,48	-3.565.533,48

Πεδίο Παρέμβασης	Προγραμματική Δημόσια Δαπάνη (€)		Ενεργές Προσκλήσεις	Δημόσια Δαπάνη Ενταγμένων Έργων (€)	Υπόλοιπο ανά Πεδίο Παρέμβασης (Προγρ. ΔΔ - ΔΔ Ενταγμένων Έργων - Π/Υ Ενεργών Προσκλήσεων) (€)
	ΑΠ1	ΑΠ4 (Θ.Σ.8)	Π/Υ "Ενεργών" Προσκλήσεων		
62 Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχή προς όφελος ΜΜΕ	9.735.113,00	-		9.339.242,13	395.870,87
63 Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	5.000.000,00	-			5.000.000,00
66 Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	1.500.000,00	-	1.500.000,00*		0,00
69 Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	4.527.832,40	-	2.476.324,00**		2.051.508,40
72 Υποδομή επιχειρήσεων για ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών πάρκων και εγκαταστάσεων)	1.000.000,00	-			1.000.000,00
79 Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	3.000.000,00	-		3.437.570,13	-437.570,13
82 Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις)	3.877.449,00	-			3.877.449,00
102 Πρόσβαση στην απασχόληση για τους ανέργους και αέργους, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν απομακρυνθεί από την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω πρωτοβουλιών για την απασχόληση και στήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	-	3.000.000,00		0,00	3.000.000,00
104 Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	-	2.745.937,00	6.205.279,00***	0,00	-1.254.063,00
106 Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή	-	2.205.279,00		0,00	

* Το εν λόγω ποσό έχει καταχωρηθεί σε αυτό το πεδίο παρέμβασης βάσει εκτιμήσεων του Συμβούλου. Στο πλαίσιο της ενεργής (στην παρούσα φάση) πρόσκλησης με κωδ. ΠΔΕ0103-3 (αφορά τις Επ.Προτ. 3α και 3δ), δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία σχετικά με τα πεδία παρέμβασης.

** Το εν λόγω ποσό έχει καταχωρηθεί σε αυτό το πεδίο παρέμβασης βάσει εκτιμήσεων του Συμβούλου. Στο πλαίσιο της ενεργής (στην παρούσα φάση) πρόσκλησης με κωδ. ΠΔΕ0103-4 (αφορά τις Επ.Προτ. 3α και 4β), δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία σχετικά με τα πεδία παρέμβασης.

*** Τα εν λόγω πεδία αντιμετωπίζονται από κοινού καθώς έχει εκδοθεί μια κοινή πρόσκληση (ΠΔΕ0408-1) στις Επ.Προτ. 8iii & 8v με τις οποίες συνδέονται. Σημειώνεται δε ότι η εν λόγω πρόσκληση είναι ενεργή (στην παρούσα φάση), συνεπώς δεν είναι γνωστό το τμήμα της Δ.Δ. σε κάθε Επ.Προτ. που θα δεσμεύσουν οι εντάξεις των έργων.

Βάσει των ανωτέρω διαπιστώνονται τα εξής:

- Ανάγκη χρηματοδοτικής ενίσχυσης διαφαίνεται στα κάτωθι πεδία παρέμβασης:
 - ο «56» με πόρους 3,6εκ.€Δ.Δ.
 - ο «79» με πόρους 0,4εκ.€Δ.Δ.
 - ο «104» και «106» με 1,25εκ.€ Δ.Δ. με την επιφύλαξη – ωστόσο – ότι η εν λόγω ανάγκη στην παρούσα φάση εντοπίζεται βάσει πρόσκλησης και όχι ενταγμένων έργων.
- Δεν έχουν ενεργοποιηθεί τα πεδία παρέμβασης 63 και 72 (συνδέονται με την 3c η οποία δεν έχει ενεργοποιηθεί), 82 (συνδέεται με την 2b η οποία δεν έχει ενεργοποιηθεί), καθώς και 102 (συνδέεται με την 8i η οποία δεν έχει ενεργοποιηθεί).

Σημειώνεται επίσης, ότι γενικά στο ΕΠ Δυτική Ελλάδα - σε προγραμματικό επίπεδο - προβλέπεται να λάβουν στήριξη (οποιασδήποτε μορφής) περίπου 900 επιχειρήσεις στο πλαίσιο των ΘΣ1,2,3 και 8. Σε επίπεδο ενταγμένων έργων μέχρι στιγμής ο αριθμός των ωφελούμενων επιχειρήσεων (βάσει τιμή στόχου δεικτών) ανέρχεται σε 266, χωρίς ωστόσο να έχει εξαντληθεί ο διαθέσιμος π/υ του Προγράμματος για νέες δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας και με ενεργές προσκλήσεις σε εξέλιξη, για την ένταξη νέων επιχειρήσεων.

Επιπρόσθετα, πέραν του ΕΠ Δυτική Ελλάδα και άλλα ΕΠ του ΕΣΠΑ στηρίζουν την επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια. Συνοπτικά αναφέρονται τα εξής:

- Στο πλαίσιο του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» χρηματοδοτούνται στους ΘΣ1,2,3 και ΘΣ8 περί τις 950 επιχειρήσεις (υφιστάμενες και νέες) στη Δυτική Ελλάδα.
- Στο πλαίσιο του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» στηρίζονται (επιχορηγούνται) περίπου 680 επιχειρήσεις για απασχόληση ανέργων, στο πλαίσιο του ΘΣ8.
- Στο πλαίσιο του ΕΠ «Αλιεία και Θάλασσα» στηρίζονται περίπου 15 Δικαιούχοι κυρίως στον τομέα της Υδατοκαλλιέργειας.

Από τα ανωτέρω διαπιστώνεται ότι για τις ανάγκες της Περιφερειακής Στρατηγικής RIS3 αλλά και γενικότερα της Επιχειρηματικότητας στη Δυτική Ελλάδα, υποστηρίζεται ένας σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων στο πλαίσιο των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020.

2.9 Εξέταση εάν οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται κρίνονται αποδοτικές σε σχέση με το κόστος

Για την εξέταση της αποδοτικότητας των παρεμβάσεων σε σχέση με το κόστος, αξιοποιούνται προγραμματικά στοιχεία (στόχοι και προβλεπόμενη Δ.Δ.) και στοιχεία από την ενεργοποίηση των παρεμβάσεων (ενταγμένα έργα και ενεργές προσκλήσεις).

Πίνακας 21: Αποδοτικότητα παρεμβάσεων σε σχέση με το κόστος

Θ.Σ.	Επ. Πρωτ.	Προγραμματικά στοιχεία			Στοιχεία ενεργοποίησης			Σχόλια
		ΔΔ Επ. Πρωτ. (€)	Τιμή Στόχος σε επίπεδο δεικτών (ωφελούμενες επιχειρήσεις)	Μέσο Μοναδιαίο Κόστος (ΜΜΚ)	ΔΔ Ενταγμένων Έργων	Τιμή Στόχος σε επίπεδο δεικτών (ωφελούμενες επιχειρήσεις)	ΜΜΚ	
ΘΣ1	1b	10.735.113,00	55	195.183,87	13.904.775,61	82	169.570,43	-
ΘΣ2	2b	3.877.449,00	41	94.571,93	0,00	0	-	Δεν έχει ενεργοποιηθεί η Επ.Πρωτ. 2b.
	2c	3.000.000,00	10	300.000,00	3.437.570,13	46	74.729,79	-
ΘΣ3	3a	45.278.324,00	497	91.103,27	21.869.353,18	175	124.967,73	-
	3c	6.000.000,00	83	72.289,16	0,00	0	-	Δεν έχει ενεργοποιηθεί η Επ.Πρωτ. 3c
	3d	1.500.000,00	13	115.384,62	982.311,39	9	109.145,71	-
ΘΣ8	8i	3.000.000,00	1000	3.000,00	0,00	0	-	Δεν έχει ενεργοποιηθεί η Επ.Πρωτ. 8i
	8iii - 8v	4.951.216,00	243	20.375,37	0,00	0	-	Είναι ενεργή η πρόσκληση, κοινή και για τις δύο Επ.Πρωτ.

Από τη σύγκριση των στοιχείων σε προγραμματικό επίπεδο και σε επίπεδο ενεργοποίησης, διαπιστώνεται ότι για τις Επ.Πρωτ. με ενταγμένα έργα, το κόστος υλοποίησης σε γενικές γραμμές είναι της ίδιας τάξης μεγέθους με τον προγραμματικό σχεδιασμό. Εξαίρεση αποτελούν:

- Οι παρεμβάσεις στην 2c, όπου διαφαίνεται ότι οι ψηφιακές υπηρεσίες που θα παραχθούν έχουν σημαντικά χαμηλότερο κόστος σε σχέση με το αρχικά προγραμματισμένο. Αυτό δύναται να οφείλεται στο γεγονός ότι βάσει αρχικών εκτιμήσεων από ένα έργο να αναμένονταν η δημιουργία μιας ψηφιακής υπηρεσίας, ωστόσο από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού να προέκυψε ένας μεγαλύτερος αριθμός υπηρεσιών. Σημειώνεται δε ότι στη εν λόγω Επενδυτική έχουν ενταχθεί και έργα που συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη.
- Οι παρεμβάσεις στην Επ.Πρωτ. 3a, όπου σε επίπεδο υλοποίησης καταγράφεται ΜΜΚ μεγαλύτερο από το αρχικά προγραμματισμένο. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι στην εν λόγω επενδυτική υλοποιούνται κατηγορίες παρεμβάσεων με διαφορετική στόχευση και διαφορετικό εύρος επένδυσης (από 25.000€ έως 300.000€).

Τέλος, σημειώνεται ότι για τον Θ.Σ.8 και ειδικότερα τις Επ.Πρωτ. 8iii - 8v, δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα, καθώς η σχετική πρόσκληση για ένταξη έργων είναι ακόμα ενεργή και το εύρος των επενδυτικών σχεδίων κυμαίνεται μεταξύ 25.000€ και 300.000€.

2.10 Εντοπισμός τυχόν προβλημάτων με αναφορά σε διορθωτικές ενέργειες που πρέπει να ληφθούν για την κάλυψη των στόχων του Προγράμματος

Λόγω του ότι τα έργα στους υπό εξέταση Θ.Σ. εμφανίζουν χαμηλό ρυθμό δαπανών, καθώς επίσης και το ότι υπάρχουν Επ.Προτ. που δεν έχουν ακόμα ενεργοποιηθεί, δεν μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για την επάρκεια των πόρων.

Διαπιστώνεται ωστόσο ότι υπάρχουν Επ.Προτ. που έχουν υπερκαλύψει τη διαθέσιμη δημόσια δαπάνη (όπως η 1b) και ενδεχόμενα χρειαστεί χρηματοδοτική ενίσχυση αυτών για την ολοκλήρωση των έργων. Παρόλ' αυτά, λόγω του ότι οι δαπάνες είναι χαμηλές, δεν μπορούν επί του παρόντος να εξαχθούν αξιόπιστα συμπεράσματα.

Σε κάθε περίπτωση λόγω του προχωρημένου έτους υλοποίησης του Προγράμματος, εφιστάται η προσοχή στην έγκαιρη ενεργοποίηση του συνόλου των Επ.Προτ. των Θ.Σ. 1,2,3,8, όπως και στην έγκαιρη έναρξη των έργων που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων αυτών, δεδομένου ότι στηρίζουν μια πολύ σημαντική Περιφερειακή Στρατηγική (RIS3) και τυχόν αστοχία στους στόχους αυτών (συμπεριλαμβανομένης και της απώλειας πόρων) θα επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Επίσης, εφιστάται η προσοχή και στους Δικαιούχους για την έγκαιρη αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που έχουν ανακύψει ή ανακύψουν στα έργα τους.

2.11 Εξωτερικοί παράγοντες που επηρέασαν - επηρεάζουν την υλοποίηση του προγράμματος σε σχέση με τους αξιολογηθέντες άξονες προτεραιότητας

Για τους εξωτερικούς παράγοντες που επηρέασαν το ΕΠ Δυτική Ελλάδα έγινε αναλυτική αναφορά στην υποενότητα 2.5. Συνοπτικά έχουν ως ακολούθως:

- Υπήρξε καθυστέρηση στη σύσταση και σύγκληση της Επιτροπής Παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ καθώς και στην έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.
- Πριν την ενεργοποίηση δράσεων στο πλαίσιο των ΘΣ1,2,3,8 έπρεπε να εκπληρωθούν συγκεκριμένες αιρεσιμότητες και αυτοδεσμεύσεις (όπως η Περιφερειακή RIS3, η Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική κλπ.).
- Υπήρξαν προβλήματα στη λειτουργία του ΠΣΚΕ που είχαν ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση προκήρυξης δράσεων αλλά και δυσκολίες στη συνέχεια στην παρακολούθηση των ενταγμένων έργων.
- Για την ενεργοποίηση επιμέρους δράσεων έπρεπε να επιλυθούν θεσμικής φύσης θέματα ή / και να προηγηθεί διαβούλευση με εμπλεκόμενους, αρμόδιες εθνικές αρχές και Υπουργεία (δράσεις κρατικών ενισχύσεων, δράσεις κατάρτισης).
- Έπρεπε να επιλεγούν Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης για τις δράσεις Κρατικών Ενισχύσεων, κυρίως του ΘΣ3. Το 2018 με Υπουργική Απόφαση δόθηκε η δυνατότητα στα ΕΠ να μπορούν να αξιοποιήσουν τον ΕΦΕΠΑΕ. Το 2019 υπογράφηκε επιχειρησιακή συμφωνία μεταξύ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και του ΕΦΕΠΑΕ για την εκχώρηση δράσεων ΚΕ του Προγράμματος.

Οι ανωτέρω περιοριστικοί παράγοντες έχουν πλέον αρθεί σχεδόν στο σύνολό τους.

2.12 Βαθμός απόκρισης από τους εμπλεκόμενους φορείς (δικαιούχους κλπ) και τυχόν αναγκαίες διορθωτικές ενέργειες

Στην παρούσα υπο-ενότητα γίνεται αποτίμηση του βαθμού απόκρισης από τους εμπλεκόμενους φορείς στη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την ενεργοποίηση της RIS3, ήτοι την επιχειρηματική ανακάλυψη (για την οποία γίνεται διακριτή αναφορά στην ενότητα 3 του παραδοτέου) και στη συνέχεια την ανταπόκριση αυτών, σε προσκλήσεις που εκδόθηκαν ως αποτέλεσμα της εν λόγω διαδικασίας. Η συγκεκριμένη διαδικασία ακολουθήθηκε στο πλαίσιο του ΘΣ1 ο οποίος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την Περιφερειακή RIS3 και ως εκ τούτου η σχετική αναφορά συνδέεται κατά κύριο λόγο με αυτόν.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται στοιχεία για τους φορείς που συμμετείχαν στα εργαστήρια που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της εφαρμογής της διαδικασίας της επιχειρηματικής ανακάλυψης, ανά τομέα της RIS3.

Πίνακας 22: Ανταπόκριση φορέων στη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης

A/A	ΤΟΜΕΑΣ RIS3	ΠΛΗΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ (ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ)	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ
1	ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ – ΠΡΟΗΓΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ (πραγματοποιήθηκαν δύο εργαστήρια)	73	63	37
2	ΟΙΝΟΠΟΙΑ	17	14	19
3	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	5	5	20
4	ΥΠΕΡΤΡΟΦΕΣ – ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	27	7	4
5	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	7	13	6
6	ΚΗΠΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΥΠΟ ΚΑΛΥΨΗ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ	11	6	23
7	ΕΛΙΑ-ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	16	8	13
8	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	24	32	11
9	ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	12	9	21
ΣΥΝΟΛΟ		192	157	154

Πηγή: ΕΥΔ ΕΠ Δυτική Ελλάδα

Η συμμετοχή επιχειρήσεων στην προαναφερθείσα διαδικασία κρίνεται ως σημαντική, ενώ άξιο αναφοράς είναι και το γεγονός ότι το ποσοστό των επιχειρήσεων ήταν μεγαλύτερο από τις λοιπές κατηγορίες συμμετεχόντων.

Με βάση τα αποτελέσματα της ανωτέρω διαδικασίας σχεδιάστηκαν και δημοσιεύθηκαν συνολικά 7 προσκλήσεις/ προκηρύξεις για υποβολή προτάσεων από τους ενδιαφερόμενους. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι προσκλήσεις, ο αριθμός των προτάσεων που υποβλήθηκαν, τα έργα που εντάχθηκαν και εν συνεχεία η πορεία των έργων αυτών (νομικές δεσμεύσεις, δαπάνες).

Πίνακας 23: Ανταπόκριση φορέων στις προσκλήσεις που εκδόθηκαν ως αποτέλεσμα της «επιχειρηματικής ανακάλυψης»

Α/ Α	Προσκλήσεις (από διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης)					Υποβληθείσες Προτάσεις			Ενταγμένα Έργα			Νομικές Δεσμεύσεις		Πληρωμές	
	Τίτλος	Κωδικός	Π/Υ Προσκήσεων (€)	Έναρξη	Λήξη πρόσκλησης	Αρ.	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%	Αρ.	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%
1	Πρώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έτους 2019	ΠΔΕ01 01C-3	500.000,00	12/12/2018	14/1/2019	2	388.900,00	77,78%	2	388.900,00	77,78%	388.900,00	77,78%	0,00	0,00%
2	Πρώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	ΠΔΕ01 01C-1	1.500.000,00	25/4/2017	12/5/2017	6	1.212.219,75	80,81%	5	1.132.219,75	75,48%	1.132.219,75	75,48%	99.692,00	6,65%
3	Πρώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έτους 2018	ΠΔΕ01 01C-2	995.745,00	20/2/2018	30/3/2018	4	995.745,00	100,00%	4	995.745,00	100,00%	995.745,00	100,00%	58.880,00	5,91%
4	Ενίσχυση Επιχειρήσεων για ερευνητικά έργα στους τομείς Μικροηλεκτρονική και των προηγμένων υλικών	ΠΔΕ01 01B-1	2.048.668,73	29/9/2016	7/11/2016	42	7.345.476,42	358,55%	11	2.048.668,73	100,00%	2.048.668,73	100,00%	96.799,99	4,73%

Α/ Α	Προσκλήσεις (από διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης)					Υποβληθείσες Προτάσεις			Ενταγμένα Έργα			Νομικές Δεσμεύσεις		Πληρωμές	
	Τίτλος	Κωδικός	Π/Υ Προσκήσεων (€)	Έναρξη	Λήξη πρόσκλησης	Αρ.	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%	Αρ.	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	%
5	Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Τεχνολογίες Πληροφορικής Επικοινωνιών	ΠΔΕ01 01B-2	3.385.003,36	4/6/2018	31/12/2018	19	4.027.139,22	118,97%	16	3.385.003,36	100,00%	3.385.003,36	100,00%	0,00	0,00%
6	Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Ενεργειακές Εφαρμογές	ΠΔΕ01 01B-3	2.000.000,00	16/7/2018	31/1/2019	11	2.327.570,52	116,38%	7	1.583.714,52	79,19%	1.583.714,52	79,19%	0,00	0,00%
7	Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Αγροδιατροφή	ΠΔΕ01 01B-4	4.370.524,25	10/7/2018	31/1/2019	28	5.938.770,00	135,88%	21	4.370.524,25	100,00%	4.370.524,25	100,00%	0,00	0,00%
Σύνολο			14.799.941,34	-	-	112	22.235.820,91	150,24%	66	13.904.775,61	93,95%	13.904.775,61	93,95%	255.371,99	1,73%

Πηγή: ΟΠΣ (23/10/2019) και για τις υποβληθείσες προτάσεις: ΕΥΔ ΕΠ Δυτικής Ελλάδας

Βάσει του παραπάνω πίνακα διαπιστώνονται τα εξής:

- Στο σύνολο των 7 προσκλήσεων - 14,8εκ.€ Δ.Δ. - υποβλήθηκαν 112 προτάσεις συνολικής Δ.Δ. 22,2εκ.€, ήτοι 150,2% σε σχέση με τον διαθέσιμο π/υ.
- Με εξαίρεση τις προσκλήσεις των Διεθνικών Ερευνητικών Έργων ΜΜΕ, στις υπόλοιπες παρατηρείται υπερκάλυψη του διαθέσιμου π/υ σε ότι αφορά τις προτάσεις που υποβλήθηκαν.
- Ο μεγαλύτερος αριθμός προτάσεων (42) υποβλήθηκε στην πρόσκληση για τους τομείς της Μικροηλεκτρονικής και των Προηγμένων Υλικών, συνολικής Δ.Δ. 7,3εκ.€ έναντι 2,04εκ.€ διαθέσιμης Δ.Δ. (δηλ. οι υποβληθείσες προτάσεις είχαν π/υ 3,5 φορές μεγαλύτερο από αυτόν της πρόσκλησης).
- Ακολουθεί η πρόσκληση στον τομέα της Αγροδιατροφής (η οποία είχε τη μεγαλύτερη Δ.Δ. συγκριτικά με τις υπόλοιπες), στο πλαίσιο της οποίας υποβλήθηκαν 28 προτάσεις π/υ 5,9εκ.€ (135,9% του διαθέσιμου π/υ).
- Συνολικά εντάχθηκαν 66 έργα που καλύπτουν κατά 94% τον διαθέσιμο π/υ σε επίπεδο προσκλήσεων, ωστόσο υπερ-καλύπτουν τον διαθέσιμο π/υ της 1b (129,53%).
- Σε σχέση με τον π/υ των ενταγμένων δεν καλύφθηκε η διαθέσιμη Δ.Δ. των προσκλήσεων των Διεθνικών Ερευνητικών Έργων ΜΜΕ των ετών 2017 και 2019, καθώς και αυτής για τον τομέα των ενεργειακών εφαρμογών (για την οποία ωστόσο οι υποβληθείσες προτάσεις υπερκάλυπταν τον π/υ της).
- Ο μεγαλύτερος αριθμός ενταγμένων έργων (21) καταγράφεται στην πρόσκληση του τομέα της Αγροδιατροφής, τα οποία εμφανίζουν και τη μεγαλύτερη βαρύτητα (4,37εκ.€) σε σχέση με τους υπόλοιπους τομείς (είναι λογικό καθώς η πρόσκληση είχε τους περισσότερους πόρους συγκριτικά με τις υπόλοιπες).
- Ακολουθεί ο τομέας των ΤΠΕ με 16 έργα συνολικής Δ.Δ. 3,4εκ.€ (η σχετική πρόσκληση είχε το 2^ο μεγαλύτερο π/υ μετά από αυτή της αγροδιατροφής).
- Σε ότι αφορά τους τομείς της Μικροηλεκτρονικής και των Προηγμένων Υλικών εντάχθηκαν μόλις 11 έργα έναντι 42 που υποβλήθηκαν (δηλ. το 26,2%), τα οποία κάλυψαν τον διαθέσιμο π/υ της σχετικής πρόσκλησης.
- Από άποψη δαπανών η πρόοδος χαρακτηρίζεται ως εξαιρετικά χαμηλή, η οποία εν μέρει οφείλεται στο χρονικό διάστημα ένταξης των έργων (2018, 2019), ωστόσο δύναται να οφείλεται και σε αδυναμία των δικαιούχων ΜΜΕ να πραγματοποιήσουν δαπάνες στο πλαίσιο των έργων τους.

Στη συνέχεια ακολουθούν κάποια βασικά συμπεράσματα σε σχέση με τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω:

- Ο βαθμός απόκρισης των επιχειρήσεων στη διαδικασία ενεργοποίησης δράσεων της RIS3 (από τη συμμετοχή στα εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης έως και την υποβολή προτάσεων για τη χρηματοδότηση έργων) κρίνεται ως υψηλός.
- Με τα 66 ενταγμένα έργα που προέκυψαν από την παραπάνω διαδικασία, με στοιχεία που παρουσιάστηκαν και σε προηγούμενες ενότητες, διαφαίνεται ότι

επιτυγχάνονται οι στόχοι του Προγράμματος και ειδικότερα της Επ.Προτ. 1b, τόσο σε επίπεδο δεικτών, όσο και σε επίπεδο οικονομικού αντικειμένου.

- Ωστόσο από τις υποβληθείσες προτάσεις σε σχέση με αυτές που τελικά εντάχθηκαν, φαίνεται σε κάποιους τομείς να υπάρχουν ανάγκες που δεν καλύφθηκαν (όπως αυτοί της Μικροηλεκτρονικής και των Προηγμένων Υλικών).
- Επίσης, τα ερευνητικά έργα ΜΜΕ φαίνεται να έχουν μια ιδιαίτερη δυναμική, συνεπώς θα ήταν πιθανά σκόπιμο να εξεταστεί η έκδοση και άλλων προσκλήσεων (είτε κάνοντας χρήση της δυνατότητας υπερδέσμευσης του Άξονα 1 ή μέσω μεταφοράς πόρων από άλλον Θ.Σ. – όχι απαραίτητα του ΑΠ1 σε επικείμενη αναθεώρηση).
- Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια επισήμανση για το χαμηλό ρυθμό δαπανών, λαμβάνοντας υπόψη το προχωρημένο έτος υλοποίησης του ΕΠ και την ανάγκη έγκαιρης αντιμετώπισης θεμάτων που ενδεχόμενα αντιμετωπίζουν οι Δικαιούχοι με συνέπεια την καθυστέρηση στην πραγματοποίηση δαπανών.

2.13 Κρίνεται αναγκαία η αναθεώρηση του Προγράμματος και σε ποια κατεύθυνση;

Λόγω της καθυστέρησης στην ενεργοποίηση των υπό εξέταση Θεματικών Στόχων, κρίνεται πρώιμο το στάδιο για τη διατύπωση προτάσεων αναθεώρησης αυτών και σε κάθε περίπτωση προτάσεων για σημαντικές αλλαγές τουλάχιστον σε επίπεδο τροποποίησης της Στρατηγικής ή ανασχεδιασμό των παρεμβάσεων.

Ωστόσο τροποποιήσεις περιορισμένης έκτασης θα μπορούσαν να γίνουν σε μια επικείμενη αναθεώρηση του ΕΠ και περιλαμβάνουν:

- Ενδεχόμενες μεταφορές πόρων - εντός αλλά και μεταξύ Θ.Σ. - για την κάλυψη υπερδεσμεύσεων καθώς και νέων αναγκών για παρεμβάσεις στις οποίες εντοπίζεται υψηλό ενδιαφέρον (π.χ. Επ.Προτ. 1b-ερευνητικά έργα).
- Σε ότι αφορά τους δείκτες:
 - Εξέταση εάν κάποιοι πρόσθετοι δείκτες δύναται να ενσωματωθούν στο ΕΠ καθώς συμβάλλουν στην καλύτερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης των υλοποιούμενων παρεμβάσεων (όπως ο CO05 στην Επ.Προτ.3a).
 - Αλλαγή στην κωδικοποίηση του δείκτη εκροών της Επ.Προτ. 8iii (αντί T4218 να γίνει 11304).
 - Προτείνεται η επανεξέταση των τιμών βάσης και στόχου του δείκτη αποτελεσμάτων T1807 «Κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης» (Επ.Προτ.3a).

3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ – ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ

3.1 Σύντομη παρουσίαση της περιφερειακής Στρατηγικής RIS3

Η Έξυπνη Εξειδίκευση είναι ένα βασικό μέσο για την εξασφάλιση της συμβολής της Πολιτικής Συνοχής στους στόχους που έχει θέσει η Ευρώπη 2020 για θέσεις εργασίας και ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό κάθε Κράτος-μέλος και περιφέρεια θα έπρεπε να έχει έτοιμη μια καλοσχεδιασμένη στρατηγική, ώστε να μπορέσει να λάβει οικονομική στήριξη από την ΕΕ μέσω των διαρθρωτικών ταμείων για μέτρα καινοτομίας στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

Το 2012 με βάση τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ξεκίνησε στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (όπως και σε άλλες Περιφέρειες της χώρας) ευρεία διαβούλευση για τη διαμόρφωση Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) με έμφαση στην επένδυση στην έρευνα, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, το 2015 διαμορφώθηκε η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, η οποία εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούλιο του 2015.

Το «καινοτομικό» όραμα της Δυτικής Ελλάδας όπως αποτυπώνεται στην Περιφερειακή RIS3 είναι να αποτελέσει περιφερειακό πόλο έρευνας και καινοτομίας για νέους επιστήμονες, ερευνητές και επιχειρήσεις αξιοποιώντας τη γεωγραφική της θέση αλλά και το πλήθος των καινοτομικών περιουσιακών της στοιχείων που την χαρακτηρίζουν με κυριότερο τις σημαντικές εκπαιδευτικές και ερευνητικές υποδομές που έχουν ως αποτέλεσμα την διαρκή παραγωγή νέων επιστημόνων και ερευνητών.

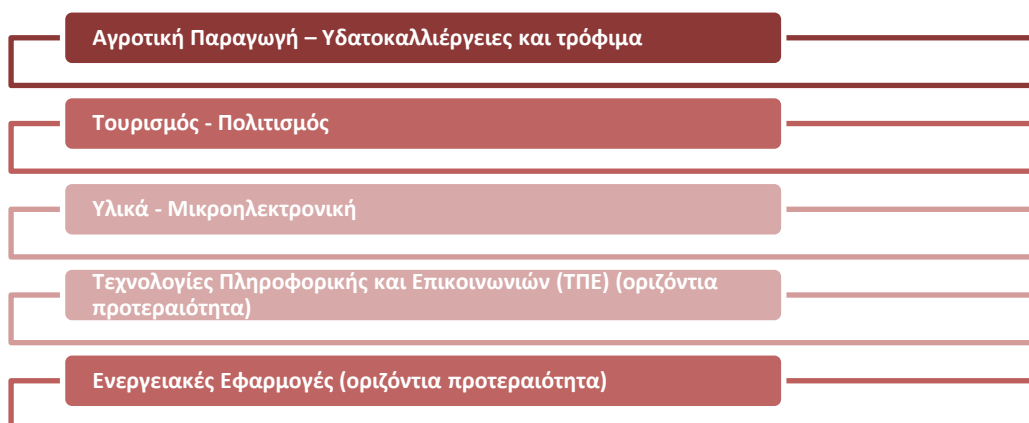
Για την επίτευξη του οράματος στρατηγικό μέλημα αποτελεί η περαιτέρω αναβάθμιση & διατήρηση του ανθρώπινου κεφαλαίου, η δημιουργία κρίσιμων μαζών και η αύξηση της συνδεσιμότητας της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας. Η υποστήριξη της οικονομίας της γνώσης θα αναζητηθεί στη διαρκή βελτίωση της παραγωγής γνώσης από το σύνολο του παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας, με έμφαση στη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και στον προσανατολισμό στην αριστεία και στην Κοινωνία της Γνώσης.

Στα πλαίσια αυτό θα προωθηθεί η επιχειρηματικότητα υψηλών δυνατοτήτων και η υποστήριξη των ΜΜΕ που αντιμετωπίζουν πρόβλημα επέκτασης καθώς και η διεύρυνση της αναπτυξιακής προσπάθειας προς συσσωματώσεις (clusters) ή κατηγορίες επιχειρήσεων που εμφανίζουν θετικές προοπτικές και παρουσιάζουν σημαντικές δυνατότητες. Έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη των τομέων όπου κατά κύριο λόγο η καινοτομία μετατρέπεται κατά την παραγωγή σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

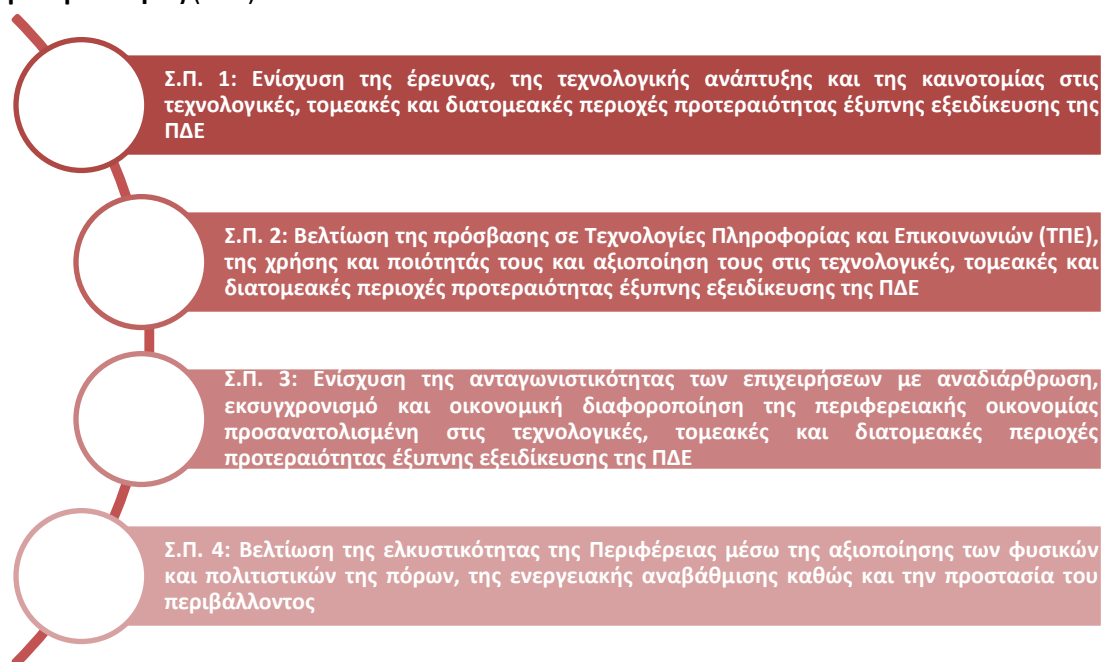
Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών θα βοηθήσει στον εκσυγχρονισμό και στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της ΠΔΕ και θα μειώσει το υψηλό κόστος συναλλαγής των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες. Επίσης η αξιοποίηση γνώσεων και εργαλείων άλλων Βασικών Τεχνολογιών Γενικής Εφαρμογής όπως π.χ. η νανοτεχνολογία, η βιοτεχνολογία κ.α. μπορεί να ανοίξει νέες, για τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, προοπτικές στην ανάπτυξη καινοτομιών.

Η υλοποίηση του αναπτυξιακού μοντέλου απαιτεί την αξιοποίηση καθαρών πράσινων τεχνολογιών για τον περιορισμό των επιδράσεων των οικονομικών δραστηριοτήτων πάνω στη φύση η οποία αποτελεί το βασικό περιουσιακό στοιχείο και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας. Παράλληλα η εξοικονόμηση ενέργειας και η χρήση εναλλακτικών μορφών στην παραγωγή της θα συμβάλουν στη βελτίωση του περιβάλλοντος, στη μείωση του ενεργειακού κόστους και στην αύξηση της ενεργειακής αυτονομίας της περιφέρειας. Στα παραπάνω, σημαντικό ρόλο θα παίξει η δυνατότητα μείωσης του κόστους μεταφορών μέσα από ανάπτυξη νέων έξυπνων μεταφορών αλλά και ελαχιστοποίηση των κινήσεων μέσα από την χρήση της πληροφορικής.

Στο πλαίσιο αυτό οι **τομείς προτεραιότητας** που αναδείχθηκαν στην Περιφερειακή RIS3 έχουν ως ακολούθως:

Το Πρόγραμμα Δράσης της Περιφερειακής RIS3 περιλαμβάνει **τέσσερις Στρατηγικές Προτεραιότητες (Σ.Π.)**:

Σε ότι αφορά τις **πηγές χρηματοδότησης** της Περιφερειακής RIS3 σημειώνονται τα εξής:

- Η εν λόγω Στρατηγική συνδέεται **άμεσα με το ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020** δεδομένου ότι αυτό αποτελεί το βασικό πυλώνα χρηματοδότησής της.
- Άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης της Στρατηγικής αποτελούν:
 - Λοιπά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 όπως το ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ), το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ), το ΕΠ Αλιεία και Θάλασσα.
 - Προγράμματα της Ε.Ε. για την περίοδο 2014-2020 όπως το Πρόγραμμα Ορίζοντα 2020, το οποίο αποτελεί το χρηματοδοτικό πλαίσιο της ΕΕ για την Έρευνα και την Καινοτομία, το Πρόγραμμα COSME το οποίο αφορά την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).
 - Η ιδιωτική πρωτοβουλία.

Ειδικά σε ότι αφορά τη **σύνδεση της Περιφερειακής RIS3 με το ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας** σημειώνονται τα εξής:

- Η εν λόγω στρατηγική συνδέεται κατά κύριο λόγο με τον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» του ΠΕΠ, ο οποίος απαρτίζεται από τους Θ.Σ. 1, 2 και 3 των ΕΔΕΤ και εναρμονίζεται με τις Στρατηγικές Προτεραιότητες της RIS 1, 2 και 3 που παρουσιάστηκαν παραπάνω. Σημειώνεται δε, ότι η διαμόρφωση της Περιφερειακής RIS3 αποτελούσε αιρεσιμότητα για τη χρήση των πόρων του Θεματικού Στόχου 1 «Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας», η οποία εκπληρώθηκε τον Ιούλιο του 2015 με τη έγκρισή της από την Ε.Ε..
- Υποστηρικτικά στην επίτευξη των στόχων της περιφερειακής RIS λειτουργούν και οι ακόλουθοι άξονες προτεραιότητας του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας:
 - ΑΠ 4 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων», μέσω του Θεματικού Στόχου 8, ο οποίος συμβάλλει στην Στρατηγική Προτεραιότητα 3 της RIS3.
 - ΑΠ 2 «Προστασία του Περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον», μέσω των Θεματικών Στόχων 4 και 6, ο οποίος συμβάλλει στην Στρατηγική Προτεραιότητα 4 της RIS3.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι στο πλαίσιο της Στρατηγικής έχουν θεσπιστεί δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων, οι οποίοι συνάδουν με αυτούς των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ από τα οποία χρηματοδοτείται.

Τέλος, σε ότι αφορά το **χρηματοδοτικό πλάνο της RIS3**, οι εκτιμώμενοι πόροι για την επίτευξη των στόχων της ανέρχονται σε **1 δις€**. Από αυτούς 50% περίπου αναμένεται να διατεθεί από Προγράμματα της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 και το υπόλοιπο ποσό από την ιδιωτική συμμετοχή.

3.2 Αξιολόγηση της επικαιρότητας της Στρατηγικής RIS3

3.2.1 Επικαιρότητα της ανάλυσης SWOT

Το πρώτο βήμα για την αξιολόγηση της επικαιρότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελεί η εξέταση της ανάλυσης SWOT που περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο κείμενο Στρατηγικής, υπό το πρίσμα νεότερων σημαντικών εξελίξεων, με σκοπό τον εντοπισμό σημείων που χρήζουν τροποποίησης ή συμπλήρωσης και τη διατύπωση σχετικών προτάσεων. Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο πίνακας της ανάλυσης SWOT, στον οποίο έχουν διαγραφεί διακριτά τα στοιχεία που δεν είναι πλέον επίκαιρα ενώ τα νέα στοιχεία που έχουν προστεθεί σημειώνονται με έντονα και πλάγια γράμματα.

Πίνακας 24: Αναθεωρημένη ανάλυση SWOT

Επεξήγηση: ~~Απαλοιφή~~, Προσθήκη

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
1.1 Σημαντικός Πρωτογενής Τομέας 1.2 Ισχυρός ερευνητικός πόλος σε: αγροτικές τεχνολογίες, συστήματα παραγωγής και αυτοματισμού (manufacturing systems and automation), χημεία και υλικά, νανοτεχνολογία, περιβαλλοντικές τεχνολογίες και καύσιμα, επιστήμες ζωής και τη βιοτεχνολογία. 1.3 Εξειδίκευση σε: Γεωργία, Υδατοκαλλιέργειες, Ποτοποιία, Τουρισμό, μεταφορές, κατασκευές 1.4 Παρουσία του cluster μικροηλεκτρονικής 1.5 Σημαντικές δαπάνες σε έρευνα σε επιχειρήσεις μικροηλεκτρονικής 1.6 Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στη μικροηλεκτρονική –Samsung – Citrix 1.7 Υποδομές για στέγαση και επώαση επιχειρήσεων	2.1 Δεύτερη Τρίτη φτωχότερη περιφέρεια της Ελλάδος 2.2 Μικρό ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού –Αποβιομηχάνιση 2.3 Διαρροή αποφοίτων 2.4 Το ποσοστό των πτυχιούχων στο σύνολο των εργαζόμενων είναι το 70% του εθνικού ποσοστού 2.5 Χαμηλή συμμετοχή στη δια βίου μάθηση 2.6 Χαμηλές επενδύσεις σε έρευνα από τις επιχειρήσεις 2.7 Χαμηλή ικανότητα απορρόφησης καινοτομιών από τις επιχειρήσεις 2.8 Αδύναμο περιφερειακό σύστημα διοίκησης του συστήματος έρευνας και καινοτομίας Σύστημα διακυβέρνησης της RIS3 που χρήζει περαιτέρω ενίσχυσης και βελτίωσης 2.9 Πολύ μικρό μέγεθος κλάδων όπως των ενεργειακών εφαρμογών και φαρμάκου
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
3.1 Εμπλουτισμός τουριστικού προϊόντος με ανάπτυξη συνεργιών με πολιτισμό και γεωργία-τρόφιμα-κτηνοτροφία 3.2 Ενίσχυση διεθνούς ανταγωνιστικότητας μικροηλεκτρονικής 3.3 Εκσυγχρονισμός γεωργικού κλάδου και στροφή σε δυναμικές καλλιέργειες, με έμφαση στην ποιότητα και ασφάλεια 3.4 Εκσυγχρονισμός κτηνοτροφίας και Υδατοκαλλιέργειας 3.5 Σημαντικές εφαρμογές πληροφορικής και ενεργειακών τεχνολογιών στους κλάδους εξειδίκευσης 3.6 Δυνατότητες ανάπτυξης διαπεριφερειακών συνεργασιών	4.1 Δυσμενές οικονομικό περιβάλλον εξαιτίας της κρίσης 4.2 Σημαντικά εμπόδια στην επιχειρηματικότητα 4.3 Σημαντικός διεθνής ανταγωνισμός στους κλάδους εξειδίκευσης 4.4 Διόγκωση της διαρροής ανθρώπινων πόρων στην Επιστήμη και την Τεχνολογία (HRST) λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης 4.5 Σημαντικός ανταγωνισμός στις ενεργειακές εφαρμογές 4.6 Αναβολή σε Β φάση της κατασκευής της Ολυμπίας οδού 4.7 Η μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίηση του νέου αυτοκινητόδρομου Πατρών – Πύργου.

Οι διορθώσεις και προσθήκες στην ανάλυση SWOT αιτιολογούνται ως εξής:

Δυνατά σημεία

1.2 Η προσθήκη «Ισχυρός ερευνητικός πόλος σε: ... *συστήματα παραγωγής και αυτοματισμού (manufacturing systems and automation, ...)*» αναφέρεται στις δραστηριότητες του Πανεπιστημίου Πατρών.

Αδύνατα σημεία

2.1 Με βάση προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ¹³ για το έτος 2016, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας καταλαμβάνει την τρίτη (και όχι τη δεύτερη) από το τέλος θέση στην κατάταξη των ελληνικών περιφερειών με βάση το κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ακολουθούν η Ήπειρος και η Ανατολική Μακεδονία – Θράκη). Η βελτίωση αυτή είναι βεβαίως σχετική καθώς το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας μειώθηκε από 16.393 € το έτος 2008 σε 12.058 € το έτος 2016 (τρέχουσες τιμές).

2.8 Το ζητούμενο στη φάση αυτή και ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου δεν είναι ένα περιφερειακό σύστημα διοίκησης του συστήματος έρευνας και καινοτομίας αλλά ένα σύστημα διακυβέρνησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να ενισχυθεί η στελέχωση της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ή/και η ενίσχυσή της από εξωτερικούς πόρους (ανθρώπινο δυναμικό και τεχνογνωσία). Επίσης, θα πρέπει να επανεξεταστεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων η σύνθεση και ο ρόλος των Περιφερειακών Συμβουλίων Έρευνας και Καινοτομίας ως μέρους του συστήματος διακυβέρνησης των Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης ώστε να συμβάλουν ουσιαστικά στην οικονομική διαφοροποίηση των περιφερειών.

Ευκαιρίες

3.6 Προτείνεται να διερευνηθούν και να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες για διαπεριφερειακές συνεργασίες τόσο σε εθνικό επίπεδο με τις γειτονικές περιφέρειες (Πελοποννήσου, Ηπείρου, Στερεάς Ελλάδας και Ιονίων Νήσων) και όσο και σε επίπεδο περιοχής Αδριατικής - Ιονίου. Για τη δεύτερη περίπτωση η συμμετοχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου και στα Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα – Ιταλία 2014-2020» και Interreg V-B «Αδριατική – Ιόνιο 2014-2020» παρέχουν τις σχετικές δυνατότητες. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων για συνέργειες, δικτυώσεις και συμπληρωματικότητες στον τομέα του τουρισμού αποτελεί το πλέον προφανές παράδειγμα.

Απειλές

4.6 και **4.7** Η Ολυμπία Οδός δηλαδή ο αυτοκινητόδρομος Ελευσίνα - Κόρινθος - Πάτρα, μήκους 201,5 χλμ. έχει ολοκληρωθεί με πολύ θετικά αποτελέσματα τόσο στη μείωση του χρόνου ταξιδιού όσο και στην οδική ασφάλεια (ο συνολικός αριθμός των θανατηφόρων ατυχημάτων και των θυμάτων παρουσιάζει μείωση της τάξης του 80% στο σύνολο του άξονα Ελευσίνας - Κορίνθου – Πατρών μεταξύ των ετών 2008 και 2015¹⁴). Αναφορικά με τις οδικές μεταφορές, το πρόβλημα εντοπίζεται στην καθυστέρηση της υλοποίησης του νέου αυτοκινητόδρομου Πατρών – Πύργου, με δυσμενείς επιπτώσεις στη διάρκεια του ταξιδιού,

¹³ <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL57/->

¹⁴ <https://www.olympiaodos.gr/environment/Odiki-Asfalia/>

στην οδική ασφάλεια αλλά και στη διατήρηση των υφιστάμενων ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

Οι ανωτέρω προσθήκες και διορθώσεις δεν αλλάζουν την συνολική εικόνα της ΠΔΕ που αποδίδει η ανάλυση SWOT. Επομένως η τελευταία παραμένει έγκυρη και επίκαιρη.

3.2.2 Ανάλυση του «καινοτομικού» οράματος της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Η ανάλυση του «καινοτομικού» οράματος της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και ο εντοπισμός των σημείων εκείνων που απαιτούν τροποποίηση, αποτελεί το δεύτερο βήμα για την αξιολόγηση της επικαιρότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Όπως ήδη αναφέρθηκε στην Ενότητα 3.1, το «καινοτομικό» όραμα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι **να αποτελέσει περιφερειακό πόλο έρευνας και καινοτομίας για νέους επιστήμονες, ερευνητές και επιχειρήσεις αξιοποιώντας την γεωγραφική της θέση αλλά και το πλήθος των καινοτομικών περιουσιακών της στοιχείων που την χαρακτηρίζουν με κυριότερο τις σημαντικές εκπαιδευτικές και ερευνητικές υποδομές που έχουν ως αποτέλεσμα την διαρκή παραγωγή νέων επιστημόνων και ερευνητών.**

Το ανωτέρω «καινοτομικό» όραμα βασίζεται στα ευρήματα της ανάλυσης SWOT και δίνει έμφαση στις δυνατότητες προσφοράς υπηρεσιών έρευνας και καινοτομίας καθώς και εκπαίδευσης νέων επιστημόνων και ερευνητών που διαθέτει η ΠΔΕ. Με βάση τα ευρήματα της ανάλυσης SWOT αλλά και τον χαρακτήρα των Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης (ως στρατηγικών οικονομικού μετασχηματισμού των αντίστοιχων χωρικών ενοτήτων) προτείνεται η συμπλήρωση του «καινοτομικού» οράματος ώστε να συμπεριλάβει και το σκέλος της απορρόφησης / εφαρμογής καινοτομιών από τους βασικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας της περιφέρειας. Με βάση τα ανωτέρω προτείνεται η συμπλήρωση / επαναδιατύπωση του «καινοτομικού» οράματος της ΠΔΕ ως εξής:

Στόχος της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι η αναβάθμιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας στους βασικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας με μοχλό την καινοτομία καθώς και η ανάπτυξη νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας που βασίζεται στο περιφερειακό σύστημα έρευνας και καινοτομίας.

3.2.3 Ανάλυση των περιοχών προτεραιότητας για την Έξυπνη Εξειδίκευση

Η ανάλυση των περιοχών προτεραιότητας για την Έξυπνη Εξειδίκευση και η διατύπωση προτάσεων για συμπλήρωση ή/και τροποποίηση αυτών αποτελεί το τρίτο βήμα για την αξιολόγηση της επικαιρότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Στην εγκεκριμένη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης καθορίζονται πέντε περιοχές προτεραιότητας:

- 1) Αγροτική Παραγωγή – Υδατοκαλλιέργειες και τρόφιμα
- 2) Τουρισμός – Πολιτισμός
- 3) Υλικά – Μικροηλεκτρονική
- 4) Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

5) Ενεργειακές Εφαρμογές

Οι δύο τελευταίες προτεραιότητες είναι οριζόντιες ενώ οι τρεις πρώτες είναι δυνατό να χαρακτηρισθούν ως θεματικές.

Από τα αναφερόμενα στην ανάλυση SWOT δεν προκύπτει ανάγκη για ουσιαστική αλλαγή των περιοχών προτεραιότητας για την Έξυπνη Εξειδίκευση. Ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη διεθνείς τάσεις όπως η γενίκευση της ηλεκτροκίνησης στις μεταφορές, η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι δυνατό να εμπλουτιστεί και να γίνει πιο φιλόδοξη υιοθετώντας το **σύμπλεγμα ανανεώσιμες πηγές ενέργειας – αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας – ηλεκτροκίνηση**¹⁵ ως αναδυόμενη θεματική περιοχή προτεραιότητας¹⁶ (εκτός από τις ενεργειακές εφαρμογές που θα εξακολουθήσουν να παραμένουν οριζόντια προτεραιότητα). Υπογραμμίζεται ότι η προώθηση της ηλεκτροκίνησης αποτελεί προτεραιότητα του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα¹⁷. Η ανάπτυξη της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στον τομέα αυτό είναι δυνατό να υποστηριχθεί από το ερευνητικό σύστημα της Περιφέρειας.

Σημειώνεται ότι η πρόταση αυτή συνάδει πλήρως με το περιεχόμενο της προκήρυξης ΠΔΕ0101B-02 για τη χρηματοδοτική ενίσχυσης σχεδίων έρευνας, ανάπτυξης & καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 «Ενεργειακές Εφαρμογές».

Επιπλέον ως νέα οριζόντια προτεραιότητα προτείνεται η **Κυκλική Οικονομία**. Η μετάβαση προς μία Κυκλική Οικονομία είναι μια τάση που καταγράφεται διεθνώς ως απάντηση στην κλιματική αλλαγή, την εξάντληση των φυσικών πόρων και την ύπαρξη κοινωνικών προβλημάτων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει τη μετάβαση αυτή και μέσω της Πολιτικής Συνοχής. Για την περίοδο 2021 – 2027 στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 «Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων» το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, σύμφωνα με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹⁸, θα υποστηρίξουν τον ειδικό στόχο «Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία».

Οι διεργασίες της Κυκλικής Οικονομίας είναι δυνατό να εφαρμοστούν σε όλες τις θεματικές προτεραιότητες της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης¹⁹. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής: α) Στη περιοχή «Αγροτική Παραγωγή υδατοκαλλιέργειες και τρόφιμα» είναι δυνατό να χρηματοδοτηθούν δράσεις για τη βιομηχανική συμβίωση, β) στην περιοχή «τουρισμός πολιτισμός» είναι δυνατό να προωθηθούν η επαναχρησιμοποίηση πρώτων υλών και προϊόντων καθώς δράσεις για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, γ) στην περιοχή «Υλικά – μικροηλεκτρονική είναι δυνατό να αναζητηθούν νέοι τρόποι αξιοποίησης των δευτερογενών υλικών καθώς και νέοι τρόποι ανάκτησης σπανίων γαιών. Επίσης, οι

¹⁵ <https://ec.europa.eu/jrc/en/research-topic/interoperability-and-e-mobility>

¹⁶ <https://www.volkswagen-newsroom.com/en/stories/e-mobility-is-the-future-5326>

¹⁷ <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=nOeUqsWGeBM%3D&tabid=37&language=el-GR>

¹⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2018). «Πρόταση. Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής», Στρασβούργο, 29.5.2018 COM(2018) 372 final.

¹⁹ Vasileios Rizos, Katja Tuokko, and Arno Behrens., The Circular Economy: A review of definitions, processes and impacts, CEPS, 2017.

ενεργειακές εφαρμογές και ιδιαίτερα η αποδοτική χρήση της ενέργειας και η αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αποτελούν συστατικά στοιχεία μιας Κυκλικής Οικονομίας ενώ οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή των διεργασιών της Κυκλικής Οικονομίας, όπως π.χ. στην εμπορία δευτερογενών υλικών ή στην προώθηση της οικονομίας του διαμοιρασμού (sharing economy).

Επομένως, με βάση τα προαναφερόμενα, οι περιοχές προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης προτείνεται να διαμορφωθούν ως εξής:

Πίνακας 25: Προτεινόμενες (αναθεωρημένες) Περιοχές Προτεραιότητας της RIS3

Προτεινόμενες (αναθεωρημένες) Περιοχές Προτεραιότητας της RIS3	
Θεματικές περιοχές προτεραιότητας	- Αγροτική Παραγωγή – Υδατοκαλλιέργειες και τρόφιμα - Τουρισμός – Πολιτισμός - Υλικά – Μικροηλεκτρονική - Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας – αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας – ηλεκτροκίνηση
Οριζόντιες περιοχές προτεραιότητας	- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) - Ενεργειακές Εφαρμογές - Κυκλική Οικονομία

Επεξήγηση: Προσθήκη

3.2.4 Ανάλυση των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Η ανάλυση των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων που υιοθετήθηκαν στην εγκεκριμένη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, με βάση τα αποτελέσματα των προηγούμενων εργασιών και διατύπωση προτάσεων για συμπλήρωση ή/και τροποποίηση, αποτελεί το τέταρτο και τελευταίο βήμα για την αξιολόγηση της επικαιρότητας της Στρατηγικής.

Οι τέσσερις Στρατηγικές Προτεραιότητες της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αναφέρονται στην Ενότητα 3.1. Δεδομένου ότι η μέχρι τώρα ανάλυση δεν έχει ανατρέψει τη λογική της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, οι τέσσερις Προτεραιότητες εξακολουθούν να είναι έγκυρες. Ωστόσο, προκειμένου να δοθεί έμφαση στην οικονομική διάσταση της Στρατηγικής και στην επιχειρηματική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης προτείνεται η επαναδιατύπωση της πρώτης Στρατηγικής Προτεραιότητας ως εξής:

Στρατηγική Προτεραιότητα 1: Ενίσχυση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία και της οικονομικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στις τεχνολογικές, τομεακές και διατομεακές περιοχές προτεραιότητας έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ.

Επιπλέον, με βάση το διττό στόχο που αναφέρεται στο προτεινόμενο «καινοτομικό όραμα» της ΠΔΕ δηλαδή α) την αναβάθμιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας στους βασικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας με μοχλό την καινοτομία και β) την ανάπτυξη νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας που βασίζεται στο περιφερειακό σύστημα έρευνας και καινοτομίας προτείνονται τα ακόλουθα:

- Στους βασικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας να δοθεί έμφαση στην αναβάθμιση της οικονομικής δραστηριότητας υφιστάμενων επιχειρήσεων, χωρίς να

αποκλείεται η ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων με καινοτομικά χαρακτηριστικά στους τομείς αυτούς

- Στους τομείς, στους οποίους η ΠΔΕ εμφανίζει ιδιαίτερες επιδόσεις στον τομέα της Έρευνας και Καινοτομίας, προτείνεται η έμφαση να δοθεί στην επιχειρηματική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων με την ενίσχυση της δημιουργίας νεοφυών επιχειρήσεων χωρίς να αποκλείεται η ενίσχυση για την μεγέθυνση των ήδη υφιστάμενων επιχειρήσεων.

3.3 Αποτίμηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης και των αποτελεσμάτων της

3.3.1 Η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης

Η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης που εφαρμόστηκε στην ΠΔΕ είναι αυτή που περιγράφεται στην εγκεκριμένη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΔΕ (σελίδες 64 – 66). Πρόκειται για μία μέθοδο που αναπτύχθηκε και εφαρμόστηκε από το Joint Research Centre (JRC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο πιλοτικής δράσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Έξυπνη Εξειδίκευση στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Η μέθοδος εφαρμόζεται στο πλαίσιο ειδικών εργαστηρίων (workshops), κάθε ένα από τα οποία είναι αφιερωμένο σε μία περιοχή προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Η μέθοδος περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα

1. **Συνεδρίαση σε ολομέλεια** και παρουσιάσεις από εμπειρογνώμονες για την απόκτηση ενός κοινού γνωστικού υπόβαθρου από όλους τους συμμετέχοντες στα επιμέρους θέματα που θα απασχολήσουν το εργαστήριο.
2. **Παράλληλες συνεδριάσεις**, μία για κάθε ένα από τα επιμέρους θέματα που θα συζητηθούν. Κάθε μία παράλληλη συνεδρίαση περιλαμβάνει α) μία εισαγωγική παρουσίαση και β) αλληλεπιδραστική ομαδική εργασία πάνω σε καινοτόμες ιδέες. Η όλη διαδικασία συντονίζεται από έναν συντονιστή / μεσολαβητή (moderator). Τα κύρια σημεία, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της συζήτησης καταγράφονται από έναν εισηγητή (rapporteur). Στις παράλληλες συνεδριάσεις ακολουθούνται τα εξής βήματα:
 - Βήμα 1: Γέννηση των ιδεών.
 - Βήμα 2: Παρουσίαση των ιδεών.
 - Βήμα 3: Δημιουργία συνεργασιών (υποομάδων εργασίας) γύρω από κάθε μία ιδέα.
 - Βήμα 4: Ανάπτυξη των ιδεών

Η υλοποίηση των βημάτων αυτών υποστηρίζεται από ισάριθμα έντυπα που παρουσιάζονται σε παράρτημα της εγκεκριμένης Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

3. **Συνεδρίαση σε ολομέλεια**, στην οποία παρουσιάζονται από τους εισηγητές τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα των παράλληλων συνεδριάσεων.

Η μέθοδος που περιγράφηκε και εφαρμόστηκε στην ΠΔΕ αποτελεί μία δομημένη και συνεκτική διαδικασία με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Ενθαρρύνει τη γέννηση και συζήτηση νέων ιδεών
- Ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των φορέων της τριπλής/τετραπλής έλικας στο εργαστήριο και αξιοποιεί τις ιδέες και την εμπειρία τους
- Υποστηρίζει τη διαμόρφωση ομάδων που ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για μία συγκεκριμένη καινοτόμο ιδέα
- Διευκολύνει την ανάπτυξη των βασικών στοιχείων μιας ιδέας από ένα (εκκολαπτόμενο) σχήμα συνεργασίας.
- Είναι ιδιαίτερα απαιτητική όσον αφορά το χρόνο που πρέπει να διατεθεί και την προσπάθεια που πρέπει να καταβληθεί εκ μέρους των συμμετεχόντων.

3.3.2 Αποτίμηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης και των αποτελεσμάτων της

Για κάθε μία περιοχή προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης πραγματοποιήθηκαν ένα ή περισσότερα εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης. Στον Πίνακα 22 παρουσιάστηκαν στοιχεία για τη συμμετοχή των φορέων στη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης. Στον Πίνακα 26 που ακολουθεί, παρουσιάζεται ενδεικτικά ένας αριθμός καινοτόμων ιδεών που παρήχθησαν στο πλαίσιο των εργαστηρίων επιχειρηματικής ανακάλυψης και ο κωδικός της προκήρυξης που καταρτίστηκε με βάση τα αποτελέσματα του αντίστοιχου εργαστηρίου.

Πίνακας 26: Βασικά στοιχεία για την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης στην ΠΔΕ

Περιοχή προτεραιότητας	Αριθμός καινοτόμων ιδεών	Σχετικές προκηρύξεις
Μικροηλεκτρονική - υλικά	- Μικροηλεκτρονική: 24 - Προηγμένα υλικά: 11	ΠΔΕ0101B-01
Μικροηλεκτρονική - υλικά	- Μικροηλεκτρονική: 11 - Προηγμένα υλικά: 40	ΠΔΕ0101B-01
Οινοποιία	12	ΠΔΕ0101B-04
Τουρισμός	19	
Ενεργειακές εφαρμογές		ΠΔΕ0101B-03
Αγροδιατροφή (4 ημερίδες)	Αφορά τη θεματολογία των 4 ημερίδων - Υπερτροφές – Ειδικές Καλλιέργειες - Κηπευτικές καλλιέργειες και καλλιέργειες υπό κάλυψη λαχανικών και φρούτων - Ελιά-Ελαιόλαδο - Κτηνοτροφία	ΠΔΕ0101B-04
Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών		ΠΔΕ0101B-02

Πηγή: <http://dytikiellada.gr/%cf%83%cf%84%cf%81%ce%b1%cf%84%ce%b7%ce%b3%ce%b9%ce%ba%ce%ae-%ce%ad%ce%be%cf%85%cf%80%ce%bd%ce%b7%cf%82-%ce%b5%ce%be%ce%b5%ce%b9%ce%b4%ce%af%ce%ba%ce%b5%cf%85%cf%83%ce%b7%cf%82-ris3/>

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι παρά το σχετικό μέγεθος του προϋπολογισμού του Θεματικού Στόχου 1 του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και την έλλειψη προηγούμενης εμπειρίας σε διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, ο απολογισμός της διαδικασίας επιχειρηματικής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κρίνεται ιδιαίτερα θετικός. Οι λόγοι που συνηγορούν στην διαπίστωση αυτή είναι οι εξής:

- Για πρώτη φορά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εφαρμόστηκε μία συστηματική διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
- Πραγματοποιήθηκαν 10 εργαστήρια που κάλυψαν όλες τις περιοχές προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- Ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι ικανοποιητικός έως πολύ ικανοποιητικός (ανάλογα με το εργαστήριο). Σε όλα τα εργαστήρια υπήρξε μικρή ή μεγάλη συμμετοχή επιχειρήσεων. Με τη συστηματική καταγραφή των συμμετεχόντων στα εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης θα καλυφθεί η ανάγκη για μέτρηση του δείκτη «RCO 16 - Ενδιαφερόμενοι που συμμετέχουν σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης», ο οποίος θα αποτελέσει έναν από τους κοινούς δείκτες εκρών του ΕΤΠΑ σύμφωνα με την πρόταση κανονισμού του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περίοδο 2021-2027²⁰.
- Αξιοσημείωτος είναι ο αριθμός των καινοτόμων ιδεών που προέκυψαν ως αποτέλεσμα της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης.
- Σε όλες τις περιοχές προτεραιότητας, εκτός από μία (τον τουρισμό), εκδόθηκε προκήρυξη για τη χρηματοδοτική ενίσχυσης σχεδίων έρευνας, ανάπτυξης & καινοτομίας.

²⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2018). «Πρόταση. Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής», Στρασβούργο, 29.5.2018 COM(2018) 372 final.

3.4 Διατύπωση προτάσεων σχετικά με την ανάγκη αναθεώρησης της Στρατηγικής RIS3

Οι προτάσεις για την αναθεώρηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Συμπλήρωση / επαναδιατύπωση του «καινοτομικού» οράματος της ΠΔΕ ώστε να συνάδει περισσότερο με τον χαρακτήρα των Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης (ως στρατηγικών οικονομικού μετασχηματισμού των αντίστοιχων χωρικών ενότητων). Η προτεινόμενη επαναδιατύπωση είναι η εξής: «Στόχος της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι η αναβάθμιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας στους βασικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας με μοχλό την καινοτομία καθώς και η ανάπτυξη νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας που βασίζεται στο περιφερειακό σύστημα έρευνας και καινοτομίας».
- Προκειμένου να δοθεί έμφαση στην οικονομική διάσταση της Στρατηγικής και στην επιχειρηματική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης προτείνεται η επαναδιατύπωση της πρώτης Στρατηγικής Προτεραιότητας της RIS3 ως εξής: «Στρατηγική Προτεραιότητα 1: Ενίσχυση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία και της οικονομικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στις τεχνολογικές, τομεακές και διατομεακές περιοχές προτεραιότητας έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ».
- Λόγω συγκεκριμένων τάσεων που καταγράφονται στο ευρωπαϊκό/ περιβάλλον (με τεχνολογικές οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις), προτείνεται η προσθήκη μιας νέας θεματικής περιοχής προτεραιότητας, η οποία είναι το σύμπλεγμα «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας – αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας – ηλεκτροκίνηση» καθώς και η προσθήκη μιας νέας οριζόντιας περιοχής προτεραιότητας, της Κυκλικής Οικονομίας.

4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Βάσει των όσων παρουσιάστηκαν στις προηγούμενες ενότητες, διατυπώνονται τα κάτωθι συμπεράσματα και προτάσεις:

- Βασικός πυλώνας στήριξης της Στρατηγικής RIS3 και της Επιχειρηματικότητας στη Δυτική Ελλάδα αποτελεί το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και ειδικότερα οι ΑΠ 1 ΑΠ 1 (ΘΣ1, 2, 3) και 4 (ΘΣ8) αυτού.
- Οι παρεμβάσεις που έχουν ενεργοποιηθεί μέχρι την περίοδο αναφοράς του παρόντος παραδοτέου στο πλαίσιο του ΕΠ (ΘΣ1,2,3,8) συνάδουν με τη λογική της παρέμβασης του Προγράμματος, συμβάλλουν στη Στρατηγική Ευρώπη 2020 και παρουσιάζουν συνάφεια με τις προτεραιότητες και στόχους του Περιφερειακής Στρατηγικής RIS3.
- Σε ότι αφορά τη μέχρι σήμερα πορεία υλοποίησης των δράσεων RIS3/ Επιχειρηματικότητας του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας, κρίνεται ως ικανοποιητική σε σχέση με το χρονικό διάστημα υλοποίησης του Προγράμματος και λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν από την έναρξη της περιόδου υλοποίησης. Ωστόσο, καταγράφεται χαμηλός ρυθμός δαπανών, λαμβάνοντας υπόψη και το προχωρημένο έτος υλοποίησης του ΕΠ.
- Υπήρξε μια σειρά παραγόντων (κυρίως εξωτερικοί) οι οποίοι επηρέασαν σε πολύ σημαντικό βαθμό την επίδοση του Προγράμματος σε σχέση με τους υπό αξιολόγηση ΑΠ/ Θ.Σ. (όπως καθυστέρηση στη σύγκληση της ΕπΠα και στην έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, αιρεσιμότητες που έπρεπε να εκπληρωθούν για την ενεργοποίηση δράσεων, προβλήματα στη λειτουργία του ΠΣΚΕ που επέφεραν καθυστερήσεις στην προκήρυξη δράσεων, ανάγκη επιλογής ΕΦΔ για τις δράσεις ΚΕ κλπ.).
- Σε ότι αφορά την ανάγκη αναθεώρησης των υπό αξιολόγηση Θ.Σ. του ΕΠ, σημειώνονται τα εξής:
 - Λόγω της καθυστέρησης στην ενεργοποίηση των Θ.Σ.1,2,3,8, κρίνεται πρώιμο το στάδιο για τη διατύπωση προτάσεων αναθεώρησης αυτών, τουλάχιστον για σημαντικές αλλαγές σε επίπεδο στρατηγικής ή ανασχεδιασμού παρεμβάσεων.
 - Ωστόσο σε μια επικείμενη αναθεώρηση του ΕΠ θα μπορούσαν να γίνουν κάποιες τροποποιήσεις περιορισμένης έκτασης οι οποίες αφορούν μεταφορές πόρων για την κάλυψη υπερδεσμεύσεων ή/ και την κάλυψη νέων αναγκών για παρεμβάσεις στις οποίες εντοπίζεται υψηλό ενδιαφέρον, καθώς επίσης και κάποιες τροποποιήσεις σε δείκτες.
 - Διευκρινίζεται ωστόσο, ότι η αναγκαιότητα αναθεώρησης του ΕΠ δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αποσπασματικά για τμήμα αυτού (δηλ. για τους Θ.Σ. που αποτελούν αντικείμενο του παρόντος παραδοτέου) αλλά θα πρέπει να εξεταστεί και σε σχέση με την πορεία υλοποίησης και τις ανάγκες του συνόλου των Αξόνων Προτεραιότητας και Θεματικών Στόχων αυτού. Ως εκ τούτου, εκτιμάται ότι ουσιαστικές προτάσεις για το θέμα αυτό μπορούν να γίνουν στο τελευταίο (4ο) παραδοτέο του έργου, στο πλαίσιο του οποίου θα γίνει μια συνολική αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του ΕΠ.
- Σε ότι αφορά την ίδια τη Στρατηγική RIS3:

- Η SWOT ανάλυση παραμένει έγκυρη και επίκαιρη. Προτείνονται μικρές τροποποιήσεις/ προσθήκες χωρίς ωστόσο να διαφοροποιούν τη συνολική εικόνα της ΠΔΕ όπως αποδίδεται μέσω της υφιστάμενης SWOT ανάλυσης.
- Σε ότι αφορά το «καινοτομικό» όραμα της ΠΔΕ και τις Στρατηγικές Προτεραιότητες παραμένουν επίκαιρες. Ωστόσο διατυπώνονται προτάσεις για τη συμπλήρωσή τους.
- Ομοίως επίκαιρες παραμένουν οι περιοχές προτεραιότητας που έχουν αναδειχθεί για την Έξυπνη Εξειδίκευση. Ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη διεθνείς τάσεις αλλά και εθνικές προτεραιότητες σε τομείς όπως το κλίμα και η ενέργεια, διατυπώνονται προτάσεις για την ενσωμάτωση δύο ακόμα περιοχών ως αναδυόμενες προτεραιότητες (μία θεματική: Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας – αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας – ηλεκτροκίνηση και μια οριζόντια: Κυκλική Οικονομία).
- Σε ότι αφορά γενικά τη χρηματοδότηση της Περιφερειακής Στρατηγικής RIS3, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία μέχρι την περίοδο αναφοράς του παρόντος παραδοτέου, έχει δεσμευθεί ποσό της τάξης των 150εκ.€ στο πλαίσιο διαφόρων Προγραμμάτων²¹ της περιόδου 2014-2020 για το σκοπό αυτό. Το εν λόγω ποσό κρίνεται σημαντικό.
- Για πρώτη φορά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος εφαρμόστηκε μία συστηματική διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης, όπου ο αριθμός των συμμετεχόντων σε γενικές γραμμές ήταν πολύ ικανοποιητικός, ενώ αξιοσημείωτος ήταν και ο αριθμός των καινοτόμων ιδεών που προέκυψαν ως αποτέλεσμα της εν λόγω διαδικασίας.
- Γενικά σε ότι αφορά το βαθμό απόκρισης των επιχειρήσεων στη διαδικασία ενεργοποίησης δράσεων της RIS3 (από τη συμμετοχή στα εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης έως και την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο προσκλήσεων για τη χρηματοδότηση έργων) κρίνεται ως υψηλός.
- Τέλος, σε ότι αφορά την ανάγκη αναθεώρησης της Περιφερειακής Στρατηγικής RIS3, προτείνονται κάποιες προσθήκες σε ότι αφορά τη διατύπωση του καινοτομικού οράματος και μιας Στρατηγικής Προτεραιότητας, καθώς και η υιοθέτηση δύο νέων περιοχών προτεραιότητας. Διευκρινίζεται ωστόσο ότι οι εν λόγω προτάσεις δεν επηρεάζουν και δεν επιφέρουν ουσιώδεις αλλαγές στο ΕΠ Δυτική Ελλάδα. Επίσης, από τις παρεμβάσεις που έχουν ήδη ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο του ΕΠ εξυπηρετούνται και οι δύο προτεινόμενες νέες περιοχές προτεραιότητας (πχ. η πρόσκληση για την «πράσινη επιχειρηματικότητα» εξυπηρετεί – μεταξύ άλλων - και την προτεινόμενη προτεραιότητα για την Κυκλική Οικονομία).

²¹ Από το ΕΠ Δυτική Ελλάδα έχουν διατεθεί (σε προγραμματικό επίπεδο) 78,3εκ.€ ΔΔ στο πλαίσιο των ΘΣ1,2,3 και 8. Από το τομεακό ΕΠΑΝΕΚ, έχουν διατεθεί 49,4εκ.€ (σε επίπεδο εντάξεων) για χρηματοδότηση συναφών έργων στη Δυτική Ελλάδα. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Ορίζοντα 2020 χρηματοδοτούνται με 22,6εκ.€, έργα σε τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής RIS3.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Με τη συγχρηματοδότηση της
Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

+30 210 9769560

www.eeogroup.gr

+30 210 9705762

info@eeogroup.gr